

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

NAPOLİ ROMANLARI'NIN YAZARINDAN

ELENA FERRANTE

Belalı Aşk

"Ferrante'deki öfkeli, şiddetli sesin benzeri yok."

JANET MASLIN, THE NEW YORK TIMES

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
TÜRKÇESİ
MERYEM MİNE ÇİLİNGİROĞLU

"Ferrante'nin alabildiğine rahat, doğal, ancak bir o kadar da sevgi dolu, arsız ve coşkulu bir kalemi var. Detaylardaki süreklilik ve bir atak yapan bir gerçek hayattaki gibi yavaşlayan tempo adeta fiziksel bir etki yaratarak okurun karakterlerin hislerinde meydana gelen rahatsızlık ve baskıları eşgüdümlü yaşamasına neden oluyor. Ferrante'nin benzeri yok. Bunun nedeni sadece onun yaratıcılığında değil, daha çok içgüdüsel, şiddetli ve ısrarlı dürüstlüğünde yatıyor."

**MINNA PROCTOR,
BOOKFORUM**

EVEREST

1571

ELENA FERRANTE

“Napoli Romanları”yla tüm dünyada büyük yankı uyandıran Elena Ferrante, kazandığı üne rağmen gerçek kimliğini gizleyen, müstear isimli bir yazar. Kitapları kırk sekiz dile çevrilen Ferrante’nin Napoli doğumlu olduğu, edebiyat okuduğu, bir süre yazarlıktan başka işler yaparak geçimini sağladığı biliniyor. Elena Ferrante’nin *Sen Gittin Gideli* ve *La Figlia Oscura* adlı romanları, *La Frantumaglia* adlı deneme kitabı da yayın programımızda.

MERYEM MİNE ÇİLİNGİROĞLU

1977’de İstanbul’da doğdu. İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü’nden mezun olduktan sonra yüksek lisans eğitimi aynı üniversitenin İtalyan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’nda tamamladı. Duke (Durham, ABD), Yeditepe ve İstanbul Üniversitelerinde İtalyanca Okutmanı olarak çalıştı. Elena Ferrante, Giorgio Agamben, Margaret Mazzantini, Melania G. Mazzucco, Edmondo de Amicis, Italo Calvino ve Eugenio Borgna gibi yazarların kitaplarını çevirdi.

ELENA FERRANTE

BELALI AŞK

Türkçesi: Meryem Mine Çilingiroğlu

Yayın No 1571
Çağdaş Dünya Edebiyatı 212

Belalı Aşk
Elena Ferrante

Kitabın Özgün Adı: *L'Amore Molesto*

Editör: Cem Alban
İtalyanca aslından çeviren: Meryem Mine Çilingiroğlu
Kapak tasarımı: Faruk Baydar
Sayfa tasarımı: Zülal Bakacak

© 1999, Edizioni e/o
© 2015, bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Literatür Yayıncılık, 2007 (Ed: Abdullah Yılmaz)
2. Basım: Eylül 2016

ISBN: 978 - 605 - 185 - 049 - 8
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Anneme...

BELALI AŞK

1.

Annem 23 Mayıs gecesi, doğum günümde, Minturno'dan birkaç kilometre uzaklıkta bulunan Spaccavento adlı yerin oradaki denizde boğuldu. Ellili yılların sonlarında, babamın henüz bizimle birlikte yaşadığı zamanlarda, yazları, tam da o civarda bulunan köy evlerinden birinde bir oda kiralar ve temmuz ayını ateş gibi yanan birkaç metre karelik alanda beş kişi bir arada uyuyarak geçirirdik. Biz kızlar her sabah taze yumurta içer, topraklı ve kumlu yollardan geçerek denize girerdik. Annemin öldüğü gece, eskiden kaldığımız evin, altmışlı yaşları geride bırakmış Rosa adlı sahibesi kapısının çalındığını duydu, ama hırsız ya da katil olabileceğinden korkarak kapıyı açmadı.

Annem iki gün önce, 21 Mayıs'ta Roma trenine binmiş, ama oraya hiç varmamıştı. Son zamanlarda ayda en az bir kere, birkaç günlüğüne bana gelir olmuştı. Evde çıkardığı seslerden hiç hazzetmiyordum. Gün ağarırken kalkıyor ve alışkanlıkları gereğince, mutfağı ve oturma odasını parlatıp cilalıyordu. Ben ise yeniden uykuya dalmaya çalışıyor, ama bunu başaramıyordum; çarşafların altında kaskatı duruyor ve onun etrafta koşuştururken, bedenimi kırışmış bir çocuk bedenine dönüştürdüğü izlenimine kapılıyordum. Elinde kahveyle yanıma gelip yatağın kenarına

oturduğunda, bana değmesini engellemek için köşeye kıvrılıyordum. Onun sosyalliği beni rahatsız ediyordu: Alışveriş yapmaya gidiyor ve on küsur yıldan beri sadece bir çift laf ettiğim esnafla ahbaplık kuruyordu; tesadüfen tanıştığı kişilerle şehri dolaşıyordu; arkadaşlarımla arkadaşlık kuruyor ve onlara başına gelmiş bazı olayları –hep aynılarını– anlatıp duruyordu. Ona karşı ölçülü ve içtenlikten yoksun bir tutum benimsemekten başka bir yol bulamıyordum.

Ona en ufak bir tahammülsüzlük gösterdiğimde Napoli'ye geri dönüyordu. Eşyalarını topluyor, eve son bir kez çekidüzen veriyor ve çok geçmeden yeniden döneceği sözünü veriyordu. Ben de onun ardından evin içinde gezinip onun kendine göre düzenlediği her şeyi kendi zevkime göre yerleştiriyordum. Tuzluğu senelerdir koyduğum rafa kaldırıyor, deterjanı bana uygun olan yere bırakıyor, düzenlediği çekmeceleri altüst ediyor, çalıştığım odaya düzensizliğini iade ediyordum. Varlığının kokusu da –eve huzursuzluk hissi yayan bir kokuydu bu– bir süre sonra yaz yağmuru gibi uçup gidiyordu.

Treni kaçırdığı sık olurdu. Genellikle bir sonraki, hatta ertesi günkü trenle gelirdi, ama ben bu duruma alışamaz ve her defasında endişelenirdim. Kaygı içinde onu arardım. Sesini nihayet duyduğumda da, sert sayılabilecek bir tavırla onu azarlardım: Nasıl olmuştu da yola çıkmamıştı, neden beni bundan haberdar etmemişti? O, eğleniyormuş gibi kendi yaşındaki birinin başına ne gelebileceğini düşündüğümü sorar, rahat bir tavırla kendini temize çıkarırdı. Sorusunu, “Başına her türlü şey gelebilir,” diye yanıtlardım. Onu dünyadan yok etmek için kurulmuş bir dizi pusu canlandırmıştım hep hayalimde. Çocukken onun evde olmadığı zamanlarda vaktimi mutfakta, camın önünde onun yolunu gözleyerek geçirirdim. Kristal bir kürede beliren bir görüntü gibi, yolun başında belirmesi için sabırsızlanırdım. Yolda

belirmediğini görmemek için nefesimi cama verir, camın buğulanmasını sağlardım. Geciktiği takdirde kaygım öyle artardı ki titremeye başlardım. O zaman, onun ve babamın yatak odasının hemen yanında bulunan, penceresiz ve ışısız sandık odasına kaçardım. Kapıyı kilitleyerek karanlıkta durur ve sessizce ağlardım. O küçük oda etkili bir panzehirdi. Orası, annemin başına gelebileceklere karşı duyduğum kaygıyı dizginleyen bir dehşet verirdi bana. DDT'den dolayı boğucu bir hal almış o zifiri karanlıkta, birkaç saniye boyunca gözbebeklerime değerek beni nefessiz bırakan renkli siluetlerin saldırısına uğrardım. "Döndüğünde, seni öldüreceğim," diye düşünürdüm, beni oraya o kilitlemişçesine. Ama sonra, koridorda sesini duyar duymaz, etrafında kayıtsızca dolaşmak için bulunduğum yerden aceleyle çıkardım. O sandık odasını, onun yola çıkıp da, gideceği yere hiç varmadığını öğrendiğim zaman hatırladım.

Akşamleyin ilk telefon geldi. Annem sakın bir ses tonuyla bana hiçbir şey anlatamayacağını söyledi; yanında bunu yapmasını engelleyen bir adam vardı. Sonra gülmeye başladı ve telefonu kapattı. En başta şaşkınlık ağır bastı. Şaka yaptığını düşündüm ve tekrar aramasını bekleyerek işi oluruna bıraktım. Saatlerce telefon başında oturup bir dolu varsayım yaptım. Ancak gece yarısından sonra polis bir arkadaşımı aradım, çok nazik davrandı; bana endişelenmememi, bu meseleyle ilgileneceğini söyledi. Ama gece, annemden hiçbir haber alamadan geçti. Kesin olan tek şey yola çıktığıydı: Annemle on beş yıldır dönem dönem iyi komşuluk, dönem dönemse düşmanlık ilişkileri yaşayan, onunla yaşıt, ihtiyar dul Bayan De Riso, yaptığımız telefon görüşmesinde, annemi tren istasyonuna geçirdiğini söylemişti. Annem bilet kuyruğundayken, dul kadın ona madensuyu ve dergi almıştı. Tren tıka basa doluydu; ama annem gene de, terhis edilmiş askerlerin bulunduğu bir kompartımanda, pencere kenarında

yer bulmuştı. İki kadın birbirlerine dikkatli olmalarını tembihleyerek vedalaşmıştı. Ne giymişti peki? Her zamanki gibiydi, senelerdir giydiği kıyafetleri giymişti: lacivert etek ve ceket, deri siyah bir çanta, kısa topuklu eski ayakkabılar, yıpranmış küçük bir valiz.

Sabahın yedisinde annem yine aradı. Onu her ne kadar soru yağmuruna tuttuysam da (“Nerdesin? Nereden arıyorsun? Kiminlesin?”), çok yüksek sesle ve kendi lehçesiyle bir dizi açık saçık sözü neşeyle, ağır ağır hecelemekle yetindi. Sonra telefonu kapattı. O müstehcen kelimeler bende sevimsiz bir irkilme yarattı. Arkadaşımı yeniden aradım, İtalyanca ve kendi lehçemde karmakarışık konuşarak onu şaşırttım. Annemin son zamanlarda bunalımda olup olmadığını sordu. Bunu bilmiyordum. Her zamanki gibi sakin, ölçülü bir keyif halinde olmadığını itiraf ettim. Sebepsiz yere gülüyordu, fazla konuşuyordu; ama ihtiyarlar çoğu zaman böyle davranırdı. Söylediklerime arkadaşımın da akli yat-tı: İlk sıcaklar gelince, ihtiyarların tuhaf şeyler yaptığı çok olurdu; bunda endişelenecek hiçbir şey yoktu. Bense endişelenmeye devam ettim ve onun gezmekten zevk aldığını bildiğim tüm yerlere giderek şehri baştan aşağıya dolaştım.

Üçüncü telefon akşam on sularında geldi. Annem anlaşılmasa bir şekilde onu bir halıya sararak götürmek isteyen bir adamın kendisini izlediğinden söz etti. Koşup ona yardım etmemi istedi. Nerede olduğunu bana söylemesi için ona yalvardım. Ses tonunu değiştirdi, gelmememin daha iyi olacağını söyledi. “Eve kapan, kapıyı kimseye açma,” diye tembihledi. O adam bana da zarar vermek istiyordu. Ve sonra şunu söyledi: “Git uyu. Ben şimdi suya gireceğim.” Ses kesildi.

Ertesi gün iki genç, kıyıya birkaç metre mesafede yüzen bedenini gördü. Üzerinde sadece sutyen vardı. Valizi bulunamadı. Lacivert tayyörü de bulunamadı. Külotu, çorabı, ayakkabıları,

kimliği ile çantası da bulunamadı. Ama nişan ve evlilik yüzükleri parmağında duruyordu. Kulağında babamın ona yarım asır önce armağan ettiği küpeler vardı.

Bedenini gördüm ve o morarmış nesnenin karşısında, bilmediğim bir yerlerde yitmemek için belki de bir şeylere tutunmam gerektiğini hissettim. şiddete uğramamıştı. Gece boyunca onu kayalıklara vuran hafif dalgaların neden olduğu birkaç rğ vardı sadece. Gözlerinin etrafında çok ağır olduğu izlenimi edindiğim makyaj izleri seçer gibi oldum. Altmış  yaşındaki bir kadın için hayret verici bir biçimde genç duran, zeytin rengi bacaklarını uzun uzun, kendimi rahatsız hissederek szdm. Aynı rahatsızlıkla sutyeninin, genelde kullandıklarından çok farklı olduğunu fark ettim. Zarife işlenmiş danteldendi ve göğü uçlarını gösteriyordu. Sutyenin orta kısmında Napoli’de pahalı kadın i çamaşırı satan bir dükkânın, Vossi Kardeşler’in amblemi olan  tane “V” vardı. Küpe ve yüzüklerle birlikte teslim ettiklerinde, onu uzun uzadıya kokladım. zerinde, yeni kumaşlara özgü rahatsız edici bir koku vardı.

2.

Cenaze sırasında kendimi, artık onun için nihayet endişelenmememe gerek kalmadığını düşünürken buldum. Bunun hemen ardından nemli bir akıntı hissettim ve bacaklarımın arasında ıslaklık olduğunu duyumsadım.

Akraba, arkadaş, tanıdıklarla dolu bir alayın en başındaydım. İki yanımda kız kardeşlerim vardı. Birinin koluna tutunmuştum, çünkü bayılacağından korkuyordum. Diğeri ise fazla şiş gözleri görmesini engelliyormuşçasına bana sımsıkı tutunuyordu. Bedenimin bu istemsizce çözülüşü, bir cezayla tehdit ediliyormuşum gibi beni ürküttü. Bir damla gözyaşı bile dökememiştim: Gözümden yaş gelmemişti ya da belki gözyaşı dökmeyi kendim istememiştim. Ayrıca, cenazeye gelmemiş ve bir tek çiçek bile göndermemiş olan babamı mazur göstermek için birkaç kelime eden tek kişi de ben olmuştum. Kız kardeşlerim bunu onaylamadıklarını benden gizlememişlerdi ve şimdi de, benim ve babamın dökmediği gözyaşlarını dökmek için yeteri kadar gözyaşına sahip olduklarını topluluk içinde göstermeye pek meraklı gibi duruyorlardı. Kendimi itham edilmiş gibi hissediyordum. Cenaze alayının yanından, omzunda, çerçevelenmiş birtakım resimler taşıyan renkli bir adamın yürüdüğünü ve resimlerden ilkinin

(sirtında görünür halde olanın), özensizce çizilmiş yarı çıplak bir Çingene olduğunu gördüğümde, kız kardeşlerimin de, diğer akrabaların da bunu fark etmemesini diledim. O tabloları yapan babamdı. Belki o sırada bile o ucuz şeylerden yapıyordu. Birkaç kuruş uğruna, küçük burjuvaların oturma odaları için çirkin tablolar yapma talebini kabul ederek, onlarca yıldır sokaklarda ve panayırlarda satılan o iğrenç Çingene'nin tablosunu defalarca yapmıştı ve yapmaya da devam ediyordu. Saatleri buluşmalara, ayrılıklara, eski nefretlere bağlayan hayatın cilvesi, annemin cenazesine onu değil de, biz evlatlarının en az onları yapan kişi kadar nefret ettiği o ucuz sanatını göndermişti.

Kendimi her şeyden yorgun düşmüş hissediyordum. Şehre geldiğimden beri, bir an olsun durmamıştım. Günlerce Filippo Dayımla, annemin kardeşiyle birlikte bürokratik işlemleri hızlandırabilecek araçları ziyaret etmiş, gişelerin önünde uzun kuyruklarda bekledikten sonra dolgun bahşişler aracılığıyla aşılmaz engelleri aşmaya çalışıp, yardımsever memurlar arayarak, yazıhanelerin keşmekeşinde mekik dokumuştuk. Dayım zaman zaman ceketinin boşlukta salınan kolunu göstererek bir şeyler elde etmeyi başarabilmişti. İleri yaşlarda, elli altı yaşındayken kenar mahalledeki bir atölyede torna başında çalışırken sağ kolunu yitirmişti ve o zamandan beri sakatlığından, kâh ricada bulunarak, kâh ricalarına karşılık vermeyenlere kendi başına gelenin aynısını dileyerek faydalanıyordu. Ama en iyi neticeleri azımsanmayacak derecede yüklü paralar ödemekle elde etmiştik. Bu sayede kısa zamanda bilmem hangi gerçek ya da hayali yetkililerden, birinci sınıf bir cenaze yapabilmek ve daha da zoru, mezarlıkta bir yer edinmek için gerekli olan belge ve izinleri alabilmiştik.

Bu süre zarfında Amalia'nın, annemin otopsiyle delik deşik edilmiş bedeni, adı-soyadı, doğum ve ölüm tarihleri eşliğinde kâh kaba, kâh imalı imalı konuşan memurların karşısına sürük-

lenerek daha da perişan hale gelmişti. Bu bedenden ivedi bir biçimde kurtulma ihtiyacı hissediyordum, ama buna karşın, hâlâ yeterince yorulmamış olmalıydım ki, tabutunu omzumda taşımayı istemiştim. Kadınların tabut taşıyamayacağına yönelik birçok itirazdan sonra bana bu izni lütfetmişlerdi. Benimki iyi bir fikir olmamıştı. Tabutu benimle beraber taşıyanlar (bir kuzen ve iki eniştem) benden daha uzun boylu oldukları için, yürüdüğümüz yol boyunca ahşap tabutun, içindeki bedenle birlikte köprücük-kemiğimle boynumun arasına girmesinden korkmuştum. Tabut cenaze arabasına bırakıldığında ve araba yola çıktığında, gerginliğimin, kamımdaki o gizli akıntıyla akması için birkaç adım atmam ve suçluluk duygusuyla derin bir oh çekmem yetti.

İstemim dışında içimden akan sıcak sıvı, bedenimdeki yaratıkların bana bir işaret verdiğini hissettirdi. Cenaze alayı III. Carlo Meydanı'na doğru ilerliyordu. Reclutorio'nun¹ sarıya çalan cephesi, üstüne abanan İncis semtinin yaptığı basınca zor dayanıyor gibi geliyordu bana. Topografik belleğim, sokakları gözüme, sallandıkları zaman köpürerek taşan gazlı içecekler gibi akışkan gösteriyordu. Şehri gri ve tozlu ışıkların altında, sıcaktan erimiş gibi duyumsuyordum ve beni Veterinaria'dan Botanik Bahçelerine ya da Sant'Antonio Abate Çarşısı'nın çürük sebzeler saçılmış, her daim ıslak taşlarına sevkeden çocukluğumun ve ilk gençliğimin hikâyesini zihnimde yeniden katediyordum. Annemin, beraberinde yerleri, sokakların adlarını da götürdüğü izlenimindeydim. Loş ışıktaki çekilmiş ve gelecek için bir anı olmaktan yoksun bir fotoğrafı andıran, çiçek çelenkleri arasında benim ve kız kardeşlerimin cama yansıyan görüntüsüne dikkatle bakıyordum. Ayakkabımın tabanı meydanın taşlarına kenetlenmiş gibiydi; cenaze arabasına yerleştirilmiş çiçeklerin

1 *İt.* Hapishane. (ç.n.)

şimdiden çürümüş kokusunu duymamaya çalışıyordum. Bir süre sonra kanın ayak bileklerime doğru akmasından korktum ve kız kardeşlerimden uzaklaşmaya çalıştım. Ama bunu yapmak imkânsızdı. Alayın meydandan dönmesini, Don Bosco Caddesi'ne sapmasını ve nihayet otobüs ve insan kalabalığı arasına karışmasını beklemem gerekti. Dayılar, büyük dayılar, eniştelere, yengeler, kuzenler sırayla bana sarılmaya başladı. Zamanla değişmiş, sadece çocukluğumda gördüğüm ve hatta belki hiç görmediğim, hayal meyal hatırladığım insanlardı. Net olarak hatırladığım birkaç kişi cenazeye gelmemişti. Ya da belki oradalar da, ben onları tanıyamamıştım çünkü çocukluktan bu yana aklımda yalnızca detaylar kalmıştı: şaşı bir göz, topallayan bir bacak, zeytin renginde bir ten. Buna karşılık, ismini bile bilmediğim birtakım insanlar beni bir kenara çekip babamın onlara yaptığı eski haksızlıklara değindi. Tanımadığım ama sevgi dolu ve hal hatır sorma konusunda becerikli genç erkekler nasıl olduğumu, her şeyin yolunda olup olmadığını, ne iş yaptığımı sordular. Onlara cevap verdim: İyiydim, her şey yolunda gidiyordu, çizgi roman çiziyordum, peki onlar nasıldı? Solgun yüzleri haricinde bütünüyle siyahlara bürünmüş, buruş buruş olmuş bir sürü kadın, Amalia'nın olağanüstü güzelliğini ve iyiliğini övdü. Kimisi beni öyle bir kuvvetle kucakladı ve öyle çok gözyaşı döktü ki, boğulma hissi ile onların terlerinden ve gözyaşlarından kasıklarına, bacak arama dek uzanan ıslaklık hissi arasında gidip geldim. Koyu renk elbisemi giydiğim için ilk kez memnuniyet duydum. Filippo Dayım her zamanki patırtılarından birini çıkardığı sırada oradan uzaklaşmak üzereydim. Bir ayrıntı, geçmiş ile şimdiki zamanı sık sık karıştıran yetmişlik aklındaki, zaten pek de sağlam olmayan setleri yıkmış olmalıydı. Herkesin şaşkın bakışları arasında, sahip olduğu tek kolu hızla sallamaya ve kendi lehçesinde çok yüksek sesle sövmeye başladı.

Bana ve kız kardeşlerime doğru dönerek, soluk soluğa “Caserta’yı gördünüz mü?” diye sordu. Ve beni endişelendiren, çocukluğumdan kalma o tehditkâr ismi, o bildik adı defalarca yineledi. Sonra morarmış bir halde, “Hiç utanmadan. Amalia’nın cenazesinde. Baban burada olsaydı onu öldürürdü,” diye ekledi.

Çocukluğuma ait korku kaynağı olan Caserta hakkında konuşulduğunu duymak istemiyordum. Bir şey olmamış gibi yaptım ve onu sakinleştirmeye çalıştım, ama o beni duymadı bile. Aksine, o isim karşısında beni teselli etmek istercesine, tek koluyla bana sarıldı. O zaman kaba sayılabilecek bir şekilde kolundan sıyrıldım, kız kardeşlerime naaşı toprağa verme merasimi için zamanında geleceğimi söyledim ve meydana geri döndüm. Aceleyle bir kafeterya aradım. Tuvaletin yerini sordum ve arka tarafta, çok pis bir klozetin ve sarımtırak bir lavabonun olduğu küçük tuvalete kapandım.

Çok fazla kan geliyordu. Mide bulantısı ve hafif bir baş dönmesi hissettim. Gölgelemin içinde, annemi bacaklarını iki yana ayırmış, bir çengelliğneyi açıp orasından, tenine yapışmış gibi duran kanlı bezler çıkarırken gördüm; aniden, hiçbir şaşkınlık duymadan bana dönüp, “Çık, burada ne yapıyorsun?” dedi. Uzun yıllardan sonra ilk kez hıçkırığa hıçkırığa ağladım. Gözyaşlarıma bir ritim dayatmak istermişçesine, bir elimle lavaboya tempolu darbeler indire indire ağladım. Bunu fark ettiğimde, ağlamayı kestim; kâğıt havluyla yüzümü elimden geldiğince sildim ve eczane aramak üzere oradan çıktım.

Onu ilk olarak o zaman gördüm. Ona çarptığımda, “Size yardımcı olabilir miyim?” diye sordu. Yüzümde gömleğinin kumaşını hissetmek, ceketinin cebinden çıkan kalemin lacivert kapağını fark etmek ve bir yandan da, kararsız ses tonunu, hoş kokusunu, boynunu, derli toplu gür beyaz saçlarını hafızama kaydetmek için birkaç saniye kadar zamanım olmuştu.

“Eczane nerede, biliyor musunuz?” diye sordum, ama o teması kesme arzusuyla fazla meşgul olduğum için ona bakmadım bile.

Onun kemikli kütlesiyle iç içe geçmişliğime bir mesafe koyarken, sorumu “Garibaldi Caddesi’nde,” diye yanıtladı. Şimdi beyaz gömleği ve koyu renkli ceketıyla Albergo dei Poveri’nin cephesine yapışmış gibiydi. Yüzü solgundu, tıraşı iyiydi, bakışında şaşkınlık yoktu ve ben bundan hoşlanmadım. Yarım ağızla teşekkür ettim ve bana söylediği yöne doğru yollandım.

O, beni nazik bir tondan gitgide kaba bir tıslamaya dönüşen bir sesle takip etti. Tohum, tükürük, dışkı, idrar ve delikli olan ne varsa hepsine beni, kız kardeşlerimi, annemi karıştırdığı bir dolu rezillikle bana saldırdı.

Ettiği hakaretlerin nedensizliğiyle şaşırarak, aniden arkamı döndüm. Ama adam yoktu artık. Belki karşıya geçiyordu ve otobüslerin arasında kaybolmuştu; belki de Sant’Antonio Abate’ye giden köşeden dönmüştü. Kalp atışlarımın ağır ağır normale dönmesini ve cinayet işleme dürtüsünün buharlaşmasını bekledim. Eczaneye girdim, bir paket tampon aldım ve kafeteryaya geri döndüm.

3.

Mezarlığa taksiyle gittim; tabutun, sonradan toprakla örtülecek gri taşlı mezara yerleştirilmesine ucu ucuna yetiştim. Kız kardeşlerim, annem gömüldükten hemen sonra eşleri ve çocuklarıyla beraber arabaya binerek oradan ayrıldı. Eve gidip olanları unutmayı dört gözle bekliyorlardı. Birbirimize sarıldık ve yakın zamanda görüşeceğimize dair karşılıklı sözler verdik; ama böyle olmayacağını gayet iyi biliyorduk. Çok çok, gitgide artan yabancılığımızı ölçmek için belli aralıklarla telefonda konuşurduk. Üçümüz de yıllardır ayrı şehirlerde yaşıyorduk, kendimize ait bir hayatımız ve hoşumuza gitmeyen ortak bir geçmişimiz vardı. Görüştüğümüz o nadir zamanlarda, birbirimize söyleyeceğimiz her şey hakkında susmayı tercih ediyorduk.

Yalnız kalınca, birkaç gündür yanında kaldığım Filippo Dayımın beni eve davet edeceğini düşündüm. Ama davet etmedi. Ona sabahleyin annemin evine gitmem gerektiğini, manevi değeri olan bir iki şey alacağımı, kira, elektrik, gaz, telefon sözleşmelerini iptal ettireceğimi söylemiştim, bu nedenle, büyük ihtimalle beni davet etmenin yersiz olacağını düşünmüştü. Damar sertliğinden ve yaratıcı hakaretler savurmasını sağlayan o eski kinlerin aniden su yüzüne çıkmasından dolayı bitkin düşmüş bir

halde, ayaklarını sürüyerek bana selam bile vermeden, iki büküm uzaklaştı.

Böylelikle yolda unutulmuş oldum. Akrabalar geldikleri banliyölere geri dönüş yolunu tutmuşlardı. Annem terbiye yoksunu mezarcılar tarafından çürümüş çiçek ve leş gibi parafin kokan bir deliğe gömülmüştü. Benimse belim ve karnım ağrıyordu. İsteksiz isteksiz ne yapacağıma karar verdim: Arabaların egzoz borularından çıkan kötü kokular ve ne anlama geldiklerini isteksizce çözdüğüm, tanıdık lehçeyle söylenen uğultular arasında Botanik Bahçelerinin kızgın duvarından Cavour Meydanı'na doğru sürüklendim.

Bu, annemin başka birçok şeyi gibi boş yere unutmaya çalıştığım lisanıydı. Benim evime geldiğinde ya da yarım günlük kısa Napoli ziyaretlerim sırasında görüştüğümüzde, o düzgün bir İtalyancayla konuşmaya çabalar, ben ise sadece ona yardımcı olmak için ve kendimi rahatsız hissederek onun lehçesiyle konuşmaya gayret ederdim. Kullandığım, neşe ve özlem ifade eden bir lehçe değildi; doğallıktan yoksun, az bilinen yabancı bir dil gibi acemice telaffuz edilen bir lehçeydi. Zorlukla çıkardığım seslerde, Amalia ile babamın, babamla annemin akrabalarının, annemle babamın akrabalarının ettiği şiddetli kavgaların yankısı vardı. Kısa zamanda İtalyancama geri dönüyor, annem de kendi lehçesinde konuşmaya başlıyordu. Annemin ölümü üzerine, artık anılarımda gezinen ve hayatımdan tamamen çıkarabileceğim bu lehçeyi işitmek bana sıkıntı veriyordu. Bu lehçeden ricotta peynirli bir pizza almak için yararlandım. Ağzıma neredeyse tek lokma bile koymadığım günlerden sonra, pizzayı ayakta, zakkum ağaçlarının olduğu bakımsız parkta gezinip, kavşaktaki ihtiyaçlara göz ucuyla bakarak keyifle yedim. Bahçelerin bitimindeki araba ve insan kalabalığı, annemin dairesine gitmeye karar vermemi sağladı.

Amalia'nın dairesi, borularla kaplı eski bir binanın üçüncü katındaydı. Şehrin tarihi kısmında yer alan bina, geceleri hemen hemen tenhaydı; gündüzleri ise ehliyet yenileyen, doğum ya da oturma sertifikası çıkaran; bilgisayar başında çalışarak uçak, tren ve gemi bileti kesen ya da rezervasyon yapan; ölümcül hastalıklara, hırsızlığa, yangına karşı sigorta poliçeleri hazırlayan; mal beyanı formları dolduran memurlarla doluydu. Sıradan kiracılar sayıca azdı; ama yirmi yıl kadar önce –Amalia babamdan ayrılmak istediğini söyleyip de, biz kızlar onun bu kararını hararetle desteklediğimiz zaman– babam dördümüzü de evden kovduğunda, şans eseri orada kiralık bir daire bulmuştuk. Binayı hiçbir zaman sevmemiştim. Beni bir hapishane, mahkeme ya da hastane gibi tedirgin ediyordu. Annemse binadan hoşnuttu; onu görkemli buluyordu. Oysa, apartman yöneticisi kilitleri her onardığında, istisnasız olarak açılmakta zorlanan koca giriş kapısı bile çirkin ve kirliydi. Bir asırdır hiç parlatılmamış kapı tokmağı tozluysa ve egzozdan kararmıştı. Avluya çıkan ve mağarayı andıran uzun geçitte gündüzleri hep birileri bulunurdu: öğrenciler; üç metre ötede duran otobüsü bekleyenler; çakmak, kâğıt mendil, kestane ya da mısır satıcıları; sıcaktan bunalmış ya da yağmurdan korunmak isteyen turistler; iki duvar boyunca sıralanan vitrinlerden gözünü alamayan kötü bakışlı erkekler... Bu adamlar genellikle binanın içinde stüdyosu bulunan yaşlı bir fotoğrafçının sanat resimlerine –gelinlik damatlık giymiş genç çiftlere, güler yüzlü, ay gibi kızlara, bahtsız görüntüleri olan üniformalı delikanlılara– bakarak, ne idüğü belirsiz bir şeyin beklentisi içinde olurlardı. Yıllar evvel Amalia'nın da vesikalık bir resmi sergilenmişti orada. Resmi babam görmeden ve kendini kaybederek vitrini yakıp yıkmadan önce ortadan kaldırmasını fotoğrafçıya söyleyen ben olmuştum.

İç avluyu başım eğik bir halde geçtim ve B merdivenine açılan camlı kapıya ulaşmak için birkaç basamağı çıktım. Kapıcı

orada yoktu; bu duruma sevindim. Aceleyle asansöre bindim. O koca binada tek sevdiğim şeydi asansör. Düşmeye basar basmaz hızla yükselen ya da inen ve midede koca bir delik açılmış gibi hissettiren metalden yapılmış, lahit benzeri o şeyleri genellikle sevmezdim. Ama bunun duvarları ahşaptı; gri camlarının kenarlarında arabesk süslemelerin bulunduğu kapıları, işlenmiş pirinçten tokmakları, karşılıklı duran iki bankı ve aynası vardı ve loş bir ışık veriyordu. Dinlendirici bir yavaşlıkla, cızırtılı bir konser vererek ağır aksak yükseliyordu. Ellili yıllardan kalma, ortası şişkin ve gagayı andıran ağzı tavana dönük, bozuk para yutmaya hazır, her katta metalik bir hıçkırık çıkaran bir jeton kutusu vardı. Asansör kabini uzun zamandır sadece düşmeye basınca inip çıkıyordu; bu nedenle de jeton kutusu artık hiçbir işlev görmeden, sağ tarafta öylece asılı olarak duruyordu. Her ne kadar o mekânın eski sakin hali bozulmuşsa da, jetonluğun boş oluşu beni rahatsız etmiyordu.

Banklardan birine oturdum ve genç bir kızken ne zaman sakinleşme ihtiyacı hissetsem yaptığım şeyi yineledim: Üçüncü katın düşmesine basmak yerine, asansörün beni beşinci kata götürmesi sağladım. Bu kat, orada ofisi bulunan avukatın sahanlıktaki ışığı da beraberinde götürdüğü zamandan bu yana, senelerdir boş ve karanlık kalmıştı. Asansör durduğunda nefesimin ağır ağır karnıma doğru inmesini ve sonra ağır ağır boğazıma yükselmesini sağladım. Bunu yaptıktan birkaç saniye sonra, asansörün ışığı da, her zaman olduğu gibi söndü. Kapı kanatlarından birinin tokmağına elimi uzatmayı düşündüm; kapıyı çekmek, ışığın geri gelmesi için yeterliydi. Ama kıpırdamadım ve bedenimin derinliklerine nefes göndermeyi sürdürdüm. Asansörün ahşabını yiyen tahta kurtlarının sesi duyuluyordu.

Sadece birkaç ay önce (beş ya da altı mı?), ani bir itkiyle yaptığım acele ziyaretlerimden birinde, anneme ilkgençlik yıllarımda

o gizli yere sığındığımı söylemiş ve onu yukarı götürmüştüm. Belki de aramızda daha önce hiç olmamış bir yakınlık kurmayı arzuluyordum; belki üstü kapalı bir şekilde, ona hayatım boyunca hep mutsuz olduğumu söylemek istiyordum. Ama o, harap bir asansörün içinde, boşlukta asılı kalmış olmamı eğlenceli bulmuş gibiydi.

O zaman ben de lafı hiç dolandırmadan, “Bütün bu yıllar boyunca bir erkeğin oldu mu hiç?” diye sormuştum. Şunu demek istiyordum: Babamı bıraktıktan sonra bir sevgilisi olmuş muydu? Çocukluğumdan beri aramızdaki soru dağarcığıyla kıyaslayınca bu, çok sıra dışı bir soruydu. Ama ahşap bankta, benimkinden birkaç santim ötede oturan bedeninde hiçbir rahatsızlık belirtisi olmamıştı. Kendinden emin ve net sesinde de rahatsızlıktan eser yoktu: “Hayır.” Bana yalan söylediğini düşündürtecek tek bir işaret bile yoktu. Bu nedenle de hiç şüphem kalmadı. Yalan söylüyordu.

“Sevgilin var,” demiştim ona buz gibi bir sesle.

Her zaman çok ölçülü olan davranışlarıyla kıyaslandığında, abartılı bir tepkide bulunmuştu. Eteğini beline kadar sıyrarak, uzun ve bollaşmış pembe külotunu açığa çıkarmıştı. Gülerek gevşemiş ten, sarkmış karınla ilgili karmakarışık bir şeyler söylemiş, tekrar tekrar “Buraya dokun,” demiş ve elimi şiş, beyaz göbeğine götürmeye kalkmıştı.

Geriye çekilmiş ve hızla atan kalbimin atışlarını dindirmek için elimi kalbime götürmüştüm. O elbisesinin etekliğini indirmişti, ama asansörün ışığında sarı görünen bacakları açıkta kalmıştı. Onu tepedeki sığınağıma götürmüş olmaktan pişmanlık duymuştum. Örtünmesini ise her şeyden çok istiyordum. “Çık,” demiştim ona. Bunu yapmıştı da; bana hayır demezdi hiç. Açık kapılardan dışarı bir adım atması yetmiş ve karanlıkta kaybolmuştu. Kabinde yalnız kalmaktan huzurla karışık bir keyif duy-

muştum. Hafif bir el hareketiyle kapıları kapatmıştım. Aradan birkaç saniye geçmiş ve asansörün ışıkları sönmüştü.

Annem “Delia,” diye mırıldanmıştı, ama sesinde telaş yoktu. Annem benim yanımdayken hiç telaşlanmazdı ve bana o sefer de, kendini rahatlatmak yerine, beni rahatlatmaya çalışıyor gibi gelmişti.

Bir hatıranın yankısı, başta ses çıkarmadan ses çıkaran bir soyutlama gibi duran isminin tadına varmak için bir süre öylece kalmıştım. O ses bana, artık uzun zamandır kayıplara karışmış, annemin beni evde arayıp da bulamadığı zamanlara ait gibi gelmişti.

Şimdi ise oradaydım ve o yankının çağrışımlarını bir an evvel silmeye çalışıyordum. Ama yalnız olmadığım izlenimindeydim. Artık ölmüş olan, aylar önceki Amalia tarafından değil de, beni orada otururken görmek için sahanlıktan çıkmış olan kendim tarafından gözetleniyordum. Bu ne zaman başıma gelse, kendimden nefret ederdim. Kendimi o köhne kabinde, boşlukla karanlık arasında asılı, asansörün ağırlığından yorgun düşmüş, salınan çelik halatların uzun kuyruğunda, bir ağaç dalındaki bir yuva gibi gizlenmiş bir halde görünce utanır gibi oldum. Kapıya uzandım; elim tokmağı bulana dek boşlukta gezindi. Karanlık, arabesk süslemeli camların ardına çekildi.

Bunu hep biliyordum. Amalia’yı düşündüğümde aşamadığım bir eşik vardı. Belki de onu aşmak için oradaydım. Bundan korktum, üçüncü katın düğmesine bastım ve asansör gürültülü bir şekilde sarsıldı, gıcırdaya gıcırdaya annemin dairesine doğru inmeye başladı.

4.

Annemin dul komşusu Bayan De Riso'dan anahtarları istedim. Bana anahtarları verdi, ama benimle birlikte içeri gitmeyi kesinlikle reddetti. Şişman ve kuşkucu bir kadındı; sağ yanağında iki uzun gri kılın ikamet ettiği koca bir beni vardı ve saçlarını bir dizi örgü yapıp iki bantla ensesinde toplamıştı. Belki alışkanlığından, belki de üzerinde hâlâ cenaze kıyafeti olduğundan, kıyafetleri siyahtı. Doğru anahtarları seçip seçmediğime bakmak için kapısının eşiğinde durdu. Ama annemin evinin kapısı özenle kilitlenmemişti. Her zamankinin aksine Amalia iki kilitten sadece birini, iki çevirmeli olanını kullanmıştı. Beş çevirmeli olanı ise kullanmamıştı.

“Bu nasıl olur?” diye komşuya sordum kapıyı aralayarak. De Riso duraksadı. “Akıllı bir karış havadaydı,” dedi; ama sonra kullandığı tabiri uygunsuz bulmuş olmalı ki, “sevinçliydi de ondan,” diye ekledi. Hâlâ tereddüt içindeydi; dedikodu yapmaya dünden razı olduğu belliydi, ama merdivenlerde, dairede ve hiç kuşkusuz kendi evinde de gezinen annemin hayaletinden korkuyordu. Gevezeliğiyle bana arkadaşlık etmesini umarak onu yine içeri davet ettim. O ürpererek kati bir biçimde reddetti ve gözlerini ovuşturdu.

“Peki neden sevinçliydi?” diye sordum.

Gene duraksadı, sonra konuşmakta karar kıldı.

“Bir süredir uzun boylu, iyi halli bir adam onu ziyarete geliyordu...”

Düşmanca bir tavırla gözlerimi ona diktim. Konuşmaya devam etmesini istemediğimi fark ettim.

“Ağabeyiydi o,” dedim.

Bayan De Riso hakarete uğramışçasına gözlerini kıstı. Annemle uzun zamandan beri arkadaşılar ve o, Filippo Dayımı çok iyi tanıyordu. Ne uzun boylu ne de iyi halli sayılabilecek biriydi.

“Ağabeyi,” diye mırıldandı yalandan bir rızayla.

“Yoksa değil mi?” dedim ses tonuna sinirlenerek. Soğuk bir tavırla “Hoşça kal,” dedi ve kapısını kapattı.

Yakın zamanda vefat etmiş birinin evine girildiğinde, o evin ıssız olduğuna inanmak zordur. Evler hayalet barındırmaz, ama hayatın son kıpırtılarını yansıtırlar. En başta mutfaktan gelen damlama sesini duydum ve gerçekte gerçek olmayanın birbirine karıştığı kısa bir an, annemin ölmediğini, onun ölümünün kim bilir ne zaman başlamış uzun süreli, sıkıntılı bir hayal ürünü olduğunu düşündüm. Evde olduğundan, canlı olduğundan, bir yandan tabak yıkarken, bir yandan da kendi kendine mırıldanarak lavabonun önünde ayakta durduğundan emindim. Ama kepenkler örtük ve daire karanlıktı. Işığı yaktım ve eski pirinç musluktan boş lavaboya şıp şıp damlayan suyu gördüm.

Musluğu kapattım. Annem israfa tahammülü olmayan, o eski kuşak terbiyesi görmüş kadınlardandı. Kuru ekmeği çöpe atmaz, peynir kabuklarını bile değerlendirir, çorbaya lezzet katmak için onları çorbayla beraber pişirirdi; kasaptan hemen hemen hiç et almaz, çorba yapmak için kemik alır ve o kemikleri, mucizevi besinler içeriyormuşçasına emerdi. Musluğu açık unutacak biri değildi o. Suyu hareket etme, duyma, konuşma yetisi gibi ref-

lekse dönmüş bir tutumlulukla kullanırdı. Gençken, lavaboya sessizce, çorap şişi kadar incecik, bir teli andıracak kadar su bile akıtsam, azarlamaksızın hemen seslenirdi: “Delia, musluk.” Kendimi huzursuz hissettim; ömrünün o son saatlerinde, tüm yaşamı boyunca israf etmediği kadar su israf etmişti. Onu, arkasında mavi mutfak taşları, mutfağın ortasındaki boşlukta, başı öne eğik gördüm.

Aceleyle oradan çıktım. Yatak odasında gezindim ve gönül-den bağlandığı bir iki şeyi –aile fotoğraflarının olduğu albümü, bileziğini, ellili yıllardan kalma ve onun gibi benim de sevdiğim kışlık elbisesini– naylon bir poşete koydum. Geriye kalan eşyalarını eskici bile almak istemezdi. Evdeki az sayıdaki mobilya eski ve çirkindi; yatağı bir şilte ve yaylı bir kasadan ibaretti; yorgan ve çarşaf lar eskilikleri göz önüne alındığında, hiç de değmeyecek bir özenle yamalanmıştı. Genellikle iç çamaşırlarını yerleştirdiği çekmecenin boş olması ise beni hayrete düşürdü. Kirli çamaşır sepetini aradım ve içine baktım. İçinde kaliteli bir erkek gömleğinden başka hiçbir şey yoktu.

Gömleği inceledim. Maviydi, orta büyüklükteydi, yakın zamanda ve genç bir adam ya da gençlere özgü beğenisi olan biri tarafından alınmıştı. Gömleğin boyun kısmı kirliydi, ama kötü kokmuyordu: Ter kokusu, kaliteli bir deodoranın kokusuna karışmıştı. Onu özenle katladım ve diğer eşyaların olduğu naylon poşete koydum. Filippo Dayımın tarzına uymuyordu.

Tuvalete geçtim. Ne diş macunu ne de diş fırçası vardı. Eski mavi bornozu kapıya asılıydı. Tuvalet kâğıdı bitmek üzereydi. Klozetin yanında yarı yarıya dolu bir çöp poşeti vardı. İçinde çöp yerine, annemin, her ipliğine on yılların ruh hali sinmiş, kirli çamaşırları ya da eskimiş kumaşları giyen yorgun bedeninin kötü kokusu vardı. Hafif bir tiksintiyle içinden teker teker annemin tüm çamaşırlarını çıkarmaya başladım: bir tünelden diğerine

uzanan raylar gibi bir orada bir burada beliren eskimiş don lastikleriyle yamalı, beyaz ve pembe eski donlar; şeklini kaybetmiş ve yıpranmış sutyenler; delinmiş atletler; kırk yıl öncesinde kullanılan ve onun hâlâ gereksiz yere sakladığı, çorapları tutmaya yarayan lastikler; perişan halde külotlu çoraplar; piyasada bulunmayan ve modası geçmiş, rengi atmış, dantelleri sararmış iç eteklikleri...

Fakirlik kadar, babamın kıskançlığını gidermek için de yıllarca önce edindiği kendini beğendirmeme alışkanlığı nedeniyle hep paçavra giymiş olan Amalia, aniden dolabındaki her kıyafetten kurtulma kararı almışa benziyordu. Onu bulduktan zaman üzerindeki yegâne şey geldi aklıma: ortasında üç "V" bulunan, yepyeni ve zarif sutyen. Göğüslerinin o dantelli sutyenin içindeki görüntüsü, duyduğum huzursuzluğu artırdı. Çamaşırlara yeniden dokunma gücünü kendimde bulamayarak onları yerde dağınık bir halde bıraktım, kapıyı kapattım ve sırtımı kapıya yasladım.

Ama hiç faydası yoktu; tualetin tamamı üstümden atladı ve koridorda, gözümün önünde belirdi: Şimdi Amalia klozette oturuyordu ve ben ağda yaparken beni dikkatle seyrediyordu. Acı içinde tenimden çekmeden önce ayak bileklerimi kızgın ağdayla kaplıyordum. Bu sırada o bana genç bir kızken ayak bileklerindeki tüyleri ince makasla kestğini anlatıyordu. Ama tüyler hemencecik dikenli tel gibi kalınlaşmış bir biçimde orada yeniden bitmişlerdi. Denize gittiğinde de, mayosunu giymeden önce kasığındaki tüyleri makasla kısaltıyordu.

Kendini korumaya çalışsa da ağda yapmak için onu zorladım. Yamalı iç etekliğinden dolayı onu yersiz bir katılıkla azarlayarak, ağdayı özenle ayak bileklerine, zayıf ve kaslı bacaklarına, kasıklarına sürdüm. Sonra, beni gözünü kırpmaksızın izlerken, ağdayı hızla çektim. Bunu tedbirsizce, onu bir acı sınavına tabi tutmak istercesine yaptım ve o da sınavı kabul etmişçesine hiç ses çıkar-

madan durdu. Ama teni dayanamadı. Önce ateş kırmızısı oldu, sonra da çatlayan kılcal damar ağını gösteren morumsu bir renk aldı. Onu bu hale getirdiğim için hayıflandığımda “Bir şey değil, geçer,” dedi.

Tuvaleti, yaslandığım kapının ardına göndermek istediğim şu sırada, buna daha da çok hayıflanıyordum. Bundan kurtulmak için kendimi kapıdan çektim, morarmış bacaklarının görüntüsünün koridor boyunca silik bir hal almasını bekledim ve mutfaktan çantamı almaya gittim. Tuvalete geri döndüğümde, yerdeki külotlara dikkatle bakarak, en iyi durumda görüneni seçtim. Yıkandım ve tamponu değiştirdim. Kendi külotumu yere, Amalia’nınkilerin oraya bıraktım. Aynanın önünden geçerken, kendimi sakinleştirmek için isteksizce gülümsedim.

Bilmediğim bir süre boyunca mutfak penceresinin orada durarak, sokaktan gelen sesleri, hareket halindeki motosikletleri, kaldırımdaki ayak seslerini dinledim. Borulardan çıkan kirli su sokağı kokutmuştu. Çok yorgundum, ama ne Amalia’nın yatağına yatmak ne Filippo Dayımdan yardım istemek ne de babamı ya da Bayan De Riso’yu aramak istiyordum. Kendilerini mazide kalmış görüntüleriyle karıştıran, geçmişteki şeylerin ve insanların gölgesiyle kâh uyum içinde olan kâh bir türlü uzlaşamayan yitmiş ihtiyaçların dünyasına karşı acıma hissediyordum. Buna karşın, kendimi bunların dışında tutmakta zorlanıyordum. Sesi sese, bir şeyi bir başkasına, bir olayı bir diğer olaya bağlamaya meyilliydim. Daha şimdiden, nasıl krem sürdüğümü, nasıl makyaj yapıp makyajımı nasıl sildiğimi görmek için Amalia’nın yanıma geldiğini hissediyordum. Daha şimdiden, büyük bir kinle, Amalia’nın gün boyunca bedeniyle oynayarak geçirdiği –babam o oyunları başkalarına kendini beğendirme, sadakatsizliğe hazırlık olarak yormamış olsaydı, belki gençliğinde de yapacağı gibi– gizli bir yaşlılığı olduğunu hayal etmeye başlıyordum.

5.

Güya görmeksizin bir iki saat kadar uyudum. Gözlerimi açtığımda oda karanlıktı ve sokak lambalarından içeriye sızan bulutumsu bir ışık tavanın bir bölümünü aydınlatıyordu. Amalia genç, belki de yirmisinde, üzerinde yeşil bir sabahlık, ilerlemiş hamileliği nedeniyle karnı şişmiş, bir gece kelebeğini andırır-casına yukarıda duruyordu. Her ne kadar yüz ifadesi huzurlu olsa da, acılı bir kasılma nedeniyle iki büklüm olmuş, sırtüstü yatıyordu. Tavandan kopup ölüme geri dönmesi için ona zaman vermek amacıyla gözlerimi yumdum; sonra gözlerimi açtım ve saate baktım. Saat ikiyi on geçiyordu. Uykuya daldım yeniden, ama sadece birkaç dakikalığına. Sonra istemediğim halde bana annemi anlatan imgelerle dolu bir uyuşukluğa sürüklendim.

Uykuyla uyanıklık arasındayken, Amalia esmer ve gür saçlı bir kadın olarak beliriyordu karşımda. Saçları, yaşlı bir kadın olduğunda ve tuzlu havadan dolayı solduğunda bile panter derisi gibi parlıyordu ve o kadar gürdü ki rüzgâr saçlarına nüfuz edemiyordu. Saçları temizlik sabunu kokuyordu; ama o katı ve ambalajında merdiven resmi olan sabundan değil. Sıvı sabun kokuyordu; tozu boğazımda ve burun deliklerimde kaşıntı yapan, bir bodrum katından satın aldığı kahverengi sabundan kokuyordu.

O sabunu şişman ve saçsız bir adam satıyordu. Sabunu minik bir kaşıkla alır, DDT ve ter kokan sarı, kalın bir kâğıda sarardı. Ben paketi elime alır, bodrum katının ve adamın kokusunun sindiği o paketle, yanaklarımı şişirerek nefes nefese Amalia'ya koşardım; üzerinden çok zaman geçmiş olsa da, şu an annemin yastığına yanağımı dayamış, aynı şekilde koşuyordum. O geldiğimi görür görmez, saçlarını açıyordu ve saçları, alnına sarmal şekilde oyulmuşçasına karışıyor ve ellerinin altında moleküler bir yapıya dönüşüyordu.

Saçları uzundu. Amalia'nın saçını çözmesi bitmek bilmez, yıkamaya da sabun yetmezdi. Onları yıkamak için, külden ya da sabundan beyazlaşmış basamakların ötesinde, bodrum katındaki o adamın sabun tenekesinin tamamını kullanması gerekirdi. Zaman zaman annemin benim nezaretimden kaçarak, dükkândaki adamın izniyle saçlarını doğrudan sabun bidonuna daldırdığından şüpheleniyordum. Yüzü evin musluğuyla yıkadığı saçlarından ensesine dökülen sudan ıslanmış, siyah kirpik ve siyah gözbebekleri, su ve sabundan parça parça görülen, alnında kömürle çizilmişçesine yay gibi duran kaşlarıyla, neşe içinde bana doğru dönüyordu. Damlalar burnundan, ağzına doğru süzülüyor, sonra onları kırmızı diliyle yakalıyor ve sanki “tadı güzel,” diyordu.

Aynı anda iki yerde birden nasıl olabildiğini –hem bodrum katında, omuzlarından kollarına inen saçakları olan mavi sabahlığıyla sabun bidonunun içinde hem saçlarının ıslak bir pırıltıyla kaplandığı mutfağımızdaki suda– anlayamazdım. Kuşkusuz bunu gözlerim açık hayal etmiş olmalıydım; bu, tekrar tekrar acı dolu bir sıkıntı hissetmem gibi bir şey olmalıydı.

Zira şişman adam bakmakla yetinmiyordu. Bidonu yazın açık havaya çıkarıyordu. Göğsü çıplaktı ve güneşte yanmıştı; alnına beyaz bir mendil sarmıştı. Bidonu uzun bir bastonla karıştırıyor ve terleyerek, Amalia'nın parlak saçlarını sarıyordu. Bu sırada

sokakta bir yol silindiri gri renkli, büyük taş silindirini gacırtıyla yuvarlayarak yavaş yavaş ilerliyordu. Silindiri, geniş omuzlu, kaslı, göğsü çıplak ve koltukaltlarındaki tüyler terden kıvrır kıvrır olmuş başka bir adam kullanıyordu. Hâki renkli bir pantolon giymişti ve düğmelerini iliklemediği için karın bölgesinde korkunç bir oyuk olduğu görünüyordu; iyice yerleştiği koltuğunda, eğik bidondan taşlara yayıldıkça buhar çıkaran ve havayı dalgalandıran Amalia'nın saçlarının yoğun ve parlak katranını kontrol ediyordu. Annemin saçları zifttendi; tüy şeklinde seyreliyor, bedenın yasaklı bölgelerinde ise gürleşiyordu. Bana yasaktı; ona dokunmama izin vermiyordu. Yüzünü saçlarıyla örterek gizliyor ve kuruması için ensesini güneşe bırakıyordu.

Telefon çaldığı zaman başını aniden kaldırdı; öyle ki, ıslak saçları yerden havaya doğru yükseldi, tavana değdi ve tamamen uyanmama neden olan bir şaklamayla sırtına indi. Işığı yaktım. Çalmayı sürdüren telefonun nerede olduğunu hatırlamıyordum. Onu koridorda buldum; duvara asılmış altmışlı yıllardan kalma, gayet iyi bildiğim eski bir telefonda bu. "Alo," demem üzerine bana "Amalia," diyen bir erkek sesi duydum.

"Amalia değilim," dedim. "Kim arıyor?"

Telefondaki adamın gülmemek için kendini zor tuttuğu izlenimine kapıldım.

"Amalia değilim," dedi taklidimi yaparak. Sonra da çok belirgin bir lehçeyle "En üst kata kirli çamaşırların olduğu poşeti bırak," diye ekledi. "Bunu yapacağına dair söz vermiştin. Ve oraya iyi bak; eşyalarıyla birlikte valizi de bulacaksın. Valizi oraya bıraktım."

"Amalia öldü," dedim sakın bir ses tonuyla. "Kimsin sen?"

"Caserta," dedi adam.

Bu isim bende, masallardaki canavar kelimesinin uyandırdığı gibi bir etki yarattı.

“Benim adım Delia,” diye karşılık verdim. “En üst katta ne var? Sende ona ait ne var?”

“Bende mi? Hiç. Sende bana ait bir şeyler var,” dedi İtalyan-camı cilveli cilveli çarpıtıp gene taklit ederek.

“Buraya gel,” dedim ikna edici bir tavrıla; “konuşuruz ve sen ihtiyacın olan ne ise onu alırsın.”

Uzun bir sessizlik oldu. Yanıt bekledim, ama herhangi bir yanıt gelmedi. Adam telefonu kapamamıştı; ahizeyi bir kenara bırakmış ve çekip gitmişti.

Mutfağa gidip, son derece kötü kokan bir bardak su içtim. Sonra telefonun bulunduğu yere gittim ve Filippo Dayımı aradım. Telefonu, beş kez çaldıktan sonra açtı ve ben daha alo bile diyemeden, yüksek sesle her türlü hakareti etti.

“Delia’yım,” dedim sertçe. Beni tanımakta güçlük çektiğinin farkındaydım. Kim olduğumu hatırladığında özürler dilemeye, bana “kızım” demeye ve sürekli olarak iyi olup olmadığını, nerede bulunduğumu, başıma ne geldiğini sormaya başladı.

“Beni Caserta aradı,” dedim. Sonra bir dizi sövgü sarf etmesine izin vermeden ona, “Sakin ol,” diye emrettim.

6.

Tuvalete gittim yeniden. Kirli külotumu ayağımla bir kenara ittim ve yerde dağınık duran Amalia'nın iç çamaşırlarını toplayarak çöp poşetine koydum. Sonra sahanlığa geçtim. Artık ne morali bozuk ne de huzursuzdum. İki kilidi de özenle kilitledim ve asansörü çağırdım.

Asansöre bindikten sonra, üzerinde beş yazan düğmeye bastım. En üst kata geldiğimde, karanlık bir nebze aydınlansın diye asansörün kapısını açık bıraktım. Adamın yalan söylediğini fark ettim: Annemin valizi orada değildi. Aşağı inmeyi düşündüm, ama sonra fikir değiştirdim. Çöp poşetini asansörün aydınlattığı dikdörtgen alana bıraktım ve sonra kapılan kapattım. Kendime karanlıkta, asansörden çıkan ya da merdivenlerden gelen birini rahatlıkla görebileceğim bir yer buldum. Yere oturdum.

Uzun yıllardan beri Caserta benim için süratin hâkim olduğu, her şeyin başka yerlere nazaran daha hızlı ilerlediği, huzursuzluk verici bir şehirdi. Sözünü ettiğim, küçükken, Paskalyanın ertesi günü, sonu olmayan akraba kafilesine karıştığım, gezmeye gelmiş insan kalabalığı arasında yürüyüp Secondigliano salamı ile karabiberli ve yağlı hamurda pişmiş kabuklu yumurta yemeye gittiğim, parkında 18. yüzyıldan kalma fiskiyelerin bulunduğu

gerçek şehir değildi. O park ve şehirden hafızamda kalan, sadece hızla akan su ve hep daha uzaktan gelen seslenmeler arasında kaybolmanın verdiği korku dolu zevkti. Oysa Caserta adıyla bende uyanan ve söze dökülmesi daha zor olan heyecanlarım, sürekli dönmekten doğan mide bulantısı, baş dönmesi ve havasızlıkla ifade edilebilirdi. Daha az güvenilir hafızaya ait olan o yer, bazen, hafifçe aydınlanmış bir basamaktan ve dövülmüş demir parmaklıklardan ibaretti. Başka zamanlar ise, elimi sımsıkı tutan ve adı Antonio olan bir çocuğun eşliğinde yeraltında saklanarak seyrettiğim, sık bir ağla örülü ve demir çubuklarla kesintiye uğrayan bir ışık parçasıydı. Ona eşlik eden sesler, bir filmdeki fon müziği gibi, tam bir karmaşa, önceden düzgün olup da sonra bir anda bozuluveren ani bir cızırtıydı. Kokusu, öğle ya da akşam yemeği saatlerinde merdivenlerden yukarı çıkınca her kapıdan gelen çeşit çeşit, ama küf ve örümcek ağlarından dolayı bozulmuş, çürümüş yemeğin kokusuydu. Caserta gitmemem gereken bir yer, tabelalı bir kafeterya, esmer bir kadın, palmyeler, aslanlar, develerdi. Düğün şekeri tadındaydı, ama içine girmek yasaktı. Ve ola ki kız çocukları oraya girerse, bir daha çıkamazlardı. Annem bile oraya girmemeliydi; aksi takdirde babam onu öldürürdü. Caserta bir adam, koyu renkli kumaştan yapılmış bir kuklaydı. Kukla bir ipe asılıydı; bir buraya bir oraya dönüyordu. Ondan bahsetmeye izin yoktu. Sadece “Caserta,” dediği için Amalia evde sık sık kovalanır, yakalanınca, önce elin tersiyle, sonra içiyle tokat yerdi.

Bunları hafızamda net olarak tarihlendirmek daha güçtü. En net olanlarında develerin, palmyelerin, taş heykellerin, fiskiye-lerin ve çalılıkların oluşturduğu adam-şehirden gizlice bahseden Amalia vardı. Ondan bahsettiği kişi, ben değildim; ben belki de o sırada masanın altında kız kardeşlerimle oynuyordum. Başkalarına, onunla birlikte evde eldiven yapan kadınlara ondan söz

ediyordu. Beynimin bir taraflarında yankılanan cümleler vardı. Bunlardan biri zihnimde gayet net kalmıştı. Annem fısıldayarak Caserta denen o adamın onu bir köşeye sıkıştırdığını ve öpmeye kalkıştığını söylemişti. Onu dinlerken, bembeyaz dişli, uzun ve kırmızı bir dili olan o adamın açık ağzını görürdüm. Dili dudaklarından dışarı fırlar, sonra beni hipnotize eden bir hızla tekrar içeri girerdi. Buluş çağında o görüntüyü keyfimce görebilmek, çekicilik ile iticiliği bir araya getirip hayranlıkla seyretmek için gözlerimi yumardım. Ama bunu yasak bir şey yapıyormuşçasına, suçluluk duyarak yapardım. Daha o zamandan beri hayal gücümün o imgesinde açıklanamayacak bir sırrın olduğunu bilirdim ve bunun nedeni, o sırra eremeyecek olmam değil de, erdiğim takdirde içimdeki bir yanın onu söylemeyi reddetmesi ve beni kovacağını bilmemdi.

Az evvel, telefonda Filippo Dayım karmakarışık bir şekilde önceden de bildiğim bir şeyler söylemişti; o konuşuyordu ve ben biliyordum. Söyledikleri şöyle özetlenebilirdi: Caserta alçak bir adamdı. Gençliğinde onun ve babamın arkadaşıydı. Savaş sonrası babamla kazançlı işler yapmışlardı; pırıl pırıl, içten bir genç gibi duruyordu. Ama gözlerini anneme dikmişti. Ve sadece anneme de değil; evliydi, çocuğu vardı, ama etrafındaki tüm kadınları taciz ediyordu. Sınırı aştığında babamla dayım ona güzel bir ders vermişti. Ve Caserta, eşi ve çocuğuyla birlikte başka yere gitmişti. Konuşmasını tehdit edencesine şöyle sonlandırdı: “Onu aklından çıkarmak istemiyordu. O zaman biz de onu bu arzusundan vazgeçirdik.”

Sessizlik. Bağırışlar ve hakaretler arasında kan görmüştüm. Hayalet üstüne hayalet. Antonio, elimi tutan çocuk, aşağıya, zeminin en karanlık yerine düşmüştü. Bir an için çocukluğum ve ilk gençliğimdeki ev içi şiddetin gözlerimde ve kulaklarımda yeniden canlanıp çınladığını, bizi birbirimize bağlayan uzun bir ip

gibi aktığını hissetmişim. Yıllar sonra, şimdi, ilk kez istediğimin tam da bu olduğunu fark etmişim.

“Oraya geleyim,” diye önerdi Filippo Dayı.

“Yetmiş yaşındaki bir ihtiyarın ne yapabileceğini sanıyorsun?”

Aklı karışmıştı. Telefonu kapatmadan önce, Caserta’nın yeniden ortaya çıkması halinde ona haber vereceğime dair yemin ettim.

Şimdi sahanlıkta bekliyordum. Aradan en aşağı bir saat geçti. Merdiven boşluğundan, gözüm karanlığa alışınca oranın tamamını görmemi sağlayan bir ışık geliyordu. Hiçbir şey olmadı. Sadece sabahın dördüne doğru asansör sevimsiz bir homurtu çıkardı ve kadrın yeşilken kırmızı oldu. Kabin aşağı indi.

Aniden tırabzana geçtim ve asansörün dördüncü kattan aşağı indiğini ve üçüncü katta durduğunu gördüm. Kapılar açılıp kapandı. Sonra gene sessizlik. Çelik halatların çıkardığı titreşimlerin yankısı da kesildi.

Bir süre, belki beş dakika kadar bekledim; sonra temkinle alt kata indim. Orada sarımtırak bir ışık vardı; o kattaki her üç kapı da sigorta şirketi ofislerine aitti. Hareketsiz ve karanlık kabinin etrafından dönerek bir rampa daha indim. İçine bakmak istiyordum, ama şaşkınlıktan dolayı bunu yapamadım. Annemin evinin kapısı aralık, ışıkları yanık. Eşikte Amalia’nın valizi, valizin hemen yanında da siyah deri çantası vardı. Dürtüsel olarak o eşyalara yöneldim, ama arkamda, asansörün cam kapısının kapandığını duydum. Kabin aydınlandı ve ak saçlı, esmer ve zayıf yüzüyle yakışıklı sayılabilecek ihtiyar bir adamı görmemi sağladı. Ahşap banklardan birine oturmuştu ve eski bir fotoğrafın büyütmüş halini andıracak derecede kıpırtısız duruyordu.

Hiç şüphem yoktu. O adam Amalia’nın cenazesi sırasında, iğrenç söz dağırcığını üstüme kusan adamdı. Onu merdiven boyunca izlemek konusunda tereddüt ettim; bunu yapmam ge-

rektiğini düşündüm, ama kendimi bir heykel gibi yere mihlanmış hissettim. Kapıları aceleyle açılıp kapanmış gibi takırdayarak durana dek asansörün halatlarına gözlerimi diktim. Birkaç saniye sonra asansör kabini gözlerimin önünden geçiverdi yine. Adam zemin kata inip gözden kaybolmadan önce, bana içinde annemin çamaşırlarının olduğu poşeti gülümseyerek gösterdi.

7.

Güçlü, sıksa, hızlı ve kararlıydım; sadece bu kadar da değil; böyle olmayı seviyordum üstelik. Ama o an ne oldu bilmiyorum; belki de özenle kapattığım kapıyı aralık bulmanın verdiği heyecandan ya da yorgunluktan böyle olmuştu. Belki de ışıkları yanık evin, eşikte iyice görünürde duran annemin valiz ve çantasının görüntüsünden dolayı öylece kalakaldım. Bunun nedeni belki de başka bir şeydi. Belki de bana bir an için karanlık bir güzellik gibi gelen, asansörün arabesk işlemeli camlarının ardındaki yaşlı adamın imgesini algılayınca duyduğum iticilikti. Böylelikle, onu izlemek yerine, asansör merdiven boşluğunda kaybolduktan sonra detayları zihnime kazımaya çalışarak, olduğum yerde öylece kalakalmıştım.

Olanların ayırdına vardığımda kendimi takatsiz hissettim; kendimi koyvermemi yasaklayan tarafımın nazarında küçük düşüğüm için çökmüştüm. Pencereye gittim; sokak lambalarının ışığında, düşünceli ama zorlanmadan adımlar atan ve bedeninden uzak tuttuğu sağ kolunun uzantısında yere değen siyah bir poşet taşıyan adamın dimdik yürüyerek uzaklaştığını görebilecek kadar zamanım oldu. Kapıya çıktım ve merdivenlerden fırlamaya yeltendim. Ama komşunun, Bayan De Riso'nun, temkinlice açıl-

mış kapı ile pervazın dar aralığından sızan dikey ışıkta belirdeğini fark ettim.

Üzerinde uzun, pembe renkli, pamuklu bir gecelik vardı ve bana düşmanca bakıyordu. İçeri girmek isteyen kötü niyetli birine engel olma işlevi görmesi gereken zincir, yüzünde bir çizgi oluşturmuş gibiydi. Hiç kuşkusuz uzun zamandır oradaydı ve kapı deliğinden bakıp, kulak kabartmakla meşguldü.

“Neler oluyor?” diye sordu kavgacı bir ses tonuyla. “Gece boyunca kıpırdandın durdun.” Aynı kavgacı tonla cevap vermek üzereydim ki, annemin görüştüğü bir adamdan söz ettiğini hatırladım ve eğer bu konuda daha fazla bilgi edinmek istiyorsam, daha ölçülü davranmam gerektiğini zamanında fark edebildim. Yaptığı o küçük dedikodu öğleyin beni rahatsız etmişti; şimdi ise bu küçük dedikodunun geceleri ne yapacağını bilmeyen o yalnız ihtiyar için detaylı bir sohbete, konuşmaya dönüşmesini sağlamak zorundaydım.

“Hiç,” dedim nefesimi düzene sokmaya çalışarak. “Uyuyamıyorum.”

O, öte tarafa gitmekte zorlanan ölülerle ilgili bir şeyler homurdandı.

“İlk gece uyumana hiç izin vermezler,” dedi.

Yapmacık bir nezaketle, “Ses mi duydunuz? Sizi rahatsız mı ettim yoksa?” diye sordum.

“Çok geç ve çok az uyuyorum, uykum da sürekli bölünüyor. Bu yetmezmiş gibi kilit derdi çıktı; kapıyı sürekli açıp kapadın.”

“Haklısınız,” dedim. “Biraz gerginim. Bana söz ettiğiniz o adamın burada, sahanlıkta olduğunu gördüm rüyamda.”

Yaşlı kadın tutum değiştirdiğimi, onun dedikodularını dinlemeye hazır olduğumu anlamıştı, ama bir kez daha reddedilmek için bundan emin olmak istiyordu.

“Hangi adam?” diye sordu.

“Bana söylediğiniz... annemi ziyarete gelen o adam. Onu düşünürken uyuyakalmışım...”

“İyi halli bir adamdı ve Amalia’nın keyifli olmasını sağlıyordu. Ona *sfogliatelle*² ve çiçek getiriyordu. Geldiği zaman onların boyuna konuşup güldüğünü duyuyordum. Özellikle de annen gülüyordu, hem de öyle kuvvetli gülüyordu ki sesi giriş katından bile duyuluyordu.”

“Peki ne konuşuyorlardı?”

“Bilmiyorum, onlara kulak kabartmıyordum. Ben kendi işime bakarım.”

Sabırsızca elimi salladım.

“Peki Amalia onun hakkında hiç konuşmuyor muydu?”

“Konuşuyordu,” diye onayladı. “Onları bir keresinde evden beraber çıkarken görmüştüm. Elli yıldır tanıdığı, hemen hemen akrabası sayılabilecek biri olduğunu söylemişti. Bu doğruysa, sen de onu tanıyor olmalısın. Uzun boylu, zayıf ve beyaz saçlıydı. Annen ona kardeşiymişçesine yakın davranıyordu. Senlibenliydi onunla.”

“Adı neydi?”

“Bilmiyorum. Bana adını hiç söylemedi. Gün gelir dinlemek istemediğim halde bana kendi meselelerini anlatır, gün gelir selam bile vermezdi. *Sfogliatelle*’leri biliyorum, çünkü o hepsini yiyemiyor ve bana veriyordu. Bana çiçek de veriyordu, çünkü kokuları başını ağrıtiyordu. Son aylarda başı hep ağrıyordu. Ama onunla beni tanıştırmak mı? Hayır, bunu hiç yapmadı.”

“Belki sizi zor durumda bırakmaktan korkuyordu.”

2 *İt.* Yufka gibi ince hamurdan yapılan, içinde krema, çikolata, marmelat, ricotta peyniri, meyve şekeri, baharat bulunan ve fırında pişirilen, Napoli’ye özgü bir tatlı. (ç.n.)

“Yok canım, sadece kendi halinde olmak istiyordu. Ben bunu anladım ve kenara çekildim. Ama bilmeni isterim ki annene güven olmazdı.”

“Ne anlamda?”

“Davranması gerektiği gibi davranmıyordu. Ben bu beyefendiye bir kere görür gibi oldum. Yakışıklı, iyi giyimliydi ve onlarla karşılaştığımda, bana reverans yaptı. Annen ise başını diğer tarafa çevirdi ve kötü bir söz söyledi.”

“Belki yanlış anlamışsınızdır.”

“Gayet iyi anladım. Yüksek sesle küfür etme huyu edinmişti, yalnız başına olduğu zamanlarda bile. Sonra da gülmeye koyuluyordu. Onu buradan, mutfaktan duyuyordum.”

“Annem hayatında hiç küfür etmedi ki.”

“Ediyordu, ediyordu... Belli bir yaşa gelince daha edepli olmak gerek.”

“Doğru,” dedim. Ve aklıma kapının eşiğinde duran valizle çanta geldi. Onları, katettikleri yoldan dolayı Amalia’ya ait olma özelliklerini kaybetmiş eşyalar olarak gördüm. Yaşlı kadın benim yumuşak başlı tavrımdan cesaret bularak, kapısındaki zinciri çekti ve eşiğe geldi.

“Nasıl,” dedi, “bu saatten sonra uyuyamam artık.”

“Oysa ben uyumaya çalışacağım biraz,” dedim.

Eve girmek istemesinden korktum ve aceleyle annemin daire-sine doğru bir adım geri çekildim.

Bayan De Riso buna bozularak peşimden gelmeye kalkmadı. Onun yerine küçümseme ifadesiyle kapıyı yine zincirledi.

“Amalia da hep evime gelmek ister ama benim onun evine girmeme hiç izin vermezdi,” diyerek homurdandı. Sonra kapıyı yüzüme kapattı.

8.

Yere oturdum ve valizi karıştırmaya başladım, içinde anneme ait olduğunu gösteren hiçbir şey göremedim. Her şey yepyenyiydi: pembe terlikler; krem rengi saten sabahlık; ona fazla dar gelecek, genç işi ve pas kırmızısı bir elbise; ilkin e göre daha oturaklı, ama kuşkusuz fazla kısa, lacivert ve hiç kullanılmamış bir diğer elbise; kaliteli beş külot; parfüm, deodoran, krem, makyaj eşyası ve makyaj temizleyicisiyle dolu kahverengi, deri bir makyaj antası. Ama o ömrü boyunca hiç makyaj yapmamıştı ki.

antaya geçtim, içinden ilk olarak dantelli beyaz külotu aldım. Sağındaki “V” harflerinden ve deseninden, Amalia’nın boğulduğu gün giydiği sutyenle takım olduğunu hemen fark ettim. Külotu dikkatle incelemeye koyuldum; anneme göre bariz biçimde bir beden küçük olmasına karşın, onu giydiğini düşünmem e neden olan minik bir yırtık vardı sol kısmında. Midemin kasıldığını hissettim ve nefesimi tuttum. Sonra çantayı karıştırmaya devam ettim, ilk olarak ev anahtarlarını aradım. Doğal olarak anahtarları bulamadım. içinde yakını görmek için kullandığı gözlüğü, dokuz telefon jetonu ve cüzdanını buldum. Czdanda iki yüz doksan bin lirt (bu, biz  kız kardeşin ona her ay verdiği parayla yaşayan annem için hatırı sayılır bir miktardı), elektrik

faturasının ödendiğini gösteren makbuz, plastik kılıfın içinde duran nüfus cüzdanı, babamın, benim ve kız kardeşlerimin eski bir fotoğrafı vardı. Fotoğraf yıpranmıştı. Bizim yıllar evvelki o görüntümüz sararmış, çatlaklarla bezenmişti, tıpkı iman sahiple-
rinin sivri uçlu cisimlerle kazındığı, bazı kutsal tasvirlerde yer alan kanatlı şeytan figürleri gibi.

Fotoğrafi yere bıraktım ve boyuna artan bir mide bulantısıyla mücadele ederek doğrudum. Evin içinde telefon rehberi aradım ve bulduğumda, Caserta soyadına baktım. Üç sayfa dolusu Caserta olduğunu gördüğümde, adamın adını bile bilmediğimi fark ettim; çocukluğum boyunca hiç kimse onu Caserta'dan başka bir isimle anmamıştı. Telefon rehberini bir kenara bıraktım ve tuvalete gittim. Orada öğürmeye başladım ve bir an için, küçükken hep ürktüğüm ve büyürken baş etmeye çalıştığım yıkıcı hiddetin yeniden başgöstereceğinden, tüm bedenimin bana karşı gelerek isyan edeceğinden korktum. Sonra sakinleştim. Ağzımı çalkaladım ve yüzümü özenle yıkadım. Lavabonun üstünde yan yatmış aynada, solgun ve şekli bozulmuş yüzümü görünce, aniden makyaj yapmaya karar verdim.

Alışılmadık bir tepkiydi. Ne sık sık ne de hevesle makyaj yapan biriydim. Gençken yapardım ama artık yapmıyordum; makyajın bana uyduğunu düşünmüyordum. Ama içinde bulunduğum o şartlarda sanki makyaja ihtiyacım vardı. Annemin valizinden makyaj çantasını çıkardım, tuvalete geri döndüm, makyaj çantasını açtım, içinden üzerinde Amalia'nın çekingen parmak izinin kaldığı nemlendiriciyi çıkardım. Onun bıraktığı izi kendiminkiyle sildim ve elime bol miktarda nemlendirici aldım. Yanaklarımı gererek kremi şevkle yüzüme sürdüm. Sonra pudraya geçtim ve onunla yüzümü özenle örttüm.

"Sen bir hayaletsin," dedim aynadaki kadına. Kırk yaşlarında bir kadının yüzüne sahipti; kalem sürmek için önce bir gözünü,

sonra da diğerini kapadı. Zayıf, keskin hatlı, belirgin elmacık kemikleri olan ve mucizevi bir biçimde kırıksız biriydi. Niha-yet griye çalmaya başlayan saçının, sonsuza kadar yok olmaya mahkûm kuzguni siyahını olabildiğince gizlemek için kısacık kesilmiş saçları vardı. Rimele geçtim.

Far sürerken “Sana benzemiyorum,” diye fısıldadım aynadaki görüntüye. Beni yalanlamaması için de, ona bakmamaya çalıştım. Bu sayede, aynadan bideyi gördüm. Eski model, paslı, anıtsal muslukları olan o şeyde neyin eksik olduğunu anlamak için arkamı döndüm ve neyin eksik olduğunu ayırt ettiğimde, gülme tuttu: Caserta yerde bıraktığım kanlı külotumu da beraberinde götürmüştü.

9.

Filippo Dayı'nın evine vardığımda kahve neredeyse hazırды. Dayım bilmem nasıl, o tek koluyla her işi görüyordu. Her eve moka girmeden önce kullanılan o antika kahve makinelerinden birini kullanıyordu. Söküldüğünde dört parça haline gelen –suyu kaynatmak için bir kap, kahve konulan parça, vidalanabilen ve bol delikli kapak ve kahvenin suya karıştığı parça–, gagaya benzer bir ağız bulunan, metalden yapılmış bir silindirdi. Filippo Dayı beni mutfağa aldığında, sıcak su kahveyi süzüyordu ve yoğun kahve kokusu evin her yerine yayılmıştı.

“Ne kadar da iyi görünüyorsun,” dedi, ama makyajımı kastettiğini sanmıyorum. Makyajlı bir kadın ile makyajsız bir kadın arasında ayrım yapabileceği izlenimi edinmemiştim hiç. Söylemek istediği o sabah rengimin iyi olduğuydu sadece. Nitekim kaynar kahvesini yudumlarken, “Üçünüz arasında, Amalia'ya en çok benzeyen sensin,” diye sürdürdü sözünü.

Belli belirsiz gülümsedim. Gece olanları anlatarak onu tedirgin etmek istemiyordum. Ve Amalia'yla olan benzerliğim konusunda da tartışmak istemiyordum. Sabahın yedisiydi ve ben yorgundum. Yarım saat kadar önce neredeyse ıssız, kuş cıvıltılarının bile duyulmadığı sessiz Foria Sokağı'ndan geçmişim. Hava serin,

görünüşte temizdi ve iyi mi, kötü mü olacağına karar verememiş havada bulanık bir ışık vardı. Ama Duomo Sokağı'na gelince şehir sesi ve evlerden gelen kadın sesleri fazlalaşır gibi olmuştu; hava daha bir grileşmiş ve ağırlaşmıştı. Elimde küçük çantayla ve annemin çantasının içindeki eşyaları yerleştirdiğim büyük naylon poşetle, dayımın evine aniden gitmiştim ve o, kapıya üzerinde belinden düşen pantolon, kemikli gövdesine geçirdiği bir atlele çıkmıştı. Pencereleri ardına kadar açmış ve kendine hemen çekidüzen vermişti. Bunun hemen ardından beni yemek ikramlarına boğmuştu. Taze ekmek ister miydim? Pekiyi ya ekmeği içine batırmak için süt alır mıydim? Bisküvi yer miydim?

Fazla ısrara gerek kalmadan biraz ondan biraz bundan atıştırmaya başladım. Altı yıldır duldu, çocuğu olmayan her dul gibi yalnız başına yaşıyor, az uyuyordu. Sabahın körü olmasına karşın orada bulunmamdan memnundu; orada bulunmaktan ben de memnundum. Birkaç dakika soluklanmak, onda bıraktığım bavulu almak ve üstümü değiştirmek istiyordum. Hemen sonra da Vossi kardeşlerin dükkânına gitmeyi tasarlıyordum. Ama Filippo Dayı arkadaşlığa ve sohbete açtı. Caserta'nın canına okuyacağını söyledi. Gece korkunç bir biçimde ölmüş olmasını diledi. Onu uzun yıllar önce öldürmediği için pişmanlık duyduğunu söyledi. Sonra da anlaşılması güç bağlantılar kurarak, belirgin lehçesiyle bir aile anısından diğerine atlamaya koyuldu. Nefes almak için olsun susmadı.

Sözünü kesmek için birkaç denemede bulunduktan sonra pes ettim. Homurdanıyor, kızıyor, gözleri yaşıyor, burnunu çekiyordu. Konu Amalia'ya gelince onu içini çekerek, hararetle savundu; sonra birkaç dakika içinde, babamı bıraktığı için acımasız bir saldırıya geçti. Onunla ilgili konuşurken geçmiş zamanda konuşmayı unuttu üstelik ve hâlâ yaşıyormuş, karşısında oturuyormuş ya da hemen yan odadan çıkagelecekmiş gibi onu azarlamaya başladı. "Amalia," diye bağırdı, "yaptıklarının

varacağı sonucu önceden hiç düşünmez. O hep böyle, halbuki durup düşünmesi ve beklemesi gerekirdi; oysa bir sabah yataktan kalktı ve sizinle, üç kızıyla birlikte evi terk etti.” Filippo Dayı’ya göre bunu yapmamalıydı. Kısa sürede, o yirmi üç yıllık ayrılığı kız kardeşinin boğulma kararına bağlamaya çalıştığını fark ettim.

Anlamsız bir şeydi bu. Sözlerinden rahatsız oldum, ama konuşmaya devam etmesine izin verdim, nasılsa arada bir kendi sözünü kendi kesiyor ve düşmanca tavrını şefkate dönüştürerek, dolaptan başka kavanozlar –naneli şekerler, tarihi geçmiş bisküviler, ona göre hâlâ iyi durumda olan küflenmiş beyaz dut marmelatı– çıkarıp getiriyordu.

Onun ikramlarını önce reddeden ben, bir süre sonra yenik düşerek atıştırmaya başlıyordum; o ise tarih ve olayları birbirine karıştırarak anlatmaya koyuluyordu. Hatırlamaya çalışıyordu, senelerden 1946 ya da 1947’ydi. Sonra fikir değiştiriyor ve savaş sonrasında karar kılıyordu. Savaştan sonra babamın, daha iyi yaşamak üzere yeteneğini kullanabileceğini anlayan Caserta olmuştı. Dürüst olmak gerekirse Caserta olmasaydı, babam semtteki dükânlara satmak için neredeyse bedavaya dağ, ay, palmiye ve deve resimleri yapmayı sürdürürdü. Oysa kurnaz, Afrikalı gibi kapkara olan, ama şeytan gözlü Caserta, Amerikalı denizcilerle haşır neşir olmaya başlamıştı. Kadın ya da mal satmak için değil. Caserta özellikle özleminden kıvranan denizcilere yöneliyordu. Onlara satılık kadın fotoğrafları göstereceğine, etraflarında fır dönüyor, onları vatanlarında bıraktıkları kadınlarının resimlerini cüzdanlarından çıkarmaya zorluyordu. Onları terk edilmiş ve sabırsız çocuklara dönüştürdükten sonra, fiyat konusunda pazarlık ediyor ve resimleri tablo haline getirmesi için babama götürüyordu.

O resimleri hatırlıyordum. Babam onların üzerinde yıllarca, Caserta’nın yokluğunda bile çalışmıştı. Görünen oydu ki denizciler kadınlarının resimlerinin basılı olduğu kâğıtları sonsuz has-

retleriyle yıpratmışlardı. Annelerin, kız kardeşlerin, sevgililerin resimleriydi onlar; hepsi sarışın, permalıydı, tek bir saç teli bile dağınık değildi, boyun ve kulaklarda mücevherler vardı. Samanla doldurulmuş gibiydiler. Üstelik tıpkı sakladığımız Amalia'nın resmi gibi, tıpkı yokluktan aşınan her resim gibi, resmin yüzeyi aşınmış, köşelerinden kıvrılmış ya da katlandığı için, kadınların yüzlerinde, elbiselerinde, saçlarında kırıksıklıklar olmuştu. Onları arzu ve suçluluk hissiyle koruyanların hayalinde de ölmeye yüz tutmuş çehrelerdi. Babam o çehreleri Caserta'nın ellerinden alıyor ve bir raptiyeyle şövaleye tutturuyordu. Sonra çok kısa zamanda tuvalde gerçek gibi duran bir kadın, iç çektirecek yerde iç çeken anne-kardeş-eş çiziyordu. Siyah ve beyaz birden renkleniyor, canlanıyordu. Ve anılara yapılan yardımın makyajı, kaybolmuş ve umutsuz adamları memnun edecek bir ustalikle sona eriyordu. Caserta malı almaya geliyor, biraz para bırakıyor ve gidiyordu.

“Böylece hayat kısa zamanda değişti,” diye anlatıyordu dayım. Amerikalı denizcilerin kadınları sayesinde her gün karnımız doyuyordu. Kendi karnı da doyuyordu, çünkü o sıralar işsizdi. Annem ona biraz para veriyordu, ama babamın izniyle. Ya da kim bilir belki de gizlice. Neyse, kısacası, yıllar süren bir yokluktan sonra, her şey iyiye gider olmuştu. Amalia hareketlerinin sonuçlarına biraz daha dikkat etmiş ve araya girmemiş olsaydı, kim bilir ne kadar iyi giderdi her şey. Dayıma göre çok iyi giderdi.

O parayı ve aile albümlerindeki haliyle annemi düşündüm: On sekiz yaşında, karnı benim varlığımdan dolayı şişmiş, açık havada, bir balkonda ayakta duruyordu; resmin arkasında hep Singer'inden bir parça görünürdü. Dikiş makinesinden sadece fotoğraf çektirmek için kalkmış olmalıydı; hemen sonra, gülümsemeden, gözleri parlamadan, saçlarını onu daha güzel gösterecek biçimde düzenlemeden dikiş makinesinin üzerine eğilmiş olduğundan

emindim; bu çalışmanın sefaletini hiçbir fotoğraf yansıtamazdı. Öyle sanıyorum ki Filippo Dayı Amalia'nın yaptığı işi hiç hesaba katmamıştı. Bunu ben de hiç yapmamıştım. Kendimden hoşnutsuzluk duyarak başımı iki yana salladım; geçmişini anmaktan nefret ediyordum, işte bu yüzden Amalia'yla beraber yaşadığım sürece babamı, annemin zoruyla çok çok on kez görmüştüm. Roma'da oturmaya başladığımdan beri ise sadece iki ya da üç kez görmüştüm onu. Doğduğum yerde, o iki odalı, bir mutfaklı evde oturuyordu hâlâ. Tüm gününü oturup, panayırlarda satmak üzere çirkin körfez ve deniz manzaraları çizerek geçiriyordu. Ekmeğini hep bu şekilde, Caserta gibi araçlardan üç beş kuruş alarak kazanmıştı ve onu çocukluğumdan beri bildiğim aynı hareketlere, aynı renklere, aynı şekillere, aynı kokulara zincirlenmiş görmek hiçbir zaman hoşuma gitmemişti. En tahammül edemediğim şey de Amalia'ya hakaretler edip, Amalia'yı her türlü meziyetten yoksun gösteren karmakarışık düşüncelerini bana da aşılmasıydı.

Hayır, artık geçmişteki hiçbir şey hoşuma gitmiyordu. Her karşılaşmamızda kendi lehçeleriyle annemin kara talihinden yakınan ve babamla ilgili seviyesiz laflar eden bütün akrabalarla ilişigimi gayet net bir biçimde kesmiştim. Sadece o, Filippo Dayı kendini kurtarmıştı bu durumdan. Onu seneler boyunca görmüştüm; ama bu, benim seçimim değildi; onun, kız kardeşinin evine aniden çıkagelmesi ve onunla kavgaya tutuşmasıydı. Bunu hararetle, yüksek sesle yapıyordu; hemen sonra da barışıyorlardı. Amalia, genç yaşından beri kocasının ve Caserta'nın idaresinde kalmış o dağınık tek kardeşine derinden bağlıydı. Ve bir şekilde onun babamla görüşmeye devam etmesinden ve babamın ne durumda olduğunu, ne yaptığını, nerede çalıştığını anlatmasından hoşnuttu. Bense, o yıpranmış bedenine ve tek yumruğumla yere serebileceğim halde o kavgacı kabadayı edasına geçmişten gelen bir sempati beslesem de, birçok teyze ve amca gibi onun da anı-

larda silik bir hal almasını tercih ediyordum. Babama hak verip, annemi haksız bulmasını kabullenmekte zorluk çekiyordum. Onun ağabeyiydi, defalarca babamdan tokat, yumruk, tekme yediğini görmüş, ama onun için kılını bile kıpırdatmamıştı. Elli yıldır, hiçbir tavizde bulunmaksızın eniştesiyle dayanışma içinde olduğunu vurguluyordu. Sadece son birkaç yıldan beri onu deliye dönmeden dinler olmuştum. Ama genç bir kızken o şekilde konuşmasına tahammül edemiyordum. Bir süre sonra kulaklarımı tıkiyordum. Belki de bendeki en gizli yanın, onun dayanışmasından faydalanarak gene gizlice yapılmış bir varsayımı öne çıkarmasına –annemin bedeninde, iradesinden ve gerçekte yapıp ettiklerinden bağımsız, her hareketinde, her nefesinde ortaya çıkmaya hazır doğal bir suç taşımasına– dayanamıyordum. Konuyu değiştirmek için, poşetten Amalia’nın evinde bulduğum mavi gömleği çıkararak, “Bu gömlek senin mi?” diye sordum. Bu şekilde sözü ağzına tıktım, ve o, bir süre ne tepki göstereceğini bilemeyerek, gözleri kocaman açılmış, ağzı aralık bir durumda kalakaldı. Sonra surat asarak, uzun uzun gömleğe baktı. Ama gözlüksüz hemen hemen hiç görmüyordu; bunu sadece biraz sakinleşmek ve kendine gelmek için yaptı.

“Hayır,” dedi, “böyle bir gömleğim olmadı hiç.”

Onu Amalia’nın evinde kirli çamaşırların arasında bulduğunu söyledim ve büyük bir hata yapmış oldum.

“Kimin o?” diye sordu, sanki bunu ona soran ben değilmişim gibi. Bunu ona anlatmaya çalıştım, ama hiçbir işe yaramadı. Gömleği onda hastalık varmışçasına bana geri verdi ve nefes bile almadan kız kardeşini eleştirmeyi sürdürdü.

Yeniden çılıına dönerek, “O bunu hep yaptı,” dedi kendine has lehçesiyle. “Ona her gün bedavadan gelen meyveleri hatırlıyor musun? Sanki bulutlardan gönderilmiş gibi o meyveleri kimin, ne zaman gönderdiğini bilmiyordu. Pekiyi ya başında ithaf

olan şiir kitabını hatırlıyor musun? Çiçekleri? Her gün saat tam sekizde gelen *sfogliatelle*'leri? Pekiyi ya elbiseyi, elbiseyi hatırlıyor musun? Ona üstüne tam oturan elbiseyi alan kimdi? O hiçbir şey bilmediğini söylüyordu. Ama çıkarken o elbiseyi gizlice, babana söylemeden giyiyordu. Bunu neden yaptığını sen anlat bakalım.”

Babam Amalia'nın boğazına sarılıp teninde parmak izlerini bıraktığı zaman bile dayımın, Amalia'nın kurnazca belirsiz bir tavır sergilediği düşüncesinde olduğunu fark ettim. Amalia bizlere, “Onun huyu böyle. Ne yaptığını bilmiyor ve ben ona ne diyeceğimi bilmiyorum,” diyordu. Oysa biz babamızın ona yaptığı her şey yüzünden, bir sabah evden çıktığında yanarak, ezilerek ya da boğularak ölmesi gerektiğini düşünürdük. Bunu düşünüyor ve Amalia'dan nefret ediyorduk, çünkü Amalia o düşünceleri harekete geçiren yaydı. Bu konuda hiç şüphemiz yoktu ve ben bunu unutmamıştım.

Hiçbir şeyi unutmamıştım, ama hatırlamak istemiyordum. İhtiyaç halinde kendime her şeyi, her ayrıntıyı anlatabilirdim, ama ne gereği vardı ki? Duruma göre, o an neye ihtiyacım olursa o kadarını anlatıyordum kendime. Mesela şimdi de yerde ezilmiş seftalileri, sonradan etrafa saçılan, dikenli sapsarı hâlâ jelatinin içinde, mutfağın masasına on kez, yirmi kez çarpılan kırmızı gülleri, pencereden dışarı atılan tatlıları, ocakta yakılan elbiseyi görüyordum. Kumaşın üstünde kızgın ütü unutulduğunda çıkan o mide bulandırıcı kokuyu duyuyor ve korkuyordum.

“Hayır, hatırlamıyor ve bilmiyorsunuz,” dedi dayım, o anda, orada, iki kız kardeşimi de temsil ediyormuşum gibi. Ve bana hatırlatmak istedi: Babam, Caserta'yı ve Amerikalılar için portre yapmayı bırakmak istediği zaman, annem buna karşı çıkmış ve babam annemi o zaman dövmeye başlamıştı; bunu biliyor muyduk? Amalia ağzını o şekilde açmamalıydı. Ama Amalia her şeyle ilgili gelişigüzel konuşmak gibi kötü bir huya sahipti. Babam

çırılçıplak dans eden bir Çingene çizmişti. Bunu bir seyyar satıcı şebekesinin, şehir ve kasaba yollarında el arabasıyla dolaşıp köy ve deniz manzaralı tablolar satan başkanına göstermişti. Yanında hep yamuk dişli oğlunu getiren ve kendisine Migliaro dedirten bu adam, bu resmi, doktor ve dişçi muayenahanelerine uygun görmüştü. O Çingeneler için Caserta'nın verdiğiinden çok daha yüksek para vermeye hazır olduğunu söylemişti. Ama Amalia buna karşıydı; babamın Çingene çizmesini istemiyordu, Çingeneleri Migliaro'ya göstermesini bile istemiyordu hatta.

Ona güzel görünen ve vaat ettiği meyveleri veremedi elinden kaçan o günlerle ilgili olarak, "Hatırlamıyor ve bilmiyorsunuz," sözlerini yineledi Filippo Dayı kin içinde.

Ben de ona babamla bozuştuktan sonra Caserta'ya neler olduğunu sordum. Gözlerinden öfke dolu sayısız yanıt geçti. Sonra en şiddetli yanıtlardan vazgeçmeye karar verdi ve gururla Caserta'ya ne hak ediyorsa onu verdiklerini yineledi.

"Babana her şeyi söylemiştin sen. Baban beni çağırmıştı ve onu öldürmeye gitmiştik. Caserta herhangi bir karşılık verseydi, bunu gerçekten de yapardık."

Her şeyi. Ben. O imayı sevmedim ve hangi "sen"den söz ettiğini bilmek istemedim. Sanki benden söz etmek imkânsızmışçasına, benim ismimin yerine geçen her sesi sildim. O bana soru sorar gibi baktı ve taviz vermediğimi görünce, başını onaylamadığını belirten bir biçimde salladı.

Çökmüş bir halde, "Hiçbir şey hatırlamıyorsun," diye yinelemeye başladı. Ve Caserta'dan söz etmeye koyuldu. Olanlardan sonra ürkmüş ve anlamıştı. Babasının batmak üzere olan pastanesini satarak karısı ve oğluyla birlikte başka bir semte taşınmıştı. Bundan bir süre sonra çalıntı ilaç sattığı söylentileri gelir olmuştu. Sonra bu yoldan edindiği paralarla bir matbaaya yatırım yaptığı duyulmuştu. Bu garipti, çünkü o bir matbaacı

değildi. Filippo Dayı'nın varsayımı, korsan plaklara kapak bastığıydı. Neyse, günlerden bir gün yangın çıkmış, matbaayı kül etmiş ve Caserta bacaklarındaki yanıklardan dolayı bir süre hastanede yatmıştı. O zamandan beri onunla ilgili hiçbir şey duymamıştı. Birileri onun sigorta paralarıyla iyi bir gelir edindiğini, sonra da başka bir şehre gittiğini düşünüyordu. Başkaları ise o yanıklardan sonra doktordan doktora koştüğünü ve hastaneden çıkmasına izin verilmediğini söylüyordu. Buna göre, hastanede tutulmasının nedeni bacaklarındaki hasar değil, eksik olan birkaç tahtasıydı. Hep garip bir adam olmuştu; yaşlandıkça daha da garipleştiği söyleniyordu. Hepsı buydu. Filippo Dayı Caserta'yla ilgili bundan başka hiçbir şey bilmiyordu.

İsminin ne olduğunu sordum; rehberde Caserta'yı aramıştım, ama bu soyadında çok fazla kişi vardı.

“Onu aramayı deneme,” diye hırçın hırçın yineledi.

“Caserta'yı aramıyorum,” diye yalan söyledim. “Oğlunu, Antonio'yu görmek istiyorum. Çocukken beraber oynardık.”

“Bu doğru değil. Sen Caserta'yı görmek istiyorsun.”

“Adını babama sorarım ben de,” deyiverdim.

Bana Amelia'yımışım gibi şaşkın şaşkın baktı.

“Bunu kasıtlı yapıyorsun,” diye homurdandı. Ve kısık sesle, “Nicola,” dedi. “Adı Nicola. Ama onu rehberde araman boşa olur; Caserta bir lakap. Gerçek soyadı burada, beynimin içinde, ama ne olduğunu hatırlamıyorum.”

Beni memnun etmek için gerçekten hatırlamaya çalışır gibiydi, ama sonra çökmüş bir ifadeyle bundan vazgeçti. “Yeter artık, Roma'ya dön. Babanı görmeye sahiden de niyetliysen, ona hiç olmazsa bu gömlekten söz etme. Böyle bir şey yüzünden anneni öldürür.”

“Artık ona hiçbir şey yapamaz,” diye hatırlattım.

Ama o duymamış gibi, “Biraz daha kahve ister misin?” diye sordu.

10.

Ütümü değiştirmekten vazgeçtim. Tozlu ve buruşuk, koyu renk elbisemle kaldım. Tampon değiştirecek zamanı zor buldum. Filippo Dayı incelikleri ve öfke patlamalarıyla bana bir dakika rahat vermedi. İç çamaşırını almak için Vossi kardeşlere gitmem gerektiğini söylediğimde aklı karıştı, birkaç saniye kadar sustu. Sonra durağa kadar bana eşlik etmeyi teklif etti.

Gün gitgide daha kasvetli bir hal alıyordu, otobüs tıklım tıklım dolu ve havasızdı. Filippo Dayı otobüsteki kalabalığa şöyle bir baktı ve beni çanta hırsızlarından ve sokak serserilerinden korumak için otobüse binmeye karar verdi. Neyse ki şans eseri bir yer boşaldı. Dayıma oturmasını söyledim, ama buna hararetle karşı çıktı. Boşalan yere ben oturdum ve renksiz, karmaşa içindeki bu şehirde yorgunluk verici bir yolculuğa başladım. Otobüste yoğun bir amonyak kokusu ve kim bilir ne zaman açılmış pence-relerden girmiş toz bulutu vardı. Toz ve koku burnumu yakıyordu. Dayım önce, yer boşalıp da geçmek için müsaade istediğimde yeteri kadar atak davranıp kenara çekilmeyen bir adama, sonra da yasak olmasına karşın otobüste sigara içen bir delikanlıya çıkıştı. Her ikisi de onun yetmiş yaşına ve tek koluna bakmaksızın kü-çümseyici hakaretlerle karşılık verdi. Kalabalığın benden uzağa,

otobüsün ortalarına sürüklediği dayımın bir yandan sövüp bir yandan da tehditler savurduğunu duydum.

Terlemeye başladım. Hiç de doğal olmayan sabit bir biçimde önlerine bakan iki yaşlı kadının arasında oturuyordum. Biri çantasını koltuğunun altında sımsıkı tutuyordu; diğeri ise çantasını karnına bastırmış, başparmağını çantanın fermuarındaki halkaya geçirmişti. Ayaktaki yolcular bize doğru eğilerek, nefeslerini üzerimize üflüyorlardı. Kadınlar erkek bedenleri arasında boğuluyor, onların görünüşte masum olan, kalabalıktan kaynaklanan o rahatsız edici yakınlıkları karşısında üfleyip püflüyorlardı. Erkekler de o kalabalığı fırsat bilerek kendi kendilerine eğlenmek için kadınlardan faydalanıyorlardı. İçlerinden biri, başını eğip eğmeyeceğini görmek için esmer bir kıza ısrarla, alaylı alaylı bakıyordu. Biri gömleğin düğmelerinin arasından görünen bir parça dantele gözlerini dikeyor, bir diğeri ise gözleriyle sutyen askılarına adeta kanca takıyordu. Başkaları ise dışarısını, diğer arabalardaki çıplak bacak kesitlerini, frene ya da gaza basıldığında ortaya çıkan kas oyunlarını, dikkatsizce yapılan bir bacak kaşıma hareketini dikizleyerek zaman geçiriyordu. Küçük ve zayıf bir adam, arkasındakilerden ezilmiş bir vaziyette dizlerimle kısa süreli temaslar arıyor ve ara ara nefesini saçlarıma veriyordu.

Temiz hava arayışı içinde, en yakın pencereye döndüm. Çocukken tramvayla, annemle beraber aynı yolu katederdim; taşıt eşek anırmasına benzer bir ses çıkararak, eski gri binaların arasından geçer, tepeye tırmanır ve tramvayın yelken açtığını hayal ettiğim deniz kıyısına kadar gelirdi. Ahşap çerçevelerde camlar titreşirdi. Yer de titrer ve bedenimde, çenemi açarak dişlerime kadar çıkmasına izin verdiğim bir titreşim olurdu.

Bu sevdiğim bir yolculuktu, gidişi tramvayla dönüşü fönüklerle yapardık; hız yapmayan, ağır ağır giden arabalar, sadece ben ve annem. Yukarıda, insanlar deri sicimlere bağlı kalın tutacak-

lara tutunmuş, blok halinde dalgalanırlardı. Onlara tutununca, beden ağırlığı kulbun üzerindeki metal kütlede rengârenk yazılar ve desenler çıkmasına neden olurdu. Kulplarda ayakkabı cilası, ayakkabı ve civar marketlerde satılan ürünlerin reklamı bulunurdu. Taşıt kalabalık olmadığı takdirde Amalia koltuğa kâğıt torbaları bırakır ve tutacaklarla oynamam için beni kucağına alırdı.

Ama tramvay kalabalık olduğunda, her türlü zevkin önü kapanırdı. O zaman annemi, babamın o durumlarda yaptığını gördüğüm gibi, diğer adamların temasından korumak için huy-suzlanırdım. Arkasına bir zırh gibi yerleşir, bacaklarına haç gibi durarak siper olur, alnımı onun kalçasına dayar, kollarımı iyice gererek, bir elimle koltuğun sağına diğeriyle soluna sımsıkı yapışırırdım.

Bu boşa giden bir çabaydı, Amalia'nın bedeni zapt edilecek bir beden değildi. Kalçası koridora, yanında bulunan adamların kalçalarına doğru genişliyor, bacakları, karnı, karşısında oturanların dizlerine ya da omuzlarına doğru kabarıyordu. Belki de bunun tam tersi oluyordu. Ona kasaplardaki ya da salam, sosis satılan tezgâhlardaki sarı, yapışkan kâğıtlara böceklerin yapışması gibi yapışan erkeklerdi. Onları dirsek ve tekmeler savurarak uzak tutmak zordu. Ensemi neşeli neşeli okşuyor ve anneme, "Bu güzel kızı eziyorlar," diyorlardı. Birileri beni kucağına almak istiyor, ama ben bunu kabul etmiyordum. Annem gülüyor ve "Buraya doğru kaykıl, gel," diyordu. Kaygı içinde direniyordum. Dayanamadığını takdirde onu alıp götüreceklerini ve çılgına dönmüş babamla yapayalnız kalacağımı hissediyordum.

Amalia'yı diğer erkeklerden dehşet verici bir şiddetle korurdu; bunun sadece rakiplerini ezmekle mi, yoksa kendisine de zarar vererek mi sonuçlanacağını bilemezdik. Tatminsiz bir adamdı. Belki hep böyle değildi de, mahallede dolaşarak yiyecek karşılığında süslenecek dükkân tezgâhlarıyla uğraşmayı bırakıp,

henüz çerçevenlenmemiş tuvallere çoban kızlar, deniz kıyıları, natürmortlar, egzotik manzaralar ve Çingene kızlar çizmeye başladığında böyle olmuştu. Kim bilir nasıl bir kaderin hayalini kuruyor ve hayatının değişmemesine, Amalia'nın bu değişikliğe inanmamasına, insanların kendisini gerektiği gibi saygıyla karşılamamasına ne kadar öfkeleniyordu! Kendisini ve onu inandırmak için anneme boyuna onunla evlendiği için çok şanslı olduğunu söylüyordu. Amalia ise öylesine siyahtı ki, hangi soydan geldiği bilinmiyordu. Beyaz ve sarışın olan kendisinin kanında ise kim bilir ne olduğunu düşünüyordu. Aynı renklere, aynı temalara, aynı kırmızı ve aynı deniz manzaralarına mide bulandıracak kadar çivilenmişse de, kendi yetenekleri konusunda ölçüsüzce atıp tutuyordu. Biz kızlar ondan utanıyorduk; anneme parmağının ucuyla bile olsa dokunacak birine yönelik tehditlerini bizim üzerimizde de uygulayacağına inanırdık. Tramvaya o da binmişse biz korkardık. Ufak tefek ve esmer, kıvrırcık saçlı ve dolgun dudaklı adamları gözetlerdi en çok. O antropolojik özellikteki adamlarda Amalia'nın bedenini kaçırma eğilimi görürdü; belki de annemin o gergin, geniş omuzlu, kuvvetli bedenleri çekici bulduğunu düşünürdü, bilmiyorum. Bir keresinde kalabalıkta bir adamın anneme dokunduğuna kanaat getirmişti. O zaman, annemi herkesin gözünün önünde tokatlamıştı. Bizim gözlerimizin önünde. Ben bundan acı verici bir şaşkınlık duymuştum. Adamı öldüreceğinden emindim ve adam yerine neden annemi tokatladığını anlayamıyordum. Bunu neden yaptığını şimdi de anlayamıyordum. Belki de Amalia'yı, elbisesinin kumaşında, teninde bir başkasının bedeninin sıcaklığını duyduğu için cezalandırmak istemişti.

11.

Salvator Rosa Sokağı'nın trafiğinde bir adım ilerlemeksizin dururken, Amalia'nın şehrine, benimle konuştuğu dile, genç bir kızken geçtiğim yollara, buradaki insanlara hiç sıcaklık duymadığımı fark ettim. Bir süre sonra bir parça beliren deniz, bana boyaları dökülmüş bir duvara yapıştırılmış, mora çalan bir elişî kâğıdı gibi göründü. Annemi kati bir biçimde yitirdiğimin ayır-dına vardım ve bu, tam da olmasını istediğim şeydi.

Vossi kardeşlerin dükkânı Vanvitelli Meydanı'ndaydı. Genç bir kızken sık sık, maun çerçevesi, kalın camlı vitrinlerinin karşısında durmuştum. Giriş kapısının üst kısmı camdı ve üzerinde üç tane V ile kuruluş yılı olan 1948 yazılıydı. Donuk camın ardında ne olduğunu bilmiyordum; ne oraya gitmeye gereksinim duymuş ne de gidecek kadar para sahibi olmuştum. Dışında sık sık durmuş olmamın nedeni, köşedeki vitrini ve gelişigüzel kadın kıyafetlerinin yerleştirildiği yerde bulunan, tarihini bilemediğim, hiç kuşkusuz deneyimli bir el tarafından çizilmiş tabloyu sevmemdi. Resimde birbirlerine çok yakın oldukları ve aynı hareketleri yaptıkları için profilleri neredeyse üst üste gelen iki kadın vardı; ikisi de tablonun sağından soluna doğru, ağızları açık koşuyordu, izleniyorlar mı, yoksa izliyorlar mıydı belli değildi. Resim çok daha

geniş bir sahneden kesilip alınmış gibiydi, zira sol bacakları ve sağ kollarının bileklerinden ötesi yoktu. Asırlar boyunca çizilmiş her resme bir diyeceği olan babam bile o resmi güzel buluyordu. Hiçbir sanat okulunda okumadığını, sanatla ilgili hemen hemen hiçbir bilgisi olmadığını, yapmayı bildiği tek şeyin Çingeneler olduğunu bilmiyormuşuz gibi, kendine deneyimli süsü vererek, tablolarla ilgili anlamsız yorumlarda bulunurdu. Hatta havasındayken ve kendini her zamankinden çok övmek istediğinde bize o resmi yapanın kendisi olduğunu bile söylerdi.

En azından yirmi yıldır, şehrin geri kalanından farklı olduğunu hatırladığım, güzel ve düzenli San Martino'ya birkaç adım mesafedeki tepeye çıkma fırsatım olmamıştı. Elimde olmadan rahatsızlık duydum. Arabaların metalleri tarafından yutulmuş, sarıya boyalı demir direklerle ezilmiş, zoraki duran seyrek çınarlarıyla meydan, gözüme değişmiş göründü. Meydanda bir zamanlar bana çok yüksek görünen palmiyeler olduğunu hatırlıyordum. Gri inşaat iskelelerinin kuşattığı, hasta bir cüce kadın vardı. Bütün bunlar bir yana, dükkânı da ilk bakışta tanıyamamıştım. Peşimi bir an olsun bırakmayan ve olayın üstünden bir saat geçtiği halde hâlâ otobüstekilerle kendi kendine kavga eden dayımın eşliğinde, o tozlu, gürültülü, klakson ve motor sesleriyle çınlayan, yağmur yağdırmak isteyip de yağdıramıyormuş gibi duran bulutların bezediği göğün altında bir tur attım. En sonunda, özellikle kışkırtıcı, hatta çoğu kaba pozlarda yerleştirilmiş, don ve sutyen giydirilmiş saçsız vitrin mankenlerinin önünde durdum. Aynalar, altın yaldızlı metaller ve elektrikli süslemeler nedeniyle, değişmeyen tek şey olan kapıdaki üç V'yi bile tanımakta güçlük çektim. Sevdiğim tablo da yoktu artık.

Saate baktım; onu çeyrek geçiyordu. Öyle bir yoğunluk vardı ki, meydanın tamamı –binalar, gri-mora çalan sütunlar, ses ve toz bulutları– bir lunaparkı andırıyordu. Filippo Dayı vitrine

şöyle bir göz attı ve hemen sonra sıkılmış bir halde başını diğer tarafa çevirdi: Fazla açık bacaklar, fazla kışkırtıcı göğüsler vardı ve aklına kötü kötü şeyler geliyordu. Beni köşede bekleyeceğini söyledi; elimi çabuk tutmalıydım. Buralara kadar gelmesini ben önermedim, diye düşündüm ve dükkâna girdim.

Vossi'nin içinin loş olduğunu ve içeride uzun elbiseler giyen, inci kolyeler takan ve saçlarını eski zamanlardaki gibi tarayıp firketeyle tutturan yaşlı üç hanımefendinin bulunduğunu hayal etmiştim hep. Oysa içeride gösterişli bir aydınlatma sistemi, gü-rültücü müşteriler, üzerlerine saten sabahlıklar geçirilmiş vitrin mankenleri, rengârenk çamaşırlar, ipek çoraplar, üzerinden çamaşırların taşıdığı irili ufaklı tezgâhlar, fıstık yeşili ve göğüslerine üç tane V işlenmiş daracık kıyafetler giyen, ağır makyajlı, çok genç tezgâhtarlar vardı.

Tezgâhtarlardan birine, bana en nazik görünen ve belki de kıyafetinden dolayı kendini rahatsız hissediyormuş gibi duran bir tezgâhtar kıza, "Vossi kardeşlerin dükkânı burası mı?" diye sordum.

"Evet. Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Bayan Vossi'lerden biriyle görüşmem mümkün mü acaba?"

Kızcağız bana şaşkın şaşkın baktı.

"Onlar artık yok," dedi.

"Vefat mı ettiler?"

"Hayır, sanmıyorum. Çalışmayı bıraktılar."

"Dükkânı işletmeyi bıraktılar mı?"

"Yaşları ileriye, her şeyi sattılar. Burası şimdi el değiştirdi, ama ismi aynı kaldı. Siz buranın eski müşterisi misiniz?"

"Ben değil, annem eski müşterisi," dedim. Ve beraberimde getirdiğim sabahlığı, iki elbiseyi, Amalia'nın bavulunda bulduğum üç külotu yavaş yavaş naylon poşetten çıkarıp tezgâha bıraktım. "Öyle sanıyorum ki hepsini buradan almış."

Kız duruma hâkim bir ifadeyle kıyafetlere baktı.

“Evet, bu mallar bizim,” dedi sorarcasına. Gösterdiğim yaştan yola çıkararak anneminkini hesap etmeye çalıştığını anladım.

“Temmuzda altmış üç olacak,” dedim. Sonra içimden yalan söylemek geldi. “Bunları kendine değil, bana almış. Doğum günüm için aldığı hediyeler. Mayısın 23’ünde kırk beş yaşıma bastım.”

Mesleğinin gerektirdiği gibi davranmaya çalışarak, “En azından on beş yaş daha genç duruyorsunuz,” dedi.

Kışkırtıcı bir ses tonuyla, “Bunlar güzel mallar, zevkime de uygun. Ama bu elbise yandan çekiyor biraz, bu külot da dar geliyor,” dedim.

“Onları değiştirmek mi istiyorsunuz? Değiştirmeniz için fiş gerekli.”

“Fiş yok bende. Ama onlar buranın malı. Annemi hatırlamıyor musunuz yoksa?”

“Bilemiyorum. Buraya öyle çok kişi geliyor ki.”

Tezgâhtar kızın sözünü ettiği o kişilere göz attım. Zoraki neşeli bir lehçeyle konuşan kadınlardı bunlar; sesli sesli gülüyor, çok değerli mücevherler takıyor, soyunma kabinlerinden sutyen ve külotla ya da leopar derisi, altın, gümüş rengi mayolarla çıkıyor, şerit şerit çatlakları olan dolgun etlerini gözler önüne seriyor, kalçalarını ve mahrem yerlerini hayranlıkla seyrediyor, göğüslerini kavrayıp yukarı kaldırıyor, tezgâhtarları görmezden geliyor ve o vaziyette, iyi giyimli ve yanık tenli, müşterilerin paralarını çekmek ve yeteri kadar iş çıkarmayan tezgâhtarları gözleriyle tehdit etmek üzere orada bulunan, mağaza sorumlusuna benzeyen adama yöneliyorlardı.

Hayalimde canlandırdığım müşteri profili bu değildi. Aniden ve çabucak zenginleşmiş, müstehcenlikleriyle nemli ve kalabalık bir bodrum katından, pornoya çalan çizgi romanlardan fırlamış,

kendilerini tadını çıkaracakları geçici bir lükse boğan, alt-kültür erkeklerinin kadınları gibiydiler. Önce sefalet, şimdi de sürekli-liği olmayacak bir miktar para tarafından ayartılmış, hapis-şehre mahkûm edilmiş kadınlardı. Onları duymaya ve görmeye da-yanamadığımı fark ettim. O adamın karşısında, dekolterlerini kapamak zorunda hissetmeden eğilen, etekliğine dikkat etmeden bacak bacak üstüne atan, arsızca gülen, üzerinde pahalı şeyler taşıyan, bedenlerinden cinsel teklif fişkıran, müstehcenlik are-nasında erkeklerle senlibenli tavırlarla cirit atan varlıklı kadınlar gibi davranıyorlardı; tıpkı babamın kadınlar hakkında, hatta ar-kasını döner dönmez Amalia'nın da aynı onlar gibi davranacağını düşündüğü gibi ve kim bilir Amalia da belki ömrü boyunca böyle davranmanın hayalini kurmuştu.

Elimde olmadan tiksinierek yüzümü buruşturdum.

“Boyu benim kadar, saçında birkaç beyaz tel var. Saç modeli çok eski bir model, artık kimse saçını öyle yapmıyor. Buraya yetmiş yaşlarında ama hoş, zayıf ve bembeyaz gür saçları olan bir adamla beraber geldi. Hoş bir çift... Onları hatırlıyor olmalısınız, bütün bunları aldılar,” dedim.

Tazgâhtar kız başını iki yana salladı, hatırlamıyordu.

“Buraya birçok kişi geliyor,” dedi. Sonra geçirdiği zamandan dolayı kaygılı bir halde mağaza sorumlusuna göz attı. “Bir de-neyin bakalım. Bana sizin bedeninize uygun gibi geliyor. Elbise çekiyorsa...”

“Oradaki beyle görüşmek istiyorum,” deyiverdim.

Talebimden rahatsız olan kız beni soyunma kabinlerinden birine doğru itti.

“Külottan memnun değilseniz, başka bir külot alırsınız... Size indirim yaparız,” önerisinde bulundu. Ve ben kendimi her tarafı dikedörtgen aynalarla çevrili bir soyunma kabininde buluverdim.

Derin derin iç geçirdim; cenazede giydiğim elbiseyi yorgun argın çıkardım üzerimden. Bulunduğum yerde iyiden iyiye yankılanan ve bitmek bilmeyen müşteri sohbetlerine tahammül edemez bir hale geliyordum. Bir an süren kararsızlık sonrasında, önceki akşam üzerime geçirdiğim yine anneme ait külotu çıkardım ve çantasındaki dantelli külotu giydim. Üzerime tam oturuyordu. Şaşkın şaşkın, muhtemelen Amalia giyerken oluşan söküğün üzerinde parmaklarımı dolaştırdım ve pas renkli elbiseyi giydim.

Dizimin beş santim kadar üstündeydi ve dekoltesi fazla genişti. Ama dar gelmek bir yana, kaslı ve gergin zayıflığıma bir yumuşaklık vererek üstümden kayıyordu. Elbiseyi yandan çekiştirip tek baldırımda büzüştürerek soyunma kabininden çıktım ve yüksek sesle, “İşte sizin de gördüğünüz gibi elbise yandan geriliyor. Üstelik fazla kısa,” dedim.

Ama artık genç tezgâhtarın yanında kırklı yaşlarda, siyah bıyıklı, benden en az yirmi santim uzun, göğüs kafesi ve omuzları geniş bir adam vardı. Yüzü ve bedeni gergin, tavırları tehditkârdı; antipatik durmayan ve bana aşına, hatta cana yakın gelen tek şey bakışlarıydı. Televizyon diline has bir İtalyancayla, ama nezaketten ve diğer müşterilere gösterdiği yakınlıktan yoksun, hatta bana siz demekte zorlandığı apaçık fark edilen bir tavırla, “Üzerinizdeki gayet iyi duruyor, hiç de gerilmiyor. Elbisenin modeli böyle,” dedi.

“Beğenmediğim tam da elbisenin modeli zaten. Annem onu bensiz seçmiş ve...”

“Gayet de iyi seçmiş. Elbiseyi saklayın ve iyi günlerde giyin.”

Bir an kadar sessizce onu inceledim. Ona ya da kendime bir şey yapmak istediğimi hissettim. Diğer müşterilere şöyle bir baktım. Eteği kalçama kadar kaldırdım ve aynanın karşısına geçtim.

“K lota bir bakın,” dedim elimle aynayı işaret ederek. “Dar geliyor.”

Adam ne ifadesini ne de ses tonunu değiştirdi.

“Size ne diyeceğimi bilmiyorum, yanınızda fiş bile yok,” dedi.

Aynada ince ve çıplak bacaklarımı gördüm. Kendimi rahatsız hissederek eteği aşağı indirdim. Eski elbiseyi ve külotumu yerden alıp poşete attım ve poşette Amalia’nın kimliğinin bulunduğu plastik kılıfı aradım.

Annemin kimliğini poşetten çıkarıp ona doğru tuttum ve “Annemi hatırlarsınız,” diyerek bir denemede daha bulundum.

Adam bir an resme baktı. Sabrı taşmak üzereydi. Lehçeyle konuşmaya koyuldu.

“Hanımefendi, sizinle kaybedecek zamanımız yok bizim,” dedi ve kimliği uzattı.

“Sizden tek istediğim...”

“Satılan mal değiştirilmez.”

“Sizden tek istediğim...”

Bu sefer omzuma hafifçe vurdu.

“Sen şaka mı yapıyorsun? Buraya eğlenmeye mi geldin sen?”

“Bana dokunmaya cüret etmeyin sakın.”

“Tamam, tamam anlaşıldı. Senin canın dalga geçmek istiyor. Eşyani ve kimliğini al ve  ek git buradan. Kim gönderdi seni buraya? Ne istiyorsun sen? Seni buraya gönderene bizzat kendisinin gelmesini söyle de, görelim o zaman neler oluyor! Hatta... al kartvizitimi: Polledro Antonio, isim, soyad ve telefon numarası. Bana buradan ya da evimden ulaşırsınız. Tamam mı?”

Bu çok iyi bildiğim bir ses tonuydu. Bunun hemen ardından daha kuvvetle d rtmek ve kadın erkek ayırt etmeden dayak atmak gelirdi. Kasıtlı olarak takındığım aşağılayıcı tavırla kimliği elinden çekip aldım ve annemin kimliğindeki resimde onu rahatsız edenin ne olabileceğini anlamak için kimliğe göz attım.

Alnına ve omuzlarına tuhaf bir şekilde dökülen uzun saçları resimden özenle kazınmıştı. Başının etrafında beliren beyazlık, bulanık gri tonda bir kalemle boyanmıştı. Birisi aynı kalemle, onun yüz hatlarına hafif bir sertlik kazandırmıştı. Fotoğraftaki kadın Amalia değildi, bendim.

12.

Poşeti sürükleye sürükleye sokağa çıktım. Kimliği hâlâ elimde tuttuğumu fark ettim ve onu, Polledro'nun kartvizitini de mekanik bir şekilde içine koyduğum plastik kılıfına yerleştirdim. Hepsini çantama attım, aptallaşmış bir halde etrafıma bakındım ve Filippo Dayımın beni köşe başında beklemesinden memnuniyet duydum.

Ama bu memnuniyetin pişmanlığa dönüşmesi çok sürmedi. Birkaç tane kalmış ve nikotinden sararmış uzun dişlerini gözler önüne sererek ağzını ve gözlerini kocaman açtı. Şaşkındı, ama şaşkınlığı kısa zamanda aksiliğe dönüştü. Niye böyle olduğunu başta çıkaramadım. Sonra nedeninin, üzerimdeki kırmızı elbise olduğunu anladım. Kendimi zorlayarak gülümsemeye çalıştım; amacım, hem onu yatıştırmak hem de yüz hâkimiyetimi yitirdiğim, Amalia'ninkine uyarladığım bir başka yüzüm olduğu izleniminden kurtulmaktı.

“Yakışmıyor mu?” diye sordum.

“Yakışıyor,” dedi surat asıp, açıkça yalan söyleyerek.

“O halde?”

“Anneni daha dün toprağa verdik,” diye yakındı yüksek sesle.

Ona inat elbisenin zaten Amalia'nın olduğunu söylemeyi düşündüm, ama asıl kendimi rahatsız edeceğimi zamanında öngörebildim, çünkü hiç kuşkusuz kız kardeşine sövmeye başlayacaktı.

“Kendimi çökmüş hissediyordum ve kendime bir armağan almak istedim,” dedim.

“Siz kadınlar fazla kolay çöküyorsunuz,” dedi; “fazla kolay,” sözünden anlaşıldığı kadarıyla, bana daha biraz evvel hatırlattığı şeyi, yani annemi daha yeni toprağa verdiğimizizi ve çökmüş olmak için geçerli bir sebebim olduğunu unutmuştum.

Aslında hiç de çökmüş değildim. Kendimi bir yere bırakmış da, yeniden bulamıyormuş gibi hissediyordum. Takatsiz kalmıştım, hareketlerim fazla hızlı ve son derece uyumsuzdu, her yerde bir şeyler arayan ve kaybedecek zamanı olmayan biri gibiydim. Papatya çayı içmenin bana iyi gelebileceğini düşündüm ve Filippo Dayı'yı Scarlatti Sokağı'nda karşımıza çıkan ilk kafeteryaya girmeye zorladım; dayım bu sırada, hep hüznü olan –katı, çok çalışkan, dikkatli, düzenli ama hüznü olan– karısından dem vuruyordu. Kapalı mekân bende, ağza tıklan pamuk etkisi uyandırdı. Yoğun kahve kokusu ve müşterilerle personelin fazla yüksek sesleri beni çıkışa doğru sürükledi; bu sırada dayım, el ceketinin cebinde “Hesaplar benden!” diye bağıırıyordu. Fren gacırtılarının, taze yağmur ve benzin kokularının yükseldiği, önünden tıka basa dolu otobüslerin geçtiği ve yürürken masaya çarpan aceleci insanların olduğu kaldırımdaki masalardan birine geçtim. Daha hiçbir şey ısmarlamadığımız ve bir garsonun siparişimizi almak üzere geleceğinden şüpheli olduğum halde, “Hesaplar benden,” diye yineledi Filippo Dayım, ama sesi bu sefer daha az hararetiydi. Sonra sandalyeye yerleşti iyice ve kendini övmeye başladı: “Ben hep enerjik bir adam oldum. Parasız mı? Parasız. Kolsuz mu? Kolsuz. Kadınsız mı? Kadınsız. Asıl önemli

olan ağız ve bacaklar: Canın ne isterse söyler, canın nereye isterse gidersin böylelikle. Haksız mıyım?”

“Haklısın.”

“Annen de böyle senin. Biz cesareti kırılmayan bir ırka mensubuz. Küçükken boyuna kendi canını yakar, ama hiç ağlamazdı. Annemiz bize yaraya üfleme ve ‘birazdan geçer’ demeyi öğretmişti. Amalia çalışırken iğne canını yaktığında da böyle demeyi âdet edinmişti: ‘Birazdan geçer.’ Bir keresinde Singer’in iğnesi işaretparmağının tırnağını deldi ve iğne parmağının diğer tarafından çıktı, girdi çıktı, girdi çıktı, üç dört kez oldu bu. Pedalı durdurdu, sonra iğneyi çıkaracak kadar hafifçe pedala bastı, parmağını sardı ve tekrar çalışmaya koyuldu. Ben onu hayatım boyunca hiç hüzünlü görmedim.”

Söylediklerinin ancak bu kadarını duydum. Arkamdaki camekâna gömülüymüş gibi hissediyordum kendimi. Karşıdaki Upim mağazasının kırmızı duvarları yeni boyanmış gibi duruyordu. Scarlatti Sokağı’ndaki gürültülerin, dayımın sesini bastırmasına izin verdim. Kıpırdayan, ama ses çıkarmayan dudaklar görüyordum; içindeki iki parmakla kıpırdatılan lastikten yapılmış dudaklar gibiydiler. Yetmiş yaşındaydı ve kendinden hoşnut olması için hiçbir neden yoktu, ama kendinden hoşnut olmaya çalışıyordu ve belki de dudaklarının anlaşılmaz hareketlerle, dur durak bilmeyen sözler sıraladığı o sırada kendinden gerçekten de hoşnuttu. Bir an için, dehşetle, erkek ve kadınları canlı organizmalar olarak düşündüm ve bizleri gözeneksiz, birbirimizin tıpatıp aynısı ve kimliksiz kılan, küçük bedensel farklılıkların silindiği fildişi karaltılar haline getirip düzleştiren bir oyma sanatçısının olduğunu hayal ettim.

Annemin daha on yaşına bile basmamışken delinen yaralı parmağını, tam da bu ayrıntı nedeniyle kendi parmaklarımdan bile iyi biliyordum. Mor renkteydi ve tırnağı etine batmış gibiy-

di. Uzun süre boyunca memesini emmekten çok, bu parmağını yalamak ve emmek istemiştim. Belki çok küçükken kendini geri çekmeyerek bunu yapmama izin de vermişti. Parmağında beyaz bir yara izi vardı; yarası mikrop kapmış ve ona müdahale etmeleri gerekmişti. Ben o yarada, biraz köpek biraz da kediyi andıran şık bir hayvan şeklindeki eski Singer'inin kokusunu duyardım. Makinenin yağlanması sağlayan, tozla karışmış o siyah yağı tırnağıyla kazır ve gizlice yerdim. Bende olmayanı bana vermemenin riskli olduğunu anlaması için, tırnağımı aynen onun yaptığı gibi delmeyi tasarlardım.

Onu ulaşılmaz kılan ve hepsi bir araya gelince, onu dışardan, hiç olmazsa onu benim arzuladığım derecede bir arzu nesnesi kılan sayısız ve miniminnacık farklılıklarının hikâyeleri çok fazlaydı. Öyle bir zaman olmuştu ki, ben o olağanüstü parmağını bir ısırıkla koparmayı hayal etmiştim, çünkü kendi parmağımı Singer'e sunacak cesareti bulamıyordum bir türlü. Onda olup da benim yapamadığım ne varsa, hepsini bedeninden silmek istiyordum. Böylelikle hiçbir şey ortadan kaybolmaz ya da benden uzaklara gitmezdi, çünkü en nihayetinde her şey tamamen yitmiş olurdu.

şimdi ölmüştü ve birileri onun bedenini, benim bedenim haline getirmek için onun saçlarını kazımış ve yüzünün şeklini bozmuştu. Hem de bu, yıllarca korku ve nefret yüzünden ona ait her izin, mimiğin, ses tonunun, bir bardağı raftan alışının, içme şeklinin, üzerine etek ya da elbise geçirişinin, mutfaktaki, çekmecelerdeki düzeninin, en mahrem yerlerini temizlemesinin, yemek zevkinin, sevmediklerinin, heyecanlarının ve kullandığı dilin, şehrinin, nefes ritminin, en derin izlerinin bile kökünü kazımaya çalıştıktan sonra olmuştu; ben olmak ve ondan kopmak için her şeyi yeniden yapılandırdıktan sonra.

Öte yandan kimsenin bende kök salmasını istememiş ya da kimsenin bende kök salmasını sağlayamamıştım. Bir süre sonra

çocuk sahibi olma imkânımı da yitirecektim. Benden hiçbir can, benim annemden koptuğuma benzer bir ıstırapla kopmayacaktı; çünkü ben anneme hiçbir zaman tam olarak bağlanamamıştım. Benim ile benden meydana gelen birisi arasında az ya da çok hiçbir şey olmayacaktı. Hayatımın sonuna dek hep Amalia'nın bedeninden gizlice dışarıya sürüklediğim için mutsuz, hoşnutsuz olmaya devam edecektim. Bedenimde, beynimin kaprisli hammaddesinde saklamak için Amalia'nın kanından, karnından ve nefesinden söküp almayı başardığım ganimet az, çok azdı. Yetersizdi. Ondan hiçbir şey götürememiş olmama karşın bu kadının bedeninden yaptığım zorunlu kaçıışı "ben" diye tanımlamaya çalışmış olmak, ne saf ve beceriksizce yapılmış bir göz boyasıydı! Ben, ben değildim. Ve şaşkındım; onun karşılık veremeyeceği andan ve yitmesinden bu yana yaptığım keşiflerin ve kendime anlattıklarımın, bana daha çok dehşet mi, yoksa zevk mi verdiğini bilemiyordum.

13.

Belki yüzüme gelen yağmurdan dolayı irkildim. Belki de yanı başımda ayakta duran Filippo Dayım tek eliyle beni kolumdan çektiştiirdiği için sarsılıp kendime geldim. Olan şu ki elektrik çarpmışa döndüm ve uyuyakalmış olduğumu fark ettim.

Dayım beni sarsmaya devam ederken “Yağmur yağıyor,” diye mırıldandım. Deli gibi bağıırıyordu, ama ben onun ne dediğini anlayamıyordum. Kendimi zayıf ve ürkmüş hissediyordum, olduğum yerden kalkamıyordum. insanlar yağmurdan korunacak bir yer bulmak için koşuşturuyordu. Adamlar bağıırıp çağırııyor ya da gülüşüyorlardı ve koşarken tehlikeli bir biçimde masaya çarpıyorlardı. Beni ezip geçmelerinden korktum. Adamın teki Filippo Dayı’nın az evvel boşalttığı sandalyeyi bir metre öteye savurdu. “Aman ne güzel hava,” dedi ve kafeteryaya girdi.

Dayımın beni ayağa kaldırmak istediğini düşünerek yerimden kalkmaya çalıştım. Oysa o kolumu bıraktı, insanların arasında debelendi ve kaldırımın oradan, yağmurun altında ilerlemeyen araba ve otobüslerin ötesini tek koluyla işaret ederek, hayret verici hakaretler savurmaya koyuldu.

Poşeti ve çantayı ardımdan sürükleyerek olduğum yerden doğruldum. Kiminle bir alıp veremediği olduğunu görmek is-

tiyordum, ama trafik metalden bir duvar gibi önümü kapatıyor, yağmur da hep daha hızlanıyordu. Hal böyle olunca yağmurdan korunmak için binanın kenarından yürümeye ve trafikte kalmış araba ve otobüslerin arasından ileriye görebileceğim minik bir boşluk aramaya koyuldum. Bunu başardığımda, Upim'in kırmızı duvarının önünde Caserta'yı gördüm. Neredeyse iki büklüm, ama alelacele, izlenmekten korkuyormuşçasına arada bir arkasına dönerek yürüyordu. Yoldan geçenlere çarpıyordu, ama bunun ayırdına varmıyor gibiydi, adımlarını yavaşlatmıyordu; öne doğru eğilmiş, kolları iki yanda, her darbeye durmaksızın kendi etrafında fır dönüyor, sanki belli bir eksene takılmış bir karaltıymış ve gizli bir mekanizması varmış gibi kaldırım boyunca hızla akıyordu. Uzaktan bakınca şarkı söyleyip dans ediyor gibi görünüyordu, ama belki de gerçekte yaptığı sadece sövüp el kol hareketleri yapmaktı.

Onu gözden kaçırmamak için adımlarımı sıklaştırmaya çalıştım, ama yayaların hepsi kapı önlerine, dükkân girişlerine, taraça ve balkon altlarına sığındığı için yağmurdan korunma gayretini bir yana bırakmak ve açığa, yağmura çıkmak zorunda kaldım. Caserta'nın bir çiçekçinin dışarı bıraktığı çiçek ve saksılara çarpmamak için seke seke gittiğini gördüm. Ama çiçeklerin üzerinden geçmeyi başaramadı, ayağı takıldı ve ağaç kütüğüne çarptı. Kütüğe yapışmışçasına bir an öylece durdu, sonra kendini kütükten kopardı ve yeniden koşmaya başladı. Ne olduğunu bilmediğim bir şeyden korkuyordu. Dayımı gördüğünü ve kaçmaya çalıştığını düşündüm. Belki de iki ihtiyar, gençliklerinde yaşadıkları bir sahneyi, oyun oynar gibi yeniden canlandırıyordu: Biri izliyor, diğeri de kaçıyor. Islak kaldırımında, bir oraya bir buraya yuvarlanarak dövüşeceklerini sandım. Böyle bir şey olması durumunda nasıl bir tepki vereceğimi, ne yapacağımı kestiremiyordum.

Scarlatti Sokağı'yla Luca Giordano Sokağı'nın kesiştiği yerde Caserta'yı gözden kaçırdığımı fark ettim. Gözlerim Filippo Dayı'yı aradı, ama onu da göremedim. Bu durumda ilerlemeyen arabalar yüzünden Vanvitelli Meydanı'na dek uzun bir soru işareti şeklini almış Scarlatti Sokağı'na saptım ve ilk aralığa varana kadar kaldırımını koşa koşa geçtim. Görünürde şimşek yoktu, ama gök gürliyordu ve gürültüsü bir kumaşın yırtılmasını andırıyordu. Merliani Sokağı'nın ötesinde, Floridiana Parkı'nın beyaz duvarının karşısında, kırmızı ve lacivert metal bir tabelanın altında, yağmurdan perişan olmuş Caserta'yı gördüm. Peşinden gitmeye yeltendim, ama aniden yağmurdan korunmak için kapı önüne sığınmış bir delikanlı karşıma çıktı, gülerek kolumdan tuttu ve belirgin bir lehçeyle, "Nereye gidiyorsun? Dur da kurulaayım seni," dedi. Kendimi ondan kurtarmak için öyle sert bir hareket yaptım ki, köprücük kemiğimin sızladığını duydum ve sol bacağım kaydı. Yere düşmeme, bir çöp kutusuna toslamam engel oldu. Dengeme yeniden kavuştum ve beni hayretler içinde bırakan bir biçimde bağıra çağıra, annemin lehçesiyle hakaretler savurarak hızla yürüdüm. Caserta neredeyse yolun sonunda, onarımı yapılan füniküler istasyonundan birkaç metre uzaktaydı.

Kalbim ağzımda, durdum. Şimdi o da sağa park edilmiş arabaların arasından ve çınar ağaçları boyunca koşmaksızın ilerliyordu. Yine iki büklümdü, zorlansa da, o yaştaki bir adamın bacaklarından beklenmeyecek bir güçle yürüyordu. Artık dayanamayacak gibi olduğunda bir şantiyenin çitine yaslandı. Beyaz saçının üzerinde "Vanvitelli Meydanı istasyonu, Chiaia füniküleri yıkım ve inşaa çalışmaları" yazısının asılı olduğu bir boru vardı; bedeninin tuhaf bir biçimde kıvrıldığını gördüm. Bir şey onu gene tedirgin ettiğinden, hareket edecek takati kalmadığından emindim. Çiti çökertmek ve gedikten kaçmak ister gibi çite omzuyla vurdu. Onu böylesine ürkütenin kim olduğunu görmek

için sola baktım; bu kişinin dayım olmasını umuyordum. Ama o değildi. Yağmurda koşarak Bemini Sokağı'ndan gelen kişi, Vossi'deki Polledro'ydu. Polledro ona bir şeyler haykırıyor ve kâh bir yüz işaretiyle, kâh elini açıp tehditkâr bir hareket yaparak durmasını emrediyordu.

Caserta sıçrayarak bir çıkış yolu var mı diye etrafa bakındı. Geri dönmeye, Cimarosa Sokağı'nı katetmeye karar vermiş gibiydi, ama beni gördü. O zaman durdu, bembeyaz saçlarına çekidüzen verdi ve aniden gerek Polledro gerekse benle yüzleşmeye hazırmış gibi göründü. Şantiyenin çiti boyunca geri geri yürüdü, sonra da duran bir arabanın yanından kayıverdi. Ben de sırf Polledro'nun metalik gri renkteki kaldırımın üzerinden paten kayar gibi hareket edişini ve Vanvitelli Meydanı'nın girişine konmuş sarı demirlerden yapılmış bariyeri geçen iri ama çevik gövdesini görmek için yeniden koşmaya koyuldum. Tam da o sırada dayım ortaya çıktı yeniden. Yağmurdan korunmak için sığındığı bir dükkândan fırlayıvermişti. Benim geldiğimi görmüştü ve şimdi bana doğru dimdik, yağmurun altında hızlı adımlarla koşuyordu. Vossi'deki adam aniden onun karşısına çıktı ve haliyle çarpışıp düştüler. Sonra birbirlerini ayağa kaldırmaya çalışarak, birbirlerine sarıldılar ve dengelerini bulmak isterken yeniden yuvarlanıverdiler. Caserta, Sanfelice Sokağı'nın beyaz ışığına dalmak ve fönükülerin girişinde yağmurdan korunmak isteyen insanların arasına karışmak için bu durumdan faydalandı.

Son gücümü topladım ve yağmurdan çamurlanmış, kireç tozuna bulanmış alanda onun peşinden soluk soluğa koşmaya başladım. Fönüküler kalkmak üzereydi ve yolcular miadını doldurmuş bilet makinelerine doğru giderken itişiyorlardı. Caserta ilerleydi ve basamaklardan iniyordu; ama sık sık duruyor, arkasına bakmak için boynunu uzatıyor ve sonra yanından geçenlere bir şeyler fısıldamak üzereymiş gibi durup kızarmış yüzünü

aniden yana çeviriyordu. Belki de kendi kendine konuşuyordu, ama kısık olmasına özen gösterdiği bir sesle ve başparmağıyla işaretparmağını bitıştırıp sağ elini yukarı aşağı hareket ettirerek yapıyordu bunu. Birkaç saniye kadar boş yere bir yanıt gelmesini bekliyor, sonra yeniden basamaklardan inmeye koyuluyordu.

Bilet aldım ve ben de parlak sarı renkteki iki vagona doğru hızla yürüdüm. Onun vagonlardan hangisine bindiğini anlayamamıştım. İkinci vagonun ortasına kadar yürüdüm, ama onu görmedim; sonra yolcu kalabalığı arasında bir geçit bularak vagona binmeye çalıştım. İçerde ağır bir hava vardı; ter ve ıslak kumaş kokuları birbirine karışıyordu. Caserta'yı görmek için etrafı kolaçan ettim. Caserta yerine, basamakları ikişer ikişer çıkan ve dayımın, arkasından bağırıp çağırdığı Polledro'yu gördüm. İkisi de ilk vagona binebildi ve hemen sonra kapılar kapandı. Birkaç saniye sonra benim vagona bakan dikdörtgen camda belirdiler: Vossi'deki adam etrafa ateş saçan gözlerle bakıyor, dayım da onu kolundan çekiyordu. Füniküler hareket etti.

14.

Bunlar yeni taşıtlardı, gençliğimdekilerden bir hayli farklıydılar. O taşıtlarla tek ortak yanları, önden şiddetli bir darbe almış da tüm yapı arkaya fırlamış gibi duran paralelkenar biçimleriydi. Ama funiküler öndeki eğimli yolu inmeye başladığında, gıcırtıları, titreşimleri ve sıçramaları yeniden hissederek oldum. Buna karşın yokuş aşağı çelik halatlardan kayarak geçen araçta, bir zamanki sıçrama dolu ve gürültülü gidişin dinlendirici yavaşlığından eser kalmamıştı. Sonda yapar gibi kabuğun içinden giden araç bir anda, damardan iğne yemişçesine huysuzlandı sanki. Ve sıkıntıyla Amalia'yla yaptığımız güzel yolculukların, eldiven yapmayı bırakıp da Vomero'daki varlıklı müşterileri için diktiği elbiseleri beraberce vermeye gittiğimiz zamanların solduğunu hissettim. En az emrinde çalıştığı kadınlar kadar hanımefendi görünmek için güzelleşmiş ve bakım yapmıştı. Ben ise zayıf ve kirliydim, hiç olmazsa kendimi öyle hissediyordum. Onun yanındaki ahşap koltuğa geçiyordum; kucağımda, annemin dikmekte olduğu ya da dikmeyi yeni bitirdiği, uçlarına toplu iğneler tutturulmuş, buruşmaması için özenle paketlenmiş elbise olurdu. Paket bacaklarımda ve kamımda, içine annemin kokusu ve sıcaklığı konmuş bir kılıf gibi duruyordu. Kâğıdın bana değdiğini

tenimin her milimetresinde duyuyordum. Ve o temas bana, vagonun sıçramalarının yol açtığı iç geçirici bir bitkinlik veriyordu.

Şimdiyse beyaz tavşanın peşinden koştuktan yorgun düşmüş, yaşlanmış bir Alice gibi kaybolmakta olduğum izlenimine kapılıyordum sadece. Bu yüzden, kapıdan uzaklaşıp aracın ortasına doğru gitmeye çalıştım. Vagonun yüksek bölümünde, ikinci bölmedeydim. Kendime yol açmaya çalıştım, ama yolcular görüşümde itici bir şey varmış da benden rahatsız olmuşçasına bakıyor ve beni düşmanca geri itiyorlardı. Zorlukla ilerledim, sonra ilerlemekten vazgeçtim ve gözlerimle Caserta'yı aradım. Onu en uçta, son bölmede, geniş yerde gördüm. Yirmi yaşlarında, mütevazı duruşlu bir kızın arkasındaydı. Onu da, kızı da profilden görüyordum. Yağmurdan griye dönmüş gazetesini okuyan kendi halinde yaşlı bir bey gibi duruyordu. Dörde katladığı gazetesini sol eliyle tutuyor, sağ eliyleyse parlak metal tutacağa asılıyordu. Aradan çok geçmeden, aracın her sarsılmasında genç kadının bedenine biraz daha yanaştığını fark ettim. Şimdi sırtı yay gibi, bacakları hafifçe açık, karnı onun kalçasına dayanmış durumdaydı. O teması meşru gösterecek hiçbir şey yoktu. Kalabalığa karşın, kızla arasına mesafe koyacak kadar yer vardı arkasında. Ama kızcağız zapt etmekte güçlük çektiği öfkeyle arkasını döndüğünde ve ondan kaçmak için azıcık öne kaydığında bile, ihtiyar kıpırdamadı. Aralarında açılan birkaç santimlik mesafeyi kapatmak için biraz bekledi, sonra lacivert pantolonunun kumaşını yine kızın kot pantolonuna bitıştirdi. Göğsüne çekimser bir dirsek yediği halde, okur gibi yapmaya devam etmekle kalmadı, kızın üstüne daha da kararlılıkla abandı.

Dayımı bulmak için başımı çevirdim. Onu diğer vagona, ağzı açık ve dikkatle etrafına bakarken gördüm. Onun yanında duran Polledro cama vuruyordu. Belki Caserta'nın dikkatini çekmeye çalışıyordu. Ya da benimkini. Dükkândaki gibi sinirli

değildi. Ona acı çektiren bir sahneye seyirci kalmaya zorlanmış ve aşağılanmış, endişeli bir delikanlıyı andırıyordu. Kendimi rahatsız hissederek gözlerimi Caserta'ya çevirdim. İkisinin de ağzı, aynı kırmızı plastikten yapılmış, ip gibi gerilmiş gibiydi. Ama o görüntüye uzun süre bakamadım. Füniküler yaylanarak durdu, kızın neredeyse koşarak çıkış kapısına doğru gittiğini gördüm. Caserta ise ona yapışmışçasına, sırtını kamburlaştırıp bacaklarını açarak, yolculuk arkadaşlarının hayret ve sinirli gülüşleri arasında kızı izledi. Genç kız vagondan dışarı atladı. Yaşlı adam bir an tereddüt etti, kendine çekidüzen verdi ve bakışlarını kaldırdı. Bunu Polledro'nun cama gitgide daha kuvvetli vurmasından dolayı yaptığını sandım. Oysa onu onaylamadığını mırıltılarla belirten kalabalığın içinde, bulunduğum noktayı tamı tamına bilirmiş gibi beni hemen seçti ve yaptığı pandomimin benimle ilgili olduğunu anlatırcasına bana neşeli neşeli göz kırptı. Ardından bir sonraki repliği izlememeye karar vermiş asi bir aktör gibi vagondan aşağı atladı.

Polledro'nun da inmeye çalıştığını fark ettim. Ben de kapıya yöneldim, ama iniş kapısından uzaktım ve binenler tarafından diğer yöne doğru sürükleniyordum. Füniküler hareket etti. Yukarı baktım ve Vossi'deki adamın da inmeyi başaramadığını gördüm. Filippo Dayı ise bunu başarmıştı.

15.

Yaşlıların çehresinde gençliklerine ait izleri bulmak güçtür. Bazen onların zamanında genç olduklarını düşünmekte bile zorlanırız. Füniküler ilerlemeyi sürdürürken ve az evvel Polledro'nun bakışı ile Caserta'nın bakışları arasında gidip gelirken, ne Caserta ne de Polledro olan başka bir adamı gözümün önünde canlandırdığımı fark ettim. Genç, esmer, siyah saçlı, deve tüyü bir palto giyen bir adamdı bu. Gözlerimin önünden hemen silinen bu hayal ürünü imge, görüntü kaymasından olmuştu; bakışım sanki Caserta'nın elmacık kemikleri ile Vossi'deki mağaza sorumlusunun elmacık kemikleri arasında, ikisinin ağzı arasında beklenmedik bir karmaşa yaratmıştı. Kendimi tasvip etmedim. Yapılmaması gereken çok fazla şey yapmıştım: Koşmaya koyulmuş, deli gibi bir kalp çarpıntısına teslim olmuş, aşırıya kaçmıştım. Sakinleşmeye çalıştım.

Birkaç dakika sonra hafifçe aydınlatılmış, çimento sıvalı Chiaia İstasyonu önümde belirdi. İnmeye hazırlandım, ama kendimi sakin hissetmiyordum. Amalia az evvel kurduğum o tuhaf görüntüyü aklımın içinden izliyordu. Bu duruma katlandım. Oradaydı, kırk yıl önceki eski istasyonun bir köşesinde, talepkâr bir halde, öylece duruyordu. Detayları henüz belirgin olmayan

bir yapboz üzerinde çalışıyormuşçasına daha dikkatli inceledim onu: Elbise reklamı yapmak üzere belki de yarım asırdır orada duran, renkli ahşaptan yapılmış üç mankenin karşısında, koyu teni ve açık bırakılmış saçlarıyla duruyordu. Sabırsız yolcular tarafından neredeyse itile kakıla basamaklardan indirildim. Sera ya da yeraltı mezarına has boğucu sıcaklara karşın kendimi donmuş gibi hissediyordum.

Amalia tamamen belirmişti şimdi; genç ve esnekti, kendisi gibi artık var olmayan bir istasyonun avlusundaydı. Tasmalı bir kurt köpeğine sahip şık giyimli manken çifte bakmasına fırsat tanımak için durdum. İki metre boyunda, bir santim genişliğinde, sırtlarında destek çubukları olan, karton ve ahşaptan yapılmış karaltılardı bunlar. Onlara renk vermek ve onları giydirmek için rastgele seçimlere daldım. Adam, üzerindeki takım elbise ve deve tüyü palto, bir eldiven teki tutan eldivenli eli, özenle başına geçirilmiş fötr şapkasıyla sanki Galler prensiydi. Kadının belki de koyu renkli bir tayyörü, incecik, rengârenk desenleri olan uzun lacivert kumaştan bir eşarbi vardı; başında kuştüylü bir şapka ve tülün ardından derin derin bakan gözleri vardı. Kurt köpeği kulakları tetikte, sahibinin yakınında, arka ayakları üzerinde oturmuştu. Her üçü de zamanında gri ve tozlu olan, siyah demirlerle iki kısma bölünmüş istasyon avlusunda sağlıklı ve hoşnut bir edayla bekliyordu. Onlardan birkaç adım ötede, merdivenlerin yukarısında funikülerin yeşilini (ya da kırmızısını?) aydınlatan geniş ışık huzmeleri geçiyordu.

Merdivenlerden inip otomatik kapının parmaklıklarına doğru yürümeye başladım. Geri kalan her şey tuhaf bir biçimde genleşmiş, ama bir o kadar da kısa bir zaman diliminde gerçekleşti. Polledro elimi, bileğimin hemen aşağısını beceriksizce tuttu. Daha arkamı bile dönmeden bileğimi saran elin onun eli olduğundan emindim. Durmamı istediğini hissediyordum. Bunu

yapmadım. Birbirimizi tanıdığımızı, Nicola Polledro'nun oğlu olduğunu söyledi. Sonra, bu söylediklerinin durmam için yeterli olmayacağından endişelenerek, "Caserta'nın oğlu," diye ekledi.

Durdum. Amalia'nın da, beyaz dişlerine hafifçe ruj bulaştığı görülecek şekilde ağzı hafifçe aralık, alay mı etsin hayret mi kararsız, o karaltıların önünde duraklamasına izin verdim. Solda, basamakların ötesindeki ahşaptan ve kartondan yapılmış çift, hayranlıkla izlenmeleri karşısında ilgisiz kaldılar. Kendimi göremesem de onun hemen yanında olduğumu hisseden ben, o hanımla beyin fûnikülerin sahipleri olduğunu düşündüm. Uzaktan gelmiş insanlardı onlar; öyle sıra dışı, öyle başka, öyle büyüleyici bir havaları vardı ki, yabancı diyarlardan gelmiş gibi duruyorlardı. Onları kırk yıl önce, bir kaçış imkânı, istediğimiz takdirde benim ve Amalia'nın gidebileceği başka yerlerin varlığına dair bir kanıt olarak görmüş olmalıydım. Büyük bir dikkatle bakan annemin de benimle beraber kaçmanın bir yolunu aklından geçirdiğini düşünmüştüm. Ama sonra, onun başka nedenlerden dolayı orada durduğundan şüphelendim: Belki sadece kadının elbiselerini ve hareketlerini incelemek için oradaydı. Yüksek ihtimalle o kıyafetten dikmek istiyordu. Ya da aynı şekilde giyinmeyi, fûniküleri aynı kaygısızlıkla beklemeyi öğrenmek istiyordu. Aradan onlarca yıl geçmiş olmasına karşın, orada, istasyonun o köşesinde, acı içinde, onun düşüncelerini hiçbir şekilde onun içinden, soluğundan okuyamamış olduğumu hissettim. Sesi o zamanlar bana ancak onu yap, bunu yap diyebilirdi; ama ben o sesleri çıkaran ve dış dünyada hangi seslerin çıkacağına, hangilerininse sessiz kalacağına karar veren o boşluğun bir parçası olamazdım artık. Bundan üzüntü duydum.

Polledro'nun sesi duyduğum o acıya bir darbe olarak geldi. Kırk yıl öncesinin avlusu irkildi. Karaltılar renkli toza dönüşüp çözüldü. Seneler sonra öylesi elbise ve pozlar, dünya tarafından

yok edilmişti. Çift ile köpek uzaklaşmıştı, sanki boşa beklemekten canları sıkılmış ve kim bilir neredeki şatolarına dönmeye karar vermişlerdi. Amalia'nın o hiçliğin karşısında kıpırtısızca durmasını sağlamakta zorluk çektim. Üstelik Polledro konuşmayı kesmeden hemen önce, bir karışıklık yaptığımı, karton kadının koyu renkli tayyörüyle eşarbının o kadına değil de, anneme ait olduğunu fark ettim. Uzun zaman önce, önemseydiği bir randevuya gidercesine son derece şık giyinmiş olan Amalia'ydı. Şimdi aralık ağzı, hafifçe ruj bulaşmış dişleriyle mankenleri değil de, onu, deve tüyü palto giyen adamı inceliyordu. Adam da onunla konuşuyordu ve Amalia onu yanıtlıyordu ve adam gene konuşuyordu, ama ben aralarında ne konuştuklarını anlamıyordum.

Polledro ona kulak vermemi sağlamak için benimle sevimli bir tarzda konuşuyordu. Onu büyülenmiş gibi izliyor, ama dediklerine dikkatimi veremiyordum. İyi beslenmiş gibi görünen yüzünün ardında, babasının gençliğine ait çehre yatıyordu ve gayri ihtiyari olarak, Chiaia İstasyonu'nun yıkılmış bölgesinde görüşen Caserta'yla annemi kendime anlatmamda yardımcı oluyordu. Başımı iki yana salladım, Polledro ona inanmadığımı düşünmüş olmalıydı. Aslında kendime güvenmiyordum. "Benim, Antonio, Caserta'nın oğlu," diye yineledi. Ahşap ve kartondan yapılmış o görüntülerin, sadece yabancı topraklara ait ve gerçekleştirilmemiş vaatlerden ibaret olduğunun ayırdına varıyordum aslında. Pervasızca cilalanmış ayakkabı gibi parlıyorlardı. Reklam afişlerinde bulunan iki adamın ya da, hiç fark etmez, iki kadının karaltısı da olabilirlerdi; belki hiç köpekleri yoktu; ayaklarının altında belki çimenler, belki kaldırım vardı; ve ben neyin reklamını yaptıklarını bile hatırlamıyordum. Bunu bilmiyordum artık. Toprağın altından çıkardığım o ayrıntılar—bundan artık emindim—onlara ait değildi: Elbise ve hareketler bütününün dağınık bir neticesiydi yalnızca. Şu an net olan sadece

o genç, esmer, siyah saçlı oğul Polledro'nun yüz hatlarının, baba Polledro'nun şimdi gölgeye dönüşen yüzünün yerine geçmesiydi. Caserta Amalia'yla kibarca konuşuyor, benimle yaşıt oğlu Antonio'nun elini tutuyordu; annem de beni tutuyor, hiç kuşkusuz elindeki elimi fark etmiyordu. Hızla hareket eden Caserta'nın ağzını ve kırmızı dilini, Amalia'ya doğru daha fazla uzanmasını önleyen dilaltı bağına görüyordum. Zihnimde, fünikülerin karton adamının Caserta'nın kıyafetlerini ve yanındaki kadının da annemin elbiselerini giydiğini fark ettim. Kuştüylü ve tüllü şapka uzun uzun yolculuk etmiş, oraya gelmeden önce kim bilir hangi düğüne uğramıştı. Eşarbin akıbetinden habersizdim, ama annemin boynunda ve omzunda uzun yıllar kaldığını biliyordum. Tayyöre gelince, Amalia'nın Roma'ya yanıma gelmek ve doğum günümü kutlamak üzere trene bindiği zamanki tayyörün -dikilmiş, sökülmüş, tersyüz edilmiş tayyörün- aynısıydı. Zamanı, insanların bedenlerinden ve seslerinden fırtınalı bir biçimde koparak kateden ne çok şey vardı! Annem, elbiseleri sonsuza dek saklamanın sanatını bilirdi.

"Gayet iyi hatırlıyorum. Sen Antonio'sun. Nasıl oldu da seni hemen tanıyamadım? Gözlerin hiç değişmemiş."

Ona düşman olmadığımı anlatmak, bir o kadar da onun bana düşmanlık duyup duymadığını anlamak için ona gülümsedim. Şaşkınlıkla gözlerini bana dikti. Yanaklarımdan öpmeye hazır olduğunu gördüm, ama sonra bendeki bir şey ona itici gelmişçesine geri çekildi.

"Ne o?" diye sordum Vossi'deki adama. İlk karşılaşmadaki gerginliğin çözülmesiyle, bana hafif bir alayla bakıyordu. "Elbise mi beğenmedin mi yoksa?"

Polledro bir anlık bir tereddüitten sonra ne söyleyeceğine karar verdi. Güldü ve "Ne halde olduğunu gördün mü sen? Gel, etrafta bu şekilde dolaşamazsın," dedi.

16.

Beni önce çıkışa, sonra da koşa koşa taksi durağına sürükledi. Metronun çatısının altında, yağmura yakalanmış insan kalabalığı vardı. Gökyüzü siyahtı; rüzgâr, ince ve yoğun yağmur damlacıklarını kuvvetle yanlamasına iterek esiyordu. Polledro beni sigara kokan bir taksiye bindirdi. Söyledikleriyle çok ilgilendiğimi sanır gibi hızlı hızlı ve kendinden emin bir tavırla konuşuyordu. Oysa ben onu üstünkörü dinliyor, kendimi onun sözlerine veremiyordum. Ne konuşacağını bilmeksizin, sadece kaygısını kontrol altında tutmak için çılgınca konuştuğu izlenimine kapıldım. Bu halini bana da bulaştırmasını istemiyordum.

Gösterişli sayılabilecek bir tavırla babası adına benden özür diledi. Onunla nasıl başa çıkacağını bilmediğini söyledi; yaşlılık beynini tümünden bulandırmıştı. Ama bunun hemen ardından, ihtiyarın tehlikeli ve kötü olmadığı konusunda bana güvence verdi. Kontrol edilir gibi değildi, evet; sağlıklı ve dirençli bir fiziği vardı, hep dolaşıyordu, onu olduğu yerde tutmak imkânsızdı. Ondan yeteri kadar para söğüşlemeyi başardığında, aylar boyunca yok oluyordu. Sonra Polledro, aniden babası tarafından baştan çıkarılan ya da kandırılan ve bu yüzden işten çıkardığı kasiyerleri bir bir sıralamaya başladı.

Polledro konuşurken, burnuma kokusu geldi; taksideki sigara ve ter kokusunun bastırıldığı gerçek kokusunu değil de, bir zamanlar sık sık beraberce oyun oynadığımız, tatlı ve baharat dolu o dükkânın hayali kokusunu duydum. Dükkân dedesine aitti ve babamların oturduğu evden birkaç bina aşağıdaydı. Tabelası mavi renkliydi, ahşaptandı ve üzerindeki “Coloniali” yazısının yanında, bir zeytin dalı ve kıpkırmızı dudaklı siyahî bir kadın vardı. O tabelayı babam yirmi yaşındayken yapmıştı. Dükkânın tezgâhını da boyamış, “yanık Siena toprağı” denen renkle bir çöl yapmıştı. Çöle çok sayıda palmiye, iki deve, safari ceket ve çizme giymiş bir adam, kahve şelaleleri, Afrikalı dansçı kızlar, denizin ötesinden görünen lacivert bir gökyüzü ve hilal çizmişti. O manzaraya ulaşmak kolaydı. Çocuklar onlara göz kulak olan birileri olmadan, sokakta yaşıyordu: Evin avlusundan uzaklaşıyor, köşeyi dönüyor, üst kısmında çapraz duran metal bir çubuğun ve pence-
renin olduğu kapıyı itiyordum; kapının üstündeki çanlar çalıyordu. İçeri giriyordum ve kapı arkamdan kapanıyordu. Gürültüyle kapanmasını engellemek için kapının kenarları, kumaş ya da kauçukla kaplanmış olmalıydı. Hava tarçın ve krema kokuyordu. Eşikte kenarları kıvrılmış, kahve dolu iki çuval vardı. Yukarda, tezgâh mermerinin üstünde, içlerinde beyaz, mavi ve kırmızı şekerlemelerin, ağızda bal gibi bir tat bırakarak eriyen rengârenk şekerden incilerin, balık ya da değnek şeklindeki siyah renkli meyankökü şekerlerin görüldüğü, üzerleri kabartma resimli cam kavanozlar vardı. Taksi rüzgârla, yağmurla, ıslak yollarla, trafikle boğuşurken Caserta’nın kırmızı diline, çocuk Antonio’yla oynadığımız korkutucu oyunlara, bunlardan türemiş şiddet ve kana duyduğum tiksinti ile Polledro’nun soluğundaki o belli belirsiz kokuyu birbiriyle bağdaştıramıyordum.

Şimdi babasını mazur göstermeye çalışıyordu. Arada –di-yordu– insanları biraz rahatsız ediyordu, ama sabırlı olmak ye-

terliydi; sabır olmaksızın o şehirde yaşamak zordu. Hem ihtiyar büyük bir zarar da vermiyordu. En büyük zararı başkalarına değil, müşterileri taciz ettiği zamanlar Vossi dükkânına veriyordu. Öyle zamanlarda gözünü kan bürüyordu; onu eline geçirecek olsa babası olduğunu bir anda unutacak duruma gelebilirdi. İhtiyarın beni rahatsız edip etmediğini sordu. Amalia'nın kızı olduğumu fark etmemiş olabilir miydi? Aklının başına gelmesi için birkaç dakika yetmişti; beni yeniden görmenin onu ne kadar mutlu ettiğini anlatması zordu. Peşimden koşmuştu, ama ben ortadan kaybolmuştum bile. Benim yerime babasını görmüş ve deliye dönmüştü. Hayır, hayır ben bunu anlayamazdım. Vossi'nin şimdisi ve geleceği tehlikedeydi. İhtiyarın bir an rahat vermediğini söylese, inanır mıydım? Babası bu işe yaptığı ekonomik yatırımı ve duyduğu heyecanı anlamıyordu. Hayır, anlamıyordu. Boyuna para isteyerek onu bunaltıyor, gece gündüz telefonla tehdit ediyor ve kasıtlı olarak dükkândaki kadın müşterileri taciz ediyordu. Öte yandan onun hep fünikülerdeki gibi olduğunu düşünmemeliydim. İhtiyar gerektiğinde nazik davranmayı, tam anlamıyla bir beyefendi olmayı biliyordu; böylelikle de kadınlar onu ciddiye alıyordu. Ama sonradan üslubunu değiştirirse her şey mahvoluyordu. Babası yüzünden para kaybına uğruyordu, ama ne yapsındı ki? Öldürse miydi onu?

Söylediklerine kendimi kaptırmayarak, evet, tabii, hayır, daha neler diye karşılık veriyordum. Elbisem ıpsıslaktı. Taksinin dikiz aynasında kendimi görmüş ve yağmurun makyaj maskemi akıttığını fark etmiştim. Tenim maskaranın mavi-siyah akıntıları yüzünden, parçalanmış ve solmuş bir kumaşı andırıyordu. Üşümüştüm. Dayımın evine dönmeyi, onun başına neler geldiğini öğrenmeyi, sıcak bir banyo yapmayı, uzanmayı tercih ederdim. Ama yanımdaki yemekten, içmekten, kaygı ve kinden şişmiş, karanfil ve hindistancevizi kokan ve küçükken birlikte oynadığım çocuğu

barındıran o iri beden, beni söylediği sözlerden daha çok ilgilen-
diriyordu. Bana, kendime önceden söylemediğim bir şey anlata-
mayacağından emindim. Ama o kocaman, geniş ve tıknaz ellerini
görmek ve çocukkenki ellerini hatırlamak, o zamana ait hiçbir iz
taşımaları da onların aynı eller olduğunu bilmek, beni nereye
gideceğimizi sormaktan alıkoyacak kadar esir almıştı. Onun ya-
nında kendimi minicik hissediyordum; onun yanındayken sanki
uzun zaman önce geride bıraktığım, bana ait bir bakışa ve bedene
kavuşmuştum. Coloniali adlı dükkânın tezgâhı boyunca yürüyor,
siyah bir perdeyi aralıyor ve farklı bir yere, Poliedro'nun sözlerinin
işitilmediği bir yere giriyordum. Burada dedesi, Caserta'nın babası
vardı; tunç rengindeydi, başı keldi, ama cildi koyu renkliydi; göz-
lerinin akı kırmızı, yüzü uzundu; ağzında neredeyse diş kalmamış-
tı. Etrafı çok sayıda, gizemli makineyle sarılmıştı. İçlerinden bir
tanesiyle, uzun ve mavi olanıyla dondurma yapıyordu. Bir diğeriyle
mekanik bir kol tarafından çırpılan sarı krema yapıyordu. Dipte,
kapalı olduğu zaman gözetleme delikleri karanlık görünen, siyah
kulplu, üç bölmeli elektrikli bir fırın vardı. Antonio'nun dedesinin
düşünceli düşünceli, sessizce büyük bir maharetle bez bir huninin
ağzından krema döktüğü mermer bir tezgâh da vardı. Krema
minik pastaların üzerinde yayılıyor ve pastaların etrafında dalgalı
güzel bir iz bırakıyordu. Antonio'nun dedesi bana aldırış etmek-
sizin çalışıyordu. Ben kendimi görünmez hissediyor ve bundan
hoşnutsuluk duyuyordum. Krema kabına parmak batırıyor, küçük
pastalardan bir tane yiyor, gümüş renkli bademşekerlerinden alı-
yordum. Antonio gelip bana işaret edene ve dedesinin arkasındaki
bodrum kapısını açana dek o gözünü bile kırpmıyordu. Orada, o
örümcek ve küf dolu yerde, deve tüyü paltosuyla Caserta ve bazen
tüllü şapkasıyla bazen de şapkasız, koyu renk tayyörüyle Amalia,
yüzlerce kez, birkaç saniyeliğine belirliyordu. Ben onları görüyor ve
gözlerimi kapatmaya çalışıyordum.

“Babam kendini sadece bu yıl iyi hissetti,” dedi Poliedro, dinleyicisinin cömertliğini kazanmak için mübalağaya hazır bir ses tonuyla. “Amalia ona karşı hiç beklemediğim kadar nezaket ve anlayış gösterdi.”

İhtiyarın –diye sözünü sürdürdü, ses tonunu değiştirerek– güzel giyinmek ve annem üzerinde iyi bir izlenim bırakmak için çok para tırtıkladığı doğrudur. Ama Poliedro, verdiği o paralardan yakınmıyordu. Babası başına çok daha başka işler açmıştı. Ve kısa zamanda başını daha büyük belalara sokmasından korkuyordu. Hayır, tam bir talihsizlikti: Amalia öyle yapmamalıydı. Boğulmak. Peki ama neden? Ne yazık, ne yazık. Ölümü korkunç bir felaketti.

Bu noktada Poliedro annemin anısının altında ezilir gibi oldu ve cenazeye gelemediği, bana başsağlığı dilemediği için özür dilemeye başladı.

Muhtemelen hiç konuşmamış olmalarına karşın, “Olağanüstü bir kadındı,” diye yineledi birkaç kez. Sonra, “Babamla onun görüştüklerini biliyor muydun?” diye sordu.

Arabanın camından dışarı bakarak evet dedim. Ve kendimi annemin yatağının üstünde, elimde ayna, şaşkınlıkla vajinamı incelerken görüverdim. Görüşmek: Amalia bana kararsızlıkla bakmış ve sonra, acele etmeksizin yatak odasının kapısını kapatmıştı.

Taksi şimdi kıyı boyunca uzanan gri ve sıkışık yolda ilerliyordu. Trafik yağmura ve rüzgâra yenik düşmüştü, yoğun ve sıkışık. Denizde kocaman dalgalar yükseliyordu. Genç bir kızken körfezde böylesine şiddetli dalgalara nadiren şahit olmuştum. Babamın yaptığı abartılı çizimlere benziyordu. Dalgalar kâh koyu renkli, kâh beyaz kabuklara bürünerek yükseliyor ve hiçbir zorlukla karşılaşmaksızın kayaları aşıyor, zaman zaman kaldırırma kadar varıyordu. Bu görüntü, meraklı insanları peş peşe dizilmiş

şemsiyelerin altında toplamıştı; insanlar, kayalardan uzaklara fırlayan, en yüksek dalgaları işaret ederek bağlaşıyorlardı.

“Evet, bunu biliyordum,” diye yanıtladım, daha büyük bir inançla.

Bir an şaşırarak sustu. Sonra hayatıyla ilgili konuşmaya koyuldu gene: kötü bir yaşam, paramparça bir evlilik, bir senedir görmediği üç çocuk, zar zor geçinmek. Ancak şimdi yükselişe geçiyordu. Ve her şey iyi gidiyor gibiydi. Ya ben? Ben evlenmiş miydim? Çocuklarım var mıydı? Niye peki? Özgür ve bağımsız bir yaşamı mı tercih ediyordum? Ne mutluydu bana. Şimdi birazdan kendime bir çekidüzen verirdim ve beraberce yemek yerdik. Görmesi gereken bazı arkadaşlar vardı, ama eğer sıkılmazsam ona eşlik edebilirdim. Bununla birlikte zamanı kısıtlıydı, dükkân olunca böyle oluyordu. Sabredersem, sonradan biraz konuşabilirdik.

Nihayet fikrimi sormayı akıl ederek, “İster misin?” dedi.

Yüzümün ne halde olduğunu unutarak ona gülümsedim. Taksiden indiğimizde yağmur ve rüzgârdan dolayı kör gibi ve kolumu sıkan eli yüzünden hızlı adımlar atmak zorunda kalarak, onu izledim. Kapıyı itti ve elini gevşetmeksizin, bir rehineymişim gibi beni öne itti. Kendimi ihmal edilmiş ve tozlu bir gösterişi olan, tahtakurularına yem olmuş bir zenginliği ifşa eden bir otelin girişinde buldum. Pahalı ahşaba ve kırmızı kadifelere karşın orası bana pek sefil göründü: kurşunî bir gün için fazla kısık ışıklar, lehçeyle konuşmaların yol açtığı uğultu, solumdaki büyük salondan gelen çatal bıçak tıkırtıları, birbirlerine kabalık gösterilerinde bulunan bir garson trafiği, ağır bir yemek kokusu.

Polledro resepsiyondaki adama lehçeyle, “Moffa burada mı?” diye sordu. Adam, sıkıntılı bir ifadeyle, “uzun zamandan beri burada üstelik,” anlamına gelen bir mimikle karşılık verdi. Polledro beni bıraktı ve aceleyle yemek verilmekte olan salonun

girişine yollandı. Resepsiyondaki adam bu durumu fırsat bilerek bana tiksinti dolu bir bakış fırlattı. Altın yaldızlı bir çerçevesi olan uzun bir boy aynasında kendimi gördüm. Hem daha zayıf hem de daha kaslı bir bedene sahip gibiydim. Saçlarım başıma öyle yapışmıştı ki boyalı gibi duruyordu. Maskaradan kararmış göz kenarlarım, pul pul ya da lekeli duran elmacık kemiklerim ve yanaklarım, yüzümü kötü bir cilt hastalığından dolayı dağılmış gibi gösteriyordu. Elimde, annemin valizinde bulduğum ne varsa her şeyi içine tıktığım naylon poşet vardı.

Polledro canı sıkkın bir ifadeyle döndü. Babasından dolayı –ve belki de benim yüzümden– geç kalmış olduğunu anladım.

“Şimdi ne yapacağım ben?” dedi resepsiyondaki adama.

“Otur da yemeğini ye, yemek bittiğinde onunla konuşursun.”

“Bana o masada bir yer bulamaz mısın?”

“Aptalsın sen,” dedi adam. Ve kafasız birine herkesin bildiği şeyleri anlatıyormuş gibi, alaylı bir biçimde ona Moffa’nın masasında profesörlerin, rektörün, belediye başkanının, belediye kültür danışmanının ve eşlerinin bulunduğunu anlattı. O masada bir yer bulmak olanaksızdı.

Çocukluk arkadaşıma baktım; o da yağmurda ıslanmıştı ve üstü başı perişan görünüyordu. Bakışlarıma sıkılğan bir biçimde karşılık verdiğini gördüm. Telaşlıydı, hatırladığım çocukluk halinden kalma izler gelip geçiyordu yüzünden. Ona acıdım ve buna sevindim. Resepsiyondaki adamla varlığını hesaba katmak zorunda kalmadan rahat rahat tartışabilmesi için yemek salonuna doğru gittim.

Gelen giden garsonların arasında kalmamaya dikkat ederek restoranın önündeki cam bölmeye yaslandım. Yüksek sesli konuşmalar ve çatal bıçak sesleri bana dayanılamayacak kadar gürültülü geldi. Kim bilir hangi kongre ya da toplantının açılış ya da kapanış yemeği idi bu. İçerde en az iki yüz kişi vardı. Ma-

sadaki insanların arasındaki farklılık beni şaşırttı. Kimisi ölçülü, düşüncelere dalmış, zaman zaman alaycı, zaman zaman makul bir görünüm sergiliyordu; genelde ölçülü bir şıklıkları vardı. Kimininse yüzü heyecandan kıpkırmızıydı; yemek ve gevezelik arasında gidip gelerek vakit geçiriyorlardı; oluk oluk para harcayabileceklerini gösterecek ne varsa ona boğmuşlardı bedenlerini. Erkeklerinin arasındaki farkları ortaya koyan kadınlardı özellikle: zarif elbiseler giymiş, büyük bir sadelikle beslenen ve nazik gülümsemelerle aydınlanan ince bedenler; pahalı oldukları kadar dikkat çekici elbiselere bürünmüş, altın ve mücevherle donatılmış taşkın bedenler; kızgın bir suskunluğa kapılmış ya da geveze ve güleş kadın çehreleri...

Bulunduğum yerden, aynı masaya birbirinden bu kadar farklı insanın toplanmasına neden olan çıkar, ortaklık, yaratıcılık dinamiklerini anlamak zordu. Öte yandan beni ilgilendirmiyordu. Beni şaşırtan tek şey, oranın, çocukluğumda, annemin evden kaçır kaçmaz gittiğini hayal ettiğim yerlere benzemesiydi. O an lacivert tayyörü, incelikle boyanmış eşarbi ve tüllü şapkasıyla, deve tüyü paltosunu giymiş Caserta'nın kolunda içeri Amalia gelecek olsa, hiç kuşkusuz gösterişli bir biçimde bacak bacak üstüne atar ve ıslıl ıslıl gözlerini neşeyle etrafta gezindirirdi. Evden bensiz çıkmasına izin verdiğim ve hiç dönmeyeceğinden emin olduğum zamanlarda gittiklerine benzer bir eğlence, yemek ve kahkaha şöleniydi bu. Altın ve gümüşler taktığını, ölçüsüzce yediğini hayal ediyordum. Onun da, evden çıkar çıkmaz, ağzından uzun kırmızı bir dil çıkardığından emindim. Ben ise yatak odasının hemen bitişiğinde, sandık odasında ağlıyordum.

“Şimdi sana anahtar verecek,” dedi Polledro arkamdan gelerek. Önceki nezaketi gitmiş, kaba biri olmuştu. “Kendine çekidüzen verirsin ve sonra oradaki masaya gelirsin.”

Salon boyunca yürüdüğünü, uzun bir masanın yanından geçtiğini, bakımlı, derli toplu, mavi saçına eski moda biçim verilmiş bir kadınla bağırarak konuşan bir adama saygıyla selam verdiğini gördüm. Adam selamı görmezden geldi. Polledro başını öfkeyle başka tarafa çevirdi ve sırtını bana dönerek, şişman, siyah bıyıklı bir adam ile ağır bir makyaj yapmış ve otururken dizlerinin epey üstüne çıkan daracık elbiseli bir kadının, kendilerini rahatsız hissederek sessizce, bol miktarda yemek yedikleri bir masaya geçti.

Benimle o şekilde konuşması hoşuma gitmedi. Emirler savuran ve karşı çıkılmasına izin vermeyen bir ses tonuydu o. Salon boyunca yürüyüp, eski oyun arkadaşına oradan çekip gideceğimi söylemeyi düşündüm. Ama dış görünüşüm ve “oyun arkadaşı” sözü beni durdurdu. Hangi oyunlar? Amalia’nın gizlice yaptığını hayal ettiğim oyunları nasıl oynayabileceğimi görebilmek için onunla oynadığım oyunlar olmuştı. Annem gün boyunca, kaçmakta olan bir bisikletçi gibi Singer’inin pedalına basıyordu. Evde saçlarını, renkli eşarplarını, elbiselerini saklıyor, ezik ve sıkılğan biri gibi yaşıyordu. Ama ben de, babam gibi, evin dışında başka türlü güldüğünden, bedenini tüm gözlerin fal taşı gibi açılmasını sağlayacak şekilde hareket ettirdiğinden şüpheleniyordum. Köşeyi dönüyor ve Antonio’nun dedesinin dükkânına giriyordu. Tezgâhın yanına geçiveriyor, tatlılar ve gümüş rengi bademşekerleri yiyor, üzerini kirletmeden tezgâh ve tepsiler arasında dolanıyordu. Sonra Caserta geliyor, minik demir kapıyı açıyordu ve beraberce bodruma iniyorlardı. Annem burada upuzun siyah saçlarını açıyor ve bu ani hareketi, toprak ve küf kokan karanlık ortamı kıvılcımlarla dolduruyordu. Her ikisi de yere karınüstü uzanıyor ve gülerek sürünüyorlardı. Zira bodrum uzun, ama engebesiz bir koridoru andırıyordu. Tahta ve demir parçaları, domatesleri saklamak için eski kavanozlarla dolu bir sürü sandık, yarasa soluğu ve fare tıkırtıları arasında ancak dört

ayak üstünde ilerlemek mümkündü. Caserta ile annem, solla-
rında belirli aralıklarla açılan beyaz ışıklı cam kapıları gözden
kaybetmeyerek sürüne sürüne yürüyorlardı. Bu kapılar, dokuz
demir çubuğun kestiği, farelerin geçmesini engellemek için telle
örülmüş küçük pencereler gibiydi. Çocuklar dışardan karanlığa
ve ışık öbeklerine gözlerini diyor, burunlarını ve alınlarını tele
dayıyorlardı. Onlarsa görünmemek için içeriden çocukları gözlü-
yorlardı. Daha gizli alanlarda iyice saklanarak, birbirlerinin bacak
aralarına dokunuyorlardı. Bu sırada ben, ağlamamak için aklımı
dağıtıyordum ve Antonio'nun dedesi yasaklamadığı ve beni
hazımsızlıktan öldürerek Amalia'dan intikam almayı umduğu
için midemi karamelli, meyanköklü, koca kapların dibinde kalan
kremadan yapılmış şekerlerle dolduruyordum.

“208, ikinci kat,” dedi bir görevli. Anahtarı aldım ve asan-
söre binmekten vazgeçtim. Altın renkli çubuklarla tutturulmuş
kırmızı halıların serildiği merdivenler boyunca ağır adımlarla
ilerledim.

17.

208 numaralı oda üçüncü sınıf bir otel odası gibi kasvetliydi. Kapalı ve kötü aydınlatılmış bir koridorun sonunda bulunuyordu. Kapısı dalgınlıkla açık bırakılmış ve süpürge, tekerlekli yük arabası, elektrik süpürgesi, kirli çamaşırların bulunduğu sandık odasının hemen yanındaydı. Duvarların rengi sarıya çalıyordu ve iki kişilik yatağın hemen üstünde, Pompeiili Meryem ile resmi duvara tutturun çiviye asılmış kuru bir zeytin dalı vardı. Otelin havluları kullanılmış gibi kirliydi. Çöp kutusu boşaltılmamıştı. Yatak ile duvar arasında pencereye uzanan dar bir aralık vardı. Deniz görmesini umarak pencereyi açtım; iç avluya bakıyordu elbette. Yağmurun dindiğini fark ettim.

Öncelikle telefonu elime aldım. Karşımdaki aynaya bakmamaya çalışarak yatağa oturdum. Telefonu uzun uzun çaldırdım, ama Filippo Dayım telefonu açmadı. O zaman ben de annemin valizindeki eşyaları koyduğum poşeti karıştırdım; içinden krem-rengi sabahlığı ve lacivert, kısa elbiseyi çıkardım. Poşete özensizce konulan elbise buruştu. Onu elimle düzeltmeye çalıştım ve yatağa özenle bıraktım. Sonra sabahlığı aldım ve banyoya gittim.

Soyundum ve tamponu çıkardım. Âdet kanamam aniden kesilmiş gibiydi. Tamponu tuvalet kâğıdına sardım ve çöp kutu-

sunu attım. Duşu gözden geçirdim. Dibinde kısa, siyah ve mide bulandırıcı kıllar vardı. Duşa girmeden önce suyun uzun uzun akmasını sağladım. Acele etme ihtiyacına hükmedebildiğimi memnuniyetle fark ettim. Kendimden kopmuştum; iri iri gözlerle çabucak gitmek isteyen kadın, sudaki kadın tarafından kayıtsızca gözleniyordu. Kendimi sabunla ovuyor ve her hareketimi acele bilmez bir dünyaya aitmişim gibi yapıyordum. Kimsenin peşinden gitmiyordum, kimse de benim peşimden gelmiyordu. Kimse beni beklemiyordu, ben de kimseyi beklemiyordum. Kız kardeşlerim temelli olarak gitmişti. Babam eski evinde, resim sehpasının karşısına geçmiş, Çingene kadınlar çiziyordu. Yıllardır sadece rahatsızlık verici bir görev ve bazen de bir saplantı haline gelmiş annem ölmüştü. Ama yüzümü, özellikle de gözlerimin çevresini özenle ovarken beklenmedik bir sıcaklıkla, Amalia'nın, içime kim bilir ne zaman işlemiş sıcak bir sıvı gibi tenimin altında olduğunu duyumsadım.

Islak saçlarımı neredeyse kurutacak kadar sıktım ve aynaya bakıp kirpiklerimde maskara kalıp kalmadığını kontrol ettim. Annemi nüfus cüzdanındaki resminde olduğu gibi gördüm ve ona gülümsedim. Sonra saten sabahlığı giydim ve o berbat kremrengi sabahlığa karşın, hayatımda ilk kez kendimi güzel buldum. İlk bakışta nedensiz, yersiz gibi duran bir his içindeydim. Özel tarihleri ya da bayramları unutmuş gibi yaparak, onları en olmadık yerlere saklayan Amalia'nın hediyelerini bulduğum zaman yaşadığım hoş şaşkınlığın aynısını hissediyordum şimdi. Armağan, olağanüstülüğüyle hiç ilgisi olmayan, günlük hayatın alelade bir köşesinden sürpriz bir biçimde ortaya çıkana dek Amalia bizi diken üstünde tutardı. Bizi mutlu gördüğünde ise bizden daha fazla mutlu olurdu.

Aniden valizin içindekilerin ona değil de, bana alınmış olduklarını fark ettim. Vossi'deki kıza anlattığım yalan, gerçeğin ta

kendisiydi. Yatakta beni bekleyen lacivert elbise de hiç kuşkusuz benim bedenime göreydi. Üstümdeki sabahlık anlatmışçasına, aniden fark ettim bunu. Doğum günü notu bulacağımdan emin bir tavırla, ellerimi ceplerime soktum. Evet, bana sürpriz yapmak için hazırlanmış not oradaydı. Zarfı açtım ve Amalia'nın artık pek de kullanılmayan süslü, yazım dersinden yeni çıkmış gibi duran basit el yazısını okudum: "Doğum günün kutlu olsun, Delia. Annen." Hemen sonra parmaklarımın hafifçe kumlandığını fark ettim. Ellerimi gene ceplerine soktum ve ceplerin dibinde biraz kum olduğunu gördüm. Annem boğulmadan önce o sabahlığı giymişti.

18.

Kapının açıldığını fark etmedim, ama birinin kapıyı içerden kilitletiğini duydum. Polledro ceketini çıkardı ve sandalyeye atıverdi. Lehçeyle, “Bana bir kuruş bile vermeyecekler,” dedi.

Ona şaşkın şaşkın baktım. Neden söz ettiğini anlamıyordum. Belki bir banka kredisinden, belki ödünç paradan, belki haraçtan söz ediyordu. Ben eşiymişim de, o da bana bütün sorunlarını anlatabilecek kocaymış havalarında idi.

Üzerinde ceket yokken, pantolon kemerinin hemen üstünde duran kabarık gömleğini, ağır ve büyük memeli göğsünü görmek mümkündü. Ona odadan çıkmasını söylemeye hazırladım kendimi.

Tuvaletten “Buna karşılık, avans olarak verdikleri parayı geri istiyorlar,” diye monologunu sürdürdü; sesi tuvaletin açık kapısından, idrarın klozette çıkardığı şırıltı eşliğinde geliyordu. “Babam bana söylemeden Moffa’dan para istemeye gitmiş. Bu yaşta Gianturco Sokağı’ndaki eski pastanesini geri almak ve onunla kim bilir ne yapmak istiyor. Her zamanki gibi maval anlatmış. Moffa da bu yüzden bana güvenmiyor artık. İhtiyarı zapt edemediğimi söylüyor. Dükkânı elimden alacaklar.”

“Biz beraber yemek yemeyecek miydik?” diye sordum.

Beni duymamış gibi önümden geçti. Pencereye doğru gitti ve panjuru kapattı. Tuvaletin açık kapısından hafif bir ışık geliyordu sadece.

Sonra beni “Fazla ağırdan aldın,” diyerek azarladı. “Bu durumda öğle yemeğini boş vereceksin. Dörtte dükkân açılıyor, fazla zamanım yok.”

Saatin akrep ve yelkovanına mekanik bir bakış attım: Üçe on vardı.

“Müsaade et de giyineyim,” dedim.

“Böyle iyi görünüyorsun,” diye karşılık verdi. “Her şeyi, elbiseleri, sabahlığı, külotları bana geri vermeye hazır et kendini.”

Kalbimin hızlı hızlı attığını duydum. Lehçesine ve etrafa yaydığı düşmanlığa tahammül etmekte güçlük çekiyordum. Ve üstelik yüzünü de göremediğimden, kendince ilkel bir erkeklik rolü oynayıp oynamadığını ve bu erkeklik modelinin gerçekten şiddet uygulamaya niyetli olup olmadığını anlayamıyordum. Gördüğüm tek şey kravatını çıkaran bir karaltıydı.

Ses tonuma dikkat ederek, “Onlar bana ait,” diye karşılık verdim. “Onları bana doğum günüm için annem aldı.”

“Onlar babamın dükkândan aldığı mallar. Bu nedenle de onları bana geri vereceksin,” diye cevap verdi; sesinde belli belirsiz çocuksu bir ton vardı.

Söylediklerinin yalan olmadığını düşündüm. Caserta’nın benim için rengini, bedenini ve modelini belirlediği giysiler seçtiğini hayal ettim. Bundan tiksinti duydum.

Kararımı verdim: “Yalnızca elbiseyi alacağım, diğerlerini geri veriyorum.” Tuvalete gitmeden önce elbiseyi almak üzere elimi uzattım, ama yaptığım el hareketi havayı hızla keserek, elimin Pompeiili Meryem’e ve üzerinde kuru zeytin dalı bulunan duvara çarpmasına neden oldu. Daha yavaş hareket etmeliydim. Tüm odanın canlanmasını ve içindeki her şeyin telaş içinde yer değiştirmesini.

mesini engellemek için koluma ölçülü hareket etmesini buyurdum. Dizginlerin ölçsüzlüğüne eline geçtiği anlardan nefret ediyordum.

Polledro tereddütte olduğumu gördü ve bileğimi yakaladı. En ufak bir direnişte bulunduğum takdirde beni kuvvetle kendine doğru çekebileceği ihtimaline karşı hiçbir tepkide bulunmadım. Olası bir şiddeti, sadece hareketlerimin hızını kendim seçersem kontrol altında tutabileceğimi biliyordum.

Sarılmaksızın beni öptü, ama bileğimi sımsıkı tutmayı sürdürdü. Önce dudaklarını dudaklarıma dayadı, sonra diliyle araladı. Bunu yapış biçimi beni rahatlattı; evet, bir adamın o şartlar altında nasıl davranması gerekiyorsa o şekilde davranıyordu sadece ve gerçek bir saldırganlığı yoktu; belki de yaptığına pek ikna olmuş da değildi. Panjuru yüksek ihtimalle karanlıktan faydalanmak, gizlice bakışlarını değiştirmek, yüzündeki gergin kasları gevşetmek için kapatmıştı.

Dudaklarımı araladım. Bundan kırk yıl önce büyüleyici bir dehşetle, çocuk Antonio'nun Caserta'yla aynı dile sahip olduğunu hayal etmiştim, ama bunu sınavamamıştım. Antonio küçükken öpücüklerle ilgilenmemişti hiç; kirli parmaklarıyla vajinamın girişini araştırmayı, bir yandan da elimi şortuna doğru çekmeyi tercih ediyordu. Sonra zamanla Caserta'nın dilinin hayal ürünü olduğunu keşfetmiştim. Hayatımdaki hiçbir öpücük, onun Amalia'ya verdiğini hayal ettiğim öpücük gibi olmamıştı. Yetişkin Antonio da o hayallere ulaşacak seviyede olmadığını kanıtlıyordu şimdi. Beni hiç de kendinden emin bir tavırla öpmedi. Dudaklarımı aralamaya hazır olduğumu fark eder etmez, dilini sert bir biçimde dişlerimin arasına soktu ve hemen ardından, bileklerimi sıkmaya devam ederek, elimi pantolonunun üzerinde gezdirdi. Dudaklarımı aralamamam gerektiğini hissettim.

Dudaklarım dudaklarında, kısık sesle, "Pekiye neden karanlıkta?" diye sordum. Bana zarar vermeye kalkmayacağından emin

olmak için sesini duymak istiyordum. Ama o bana yanıt vermedi. Nefesi kesildi, yanağımdan öptü, dilini boynumda gezdirdi. Bu sırada elimi hızla pantolonunun kumaşına bastırmaktan da geri kalmıyordu. Bunu ısrarla yapıyordu; böylece ben tepkisiz, avuçlarım açık, öylece durmam gerektiğini anlayacaktım. Organını sıktım. Ancak o zaman bileğimi bıraktı ve bana kuvvetle sarıldı. Anlamadığım bir şeyler mırıldandı ve beni göğsümden itti, ağzıyla dantelli kumaşın tadına baktı ve sabahlığını tükürüğe boğarak meme uçlarımı bulmak üzere eğildi.

O zaman anladım ki sıradışı hiçbir şey olmayacaktı. Gençken sık sık yaşadığım ve sık sık adam değiştirerek, bedenimin er ya da geç verilmesi gereken uygun yanıtı bulacağını umduğum, aşına olduğum bir ritüel başlamak üzereydi. Oysa verdiğim yanıt, şu an verdiğimin aynısı olmuştu hep. Polledro göğüslerimi emmek için sabahlığını açmıştı ve ben uyuşmuş bedenimden sıcak su akıyormuşçasına belli bir yerde odaklanmamış hafif bir zevk duyuyordum. Bir yandan da organını sıkan elimi engellememeye özen göstererek aşırı bir tutkuyla, içimde külot olmamasından tahrik olmuş bir halde tek eliyle organımı okşuyordu. Ama ben hoş ama acil olmayan o yaygın zevk dışında, hiçbir şey hissetmiyordum.

O eşiği geçemeyeceğimden yıllar önce emin olmuştum. Yapmam gereken tek şey onun boşalmasını beklemektir. Öte yandan, her zaman olduğu gibi bu sefer de, ona bu konuda yardım etme gibi bir dürtü hissetmiyor, hatta hatta hareket etmekte zorlanıyordum. Pantolonunu açmamı, penisini çıkarmamı ve onu sıkırmaktan fazlasını yapmamı beklediğini seziyordum. Bana iş-tahlı talimatlar vermek üzere kalçasını salladığını hissediyordum. Ama buna karşılık veremiyordum. Zaten ağır olan soluklarımın büsbütün durmasından korkuyordum. Ayrıca bedenimden akan bol miktardaki sıvıdan dolayı hissettiğim rahatsızlık yüzünden donup kalmış gibiydim.

Genç kızken mastürbasyon yapmaya çalıştığımda da böyle olurdu. Zevk, artış göstermeksizin nemli nemli yayılır, tenim hemen ıslanmaya başlardı. Kendimi ne kadar okşasam da, elde ettiğim tek netice bedenimdeki sıvıların taşması olurdu: Ağzım kuruyacağına, bana buz gibi gelen tükürükle dolardı; alnımdan, burnumdan, yanaklarımdan ter damlar, koltukaltılarım göle döner, tenimde kuru yer kalmazdı; içim öylesine sulanırdı ki, parmağım hiçbir sürtünme olmadan kayardı ve ben artık kendime gerçekten dokunup dokunmadığımı ya da dokunmayı mı hayal ettiğimi bilemez olurdum. Gerilim bedenimde tırmanmayı bir türlü başaramazdı; ben hep bitkin ve tatminsiz kalırdım.

Polledro bütün bunların henüz farkına varmamış gibiydi. Beni yatağa itti, onun ağırlığı yüzünden hızla düşmemizi engellemek için önce ihtiyatla oturdum, sonra uysalca uzandım. Gölgesinin, kararsızca birkaç saniye beklediğini gördüm. Sonra ayakkabılarını, pantolonunu ve donunu çıkardı. Yatağa gelerek dizlerinin üzerinde durdu ve ağırlığını bana vermeden, hafifçe karnıma yaslanarak üstüme çıktı.

“Peki ya şimdi?” diye mırıldandı.

“Gel,” dedim, ama kımıldamadım. Göğsünü gererek inledi: Gölgede geniş ve tıknaz olduğu görülen organının nihayet, benimkinde de olduğunu düşündüğü arzulara kavuşacağını umuyordu. Hiçbir şey olmadığını görünce, derin bir nefes aldıktan sonra elini uzattı ve bacaklarımdan arasında yine gezinmeye koyuldu. Böyle yaparak bana nihayet bir karşılık verdireceğini sanıyor olmalıydı; tutku ya da anaçlık nedeniyle yapacaktım bunu, tepkimin tarzı onun için önemli değildi; beni tahrik edecek bir kaldıraç arıyordu sadece. Ama benim katılsız rızam onu sallatmaya başladı. O durumlarda hep yaptığım gibi beni nefes nefese bırakan çılgınca ve doludizgin bir arzu duyuyormuşum gibi davranmam ya da onu reddetmem gerektiğini düşündüm.

Ama ne ilkinini ne de ikincisini yapma teşebbüsünde bulundum; bunu yaparsam oluşacak depresyon dalgaları nedeniyle tuvalete gidip kusmaktan korkuyordum. Beklemek yeterliydi. Hem artık parmaklarını da hissedemiyordum; belki tiksiniyerek parmaklarını geri çekmişti, belki de bana hâlâ dokunuyordu, ama ben her türlü duyarlılığı yitirmiştim.

Polledro, hayal kırıklığıyla ellerimi alıp organına götürdü. O zaman onu istediğime kanaat getirmediği takdirde, içime girmeyeceğini anladım. Bunun yanı sıra ereksiyon halinin defolu bir neon lambası gibi zayıflamakta olduğunu fark ettim. Bunu o da fark etti ve ağzıma yakın olmak için öne doğru geldi. Sanki tanıdığım çocuk Antonio'ymuş gibi ona belli belirsiz bir sempati duydum; bunu ona söylemek istiyordum, ama sesim çıkmadı, çünkü yavaşça dudaklarıma sürtünüyordu ve ben dudaklarımdan hissedilemeyecek kadar hafif ve kontrolsüz bir hareketiyle organının parçalanabileceğinden korktum.

“Neden dükkâna geldin?” dedi inatçı bir tavırla ve ter içindeki bedenini geri çekti. “Seni arayan ben değildim.”

“Orada olduğunu bile bilmiyordum,” diye yanıtladım.

“Ee pekiyi anlattığın bütün o hikâyeler? Elbise, külotlar... Ne istiyordun?”

“Seni görmek için gelmemiştim,” dedim, ama tavrımda hırçınlık yoktu. “Babanla karşılaşmak istiyordum sadece. Boğulmadan önce anneme ne olduğunu öğrenmek istiyordum.”

Vazgeçmediğini ve beni yeniden okşamaya çalıştığını fark ettim. Başımı yeter artık dediğimi anlaması için iki yana salladım. Üstüme çıktı, ama sadece bir anlığına. Sonra hissettiği ıslaklığımı ona itici gelmiş olmalı ki kendini hemen geri çekti.

“Sen iyi değilsin,” dedi kararsız bir sesle.

“İyiyim. Ama hasta bile olsaydım, iyileşmem için artık çok geç.”

Polledro pes ederek yanıma geçti. Loş ışıkta parmaklarını, yüzünü, bacaklarını çarşıfla kuruladığını gördüm; sonra komodinin üzerindeki ışığı yaktı.

Dalga geçmeksizin bana baktı ve “Hayalet gibisin,” dedi. Ne görünmek ne de onu görmek istiyordum. O, şu yitik ve üzgün haliyle kırk yıl kadar önce gerçekten gördüğüm ya da hayalini kurduğum Caserta’ya çok fazla benziyordu. Bu izlenim öyle yoğundu ki, sabahdan beri bana gösterdiği şişkin ve üçkağıtçı yüzden son derece farklı olan bu halinin bende uyandırdığı hisleri ona hemen, karanlıkta anlatmayı bile düşündüm. Konuşurken bu yatakta yatan ve çocukluk halimizden çok farklı olan ikimizi de silmek istiyordum. Tek ortak noktamız, şahit olduğumuz şiddetti.

Babam, Amalia ile Caserta’nın bodrum katında gizlice görüştüklerini öğrendiğinde –diye sakın sakın anlatmayı düşündüm– hiç zaman kaybetmedi. Amalia’yı öncelikle koridor boyunca, sonra merdivenlerde, sokakta kovaladı. Önümden geçerken onun yağlıboya koktuğunu duydum ve bana, o da boyanmış gibi göründü.

Annem demiryolunun oradaki köprüye kaçtı, bir su birikintisinde ayağı kaydı ve yakalandı ve yumruklandı, tokatlandı, kalçasına tekme yedi. Amalia’yı iyice cezalandırdıktan sonra, onu, her yeri yara bere içinde eve getirdi. Amalia ağzını açmaya çalışır gibi olduğunda, ona gene vuruyordu. Amalia’ya uzun uzun baktım, dayaktan bitap düşmüştü, kirliydi; babam Filippo Dayı’ya olanları anlatırken Amalia da bana uzun uzun baktı. Amalia’nın bakışları şaşkıındı; bana bakıyor ve anlamıyordu. O zaman ben, inatçı bir halde, diğeri ikisini gözetlemeye koyuldum.

Babam ile Filippo Dayı bir köşeye çekilmişlerdi ve ben onlara pencereden bakabiliyordum: Onlar avluda büyük kararlar alan, kalaydan yapılmış küçük askerlerdi. Ya da baş başa konuşabil-

meleri için kesilip bir resim albümüne yan yana yapıştırılmaları gereken kâğıttan askerlerdi. Babam çizmelerini ve safari ceketini giymişti. Filippo Dayı asker yeşili ya da beyaz veya siyah bir üniforma giymişti. Bu kadarla da kalmamıştı; yanına silah da almıştı.

208 numaralı odada bir ses hâlâ “Onu öldürecek, yanına silah aldı,” diye yankılansa bile, belki de günlük kıyafetiyleydi. Belki babamı çizmeyle, Filippo Dayı’yı da üniformayla, kollarını kavuşturmuş ve sağ elinde silahla görmeme neden olan o seslerdi. Beraberce deve tüyü paltolu genç Caserta’yı evinin merdivenleri boyunca izliyorlardı. Onların arkasında, bir kez daha kıyıma uğramamak ya da yorgunluktan koşmaya mecali olmadığı için epeyce uzakta duran, lacivert tayyörü ve kuştüylü şapkasıyla kısıp sesle ve daha da şaşkın bir halde, “Onu öldürmeyin, hiçbir şey yapmadı o,” diyen Amalia vardı.

Caserta en üst katta oturuyordu, ama onu önce ikinci katta yakaladılar. Üç adam orada bir toplantı için bir araya gelmişçesine durmuştu. Gerçekte lehçeyle söylenen bir dizi hakaret sıralıyorlardı; bu hakaretler, sesli harf bir uçurumdan aşağı düşmüş de, sözcüğün gerisi üzüntüden sessizce inliyormuş gibi sessiz harfle biten bir dolu sözcük senfonisi oluşturuyordu.

Sözcük dağarcığı bitince, Caserta merdivenlerden aşağı itilmiş ve ilk kata kadar yuvarlanmıştı. Merdivenlerin sonunda yeniden doğrulmuş ve tekrar yukarı koşmuştu. Bunu kendinden öç alanları yüreklilikle göğüslemek için mi, yoksa dördüncü kattaki evine ve ailesine ulaşmak için mi yaptığı belli değildi. Neticede Caserta geçmeyi başarmıştı; tırazanda hafifçe kayan tek eliyle merdivenleri çıkıyor, vücudu iki büklüm olsa da basamakları üçer üçer çıkıyor, tırazana sımsıkı tutunuyordu; ıskalayan tekmelere ve onu meteor yağmuruna tutulmuşa çeviren tükürmelere karşın evinin kapısına varmıştı.

Babam onu yakalayıp yere sermiş, sonra saçından tutarak başını merdivenin tırabzanına vurmuştu. Sonunda, yanında belki de silah bulunan, ama daha sağduyulu olan bacanağının önerisiyle, onu yerdeki kanın üstünde, bıçare bırakmıştı. Filippo Dayım babamı bir kolundan tutuyor ve onu çekiyordu. Aksi takdirde babam Caserta'yı öldürüp bırakabilirdi. Caserta'nın eşi de babamı çekiyordu, babamın diğer koluna yapışmıştı. Amalia'nın ise "Onu öldürmeyin, o hiçbir şey yapmadı," diyen sesi kalmıştı sadece. Oyun arkadaşım Antonio baş aşağı, merdiven boşluğunda asılı gibi duruyor ve ağlıyordu.

Polledro'nun yanımda yavaşça nefes aldığını duydum ve eski çocuk haline şefkat duydum. Ona, "Gidiyorum," dedim.

Kalktım ve bakışlarından sakınmak için hemen lacivert elbiseyi giydim. Elbisenin üzerime tam oturduğunu gördüm. Bunun üzerine naylon poşette beyaz külot aradım ve onu elbisemin altından geçirerek giydim. Sonra da ışığı yaktım. Polledro yitmiş gözlerle bakıyordu. Onu gördüm ve artık Caserta'ya benzeyen Antonio olduğunu düşünemez oldum. Ağır bedeniyle, belden aşağısı çıplak, yatakta öylece duruyordu. Bedeni bir yabancıнын bedeniydi, kalçasında bıraktığım nemli izi bir yana bırakırsak, geçmiş ve şimdiki hayatımla kayda değer hiçbir alakası yoktu. Gene de bende asgari bir utanma duygusu ve acı uyandırdığı için ona müteşekkirdim. Yatağın etrafından döndüm, onun yattığı köşeye iliştim ve ona mastürbasyon yaptım. Gözlerini yumarak bunu yapmama izin verdi. Hiç zevk almıyormuşçasına, hiç inlemeden boşaldı.

19.

Deniz mora çalan bir pelte görünümü almıştı. Denizin ve şehrin sesi çılgınca bir gürültü meydana getiriyordu. Arabalardan ve su birikintilerinden sakınarak sokağı geçtim. Hemen hemen hiç zarar görmeden, arabaların vahşice aktığı yolun kenarına dizilmiş büyük otellere bakmak için durakladım. O binalardaki her pencere trafiğin ve denizin gürültüsüne karşı inatla kapanmıştı.

Plebiscito Meydanı'na dek otobüsle gittim. Kırık dökük telefon kabinleri, kafeteryalarda bozuk telefon serüvenlerinden sonra nihayet bir telefon bulabildim ve Filippo Dayı'yı aradım. Yanıt alamadım. Dükkânlar kepenkleri kaldırmaya başladığında Toledo Caddesi'ne doğru yola koyuldum; yaya trafiği yoğunlaşmıştı bile. İnsanlar dar sokakların başında öbek öbek duruyordu. Dante Meydanı'nın yakınında biraz çikolata aldım, ama bunu yapmamın tek nedeni, dükkânın likörle karışık kokusunu içime çekmekti. Aslında canım hiçbir şey istemiyordu; öyle dalgındım ki çikolatayı ağzıma atmayı bile unutuyordum, çikolata da elimde eriyordu. Adamların ısrarlı bakışlarına pek aldırış etmiyordum.

Hava sıcaktı ve Port'Alba'da ne hava ne de ışık vardı. Anne-min evinin orada, parlak ve tombul kirazların çekiciliğine kapıl-

dım. Yarım kilo aldım, keyifsizce asansöre bindim ve dul Bayan De Riso'nun kapısını çalmaya gittim.

Kadın kapıyı her zamanki gibi ihtiyatla açtı. Kirazları göstererek, onun için aldığımı söyledim. Gözlerini kocaman kocaman açtı. Kapıdaki zinciri çıkardı ve o beklenmedik yakınlık gösterisi için gayet memnun bir halde beni içeri davet etti.

“Hayır,” dedim, “siz gelin. Ben telefon bekliyorum.” Sonra hayaletlerle ilgili bir şeyler ekledim: “Birkaç saat içinde kendilerini idare edemez hale geldiklerinden eminim. Bir süre sonra sadece yapmalarını söylediğimiz şeyleri yapmaya ve söylemeye koyuluyorlar. Susmalarını istersek, sonunda susuyorlar.”

“Susmak” fiili Bayan De Riso'yu bir nevi dilsel kaygıya sevk etti. Daveti kabul etmek için benim İtalyanca seviyeme denk bir söz aradı ve ben annemin kapısını açarken, o da kendisinininkini kapattı.

Daire boğucuydu. Pencereleeri açmakta acele ettim ve kirazları plastik bir kâseye yerleştirdim. Yaşlı kadın etrafı çok şüpheli bakışlarla kolaçan edip, mutfaktaki masanın yanına neredeyse mekanik bir biçimde otururken kirazları suya bıraktım. Açıklama yaparcasına annemin onu hep oraya oturttuğunu söyledi.

Kirazları önüne koydum. “Buyurun,” dememi bekledi; bunu yaptığımda, içlerinden birini alarak çocuksu bir hareketle sapından tuttu ve kirazı diliyle damağı arasında ısırmadan gezdirerek, rengi atmış dudaklarında kiraz sapını dans ettirdi, sonra sapı çekip “plop” sesi çıkararak ağzına attı; bu çocuksu hareketi hoşuma gitti.

“Güzel,” dedi ve biraz rahatlayarak üzerimdeki elbiseyi övmeye başladı. “Lacivert olanının sana öbüründen daha fazla yakışacağını söylemiştim,” dedi.

Elbiseme baktım ve sonra söz ettiği elbisenin üzerimdeki olduğundan emin olmak için ona baktım. Evet, hiç şüphesi yoktu,

üzerimde harika duruyordu. Amalia ona doğum günü hediyelerini gösterdiğinde, bu elbisenin bana uygun olduğunu hemen fark etmişti. Annem de buna ikna olmuş gibi görünüyordu. Bayan De Riso bana onun çok coşkulu olduğunu anlattı. Orada, mutfakta, aynı masanın karşısında duruyor ve kâh iç çamaşırlarını kâh elbiseleri üzerine tutuyor, “Ona çok yakışacaklar,” diyordu boyuna. Özellikle de onları elde etme biçiminden dolayı çok hoşnuttu.

“Anlamadım,” dedim.

“O arkadaşı,” dedi dul Bayan De Riso. Ona bir değiş tokuş teklif etmişti: Bu yeni giysiler karşılığında tüm eski iç çamaşırlarını istiyordu. Bu değiş tokuş ona hemen hemen hiçbir şeye mal olmuyordu. Vomero’da bulunan çok şık bir dükkânın sahibiydi. Onu genç yaşından beri tanıyan ve iş konusundaki ustalığını bilen Amalia, o eski donlardan ve o yamalı iç etekliklerden bir tür pazar yaratıp kendine bir iş kuracağından şüpheleniyordu. Ama Bayan De Riso görmüş geçirmiş bir kadındı. Amalia’ya ister iyi huylu, ister yaşlı, ister zengin olsunlar, erkekler konusunda hep tetikte olmak gerektiğini söylemişti. Annemse ona kulak asmayacak kadar sevinçliydi.

Bayan De Riso’nun bilinçli olarak çıkardığı, o ne anlama geldiği belirsiz ses tonunu duyunca gülesim geldi, ama kendimi tuttum. Caserta ve Amalia’nın, o eski paçavralardan yola çıkarak o evde, beraberce, her akşam, ellili yılların kadın iç çamaşırlarını yeniden piyasaya sürmek için plan yaptıklarını görür gibi oldum. İkna edici bir Caserta, kolaylıkla etki alanına girebilen bir Amalia uydurdum zihnimde; o kasvetli mutfakta her ikisi de yaşlı ve yalnız, parasız ve en az onlar kadar yaşlı ve yalnız dulun kabarttığı kulaklardan birkaç metre uzaktaydılar. Bu sahne bana akla yatkın geldi.

Ama “Belki de gerçek bir değiş tokuş değildi. Belki arkadaşı ona sadece bir iyilikte bulunmak istiyordu. Olamaz mı?” dedim.

Dul kadın bir kiraz daha yedi. Çekirdekleri nereye koyacağını bilemiyordu; onları avcuna tükürüyor ve orada bırakıyordu.

“Belki de,” diyerek bana hak verdi, ama pek de ikna olmuş bir hali yoktu. “Adam pek iyi halliydi. Hemen her akşam geliyor ve kâh yemeğe, kâh sinemaya gidiyor ya da gezintiye çıkıyorlardı. Seslerini ne zaman duysam adam kesintisiz konuşuyor, annen de boyuna gülüyordu.”

“Bunda kötü bir şey yok ki. Gülmek güzel şey.”

Kiraz yiyen ihtiyar tereddüt etti.

“Baban,” dedi, “içime kurt düşürdü.”

“Babam mı?”

Babam. Kim bilir ne zamandan beri o odada bulunduğu hissine karşı koydum. Bayan De Riso bana onun gizlice gelerek, Amalia’nın yeniden düşüncesizce davranması halinde kendisine haber vermesini rica ettiğini söyledi. Bu tür isteklerle aniden çıkagelmesi ilk değildi. Ama o gelişinde bilhassa ısrar etmişti.

Kendi kendime babama göre düşüncesiz olanla olmayan arasındaki farkın ne olduğunu sordum. Bayan De Riso sanki bunu fark etti ve kendince bana bunu anlatmaya çalıştı. Düşüncesizce olan, hafif davranışlarda bulunarak, yaşamın risklerine karşı kendini savunmasız bırakmaktı. Babam, ayrıldıklarından bu yana yirmi üç yıl geçmiş olsa bile, eşi için kaygılanıyordu. Zavallı adam onu sevmeyi sürdürüyordu hâlâ. Öylesine nazik, öylesine... Bayan De Riso özenle duruma uygun düşecek İtalyanca sözcüğü aramaya koyuldu, öylesine üzgündü ki.

Biliyordum. Babam her zamanki gibi dul kadında iyi bir izlenim uyandırmaya çalışmıştı. Şefkatli davranmış, kaygılı olduğunu söylemişti. Nitekim –diye düşündüm– Amalia’nın gülüşünün yankılarını duymasına engel olacak herhangi bir kent bariyeri yoktu. Babam onun gülmesine tahammül edemiyordu. Onun gülüşünü gözle görülür denli sahte ve bayağı buluyordu. Evde ne

zaman bir yabancı olsa (örneğin ona sokak çocukları, Çingeneler ya da çam ağaçlı yanardağ siparişi vermek için belli aralıklarla gelen adamlar belirlediğinde), hemen “gülme,” diye tembih ederdi ona. O gülüşü kendisini aşağılamak için özenle serpiştirilmiş pudraşeker gibi görürdü. Aslında Amalia’nın yapmaya çalıştığı sadece resimlerde, afişlerde ya da kırklı yıllardaki dergilerde boy gösteren mutlu görünümlü, gülümseyen boyalı dudaklara, pırıl pırıl parlayan dişlere, canlı bakışlara sahip kadınlar gibi görünmektir. Böyle olduğunu hayal ediyordu ve kendine uygun gülüşü seçmişti. Kocasının kabul edebileceği gülüşü, sesleri, hareketleri seçmek ona zor gelmiş olmalıydı. Neyin uygun neyin uygun olmadığını kestirmek güçtü. Yoldan geçen ve size bakan biri. Şakadan söylenmiş bir söz. Hafiflikle verilen bir onay. Ve işte, kapıyı çalıyorlardı. Ve işte, ona gül veriyorlardı. Ve işte, gülleri geri çevirmiyordu. Gülüyordu oysa ve mavi renkli bir vazo seçiyor ve gülleri ağzına kadar suyla dolu vazoya yerleştiriyordu. Belli aralıklarla o gizemli hediyeler, o isimsiz armağanlar (ama hepimiz onları gönderenin Caserta olduğunu biliyorduk ve Amalia da bildiğimizi biliyordu) geldiği zaman, o gençti ve hiçbir kötü niyeti olmaksızın kendi kendine oyun oynuyor gibiydi. Siyah kıvrıkcık perçemini alnına bırakıyor, gözkapaklarını açıp kapıyor, teslimatçı çocuğa bahşiş veriyor, sanki kalmalarına izin varmış gibi gönderilenlerin bir süre kadar evde kalmasına müsaade ediyordu. Sonra babam bunu fark ediyor ve her şeyi parçalıyordu. Onu da parçalamaya çalışıyordu, ama katliama bir an kala durmayı her defasında başarıyordu. Gene de kan, niyetin ne olduğu konusunda şahitlik yapıyordu. Bayan De Riso konuştuğu sırada ben kendime kanı anlatıyordum. Lavaboda. Amalia’nın burnundan önce kırmızı ve yoğun akan kan, sonra musluktan akan suya karışıyor ve kanın rengi açılıyordu. Eliyle kanı durdurmaya çalışıyordu, ama kan gene de avuçlarından

aşığı akıyor ve ardında tırnığı andıran kırmızı izler bırakıyordu. Masum kan değildi bu. Babama göre Amalia'nın hiçbir şeyi masum değildi. Öylesine çılgına dönmüş, öylesine kıskanç ve beğenilme arzusuyla dolu, öylesine kavgacı ve kendine âşık olan o, Amalia'nın dünyayla arkadaş ve zaman zaman neşeli bir ilişki içinde olmasını kabullenemiyordu. Bunda hemen aldatma emaresi görüyordu. Sadece cinsel anlamda da değil; ben artık onun sadece cinsel anlamda aldatılmaktan korktuğuna inanmıyordum. Ben onun terk edilmekten, Amalia'nın düşman safına geçmesinden, Caserta gibi insanların –güvenilmez, hiçbir ilkesi olmayan sahtekârların, sadece mecbur olduğu için başını eğmek zorunda kaldığı iğrenç ayarlatıcıların– mantıklarını, dilini, zevkini benimsemesinden korktuğuna ikna olmuştum. Bu yüzden Amalia'ya mesafeli davranmayı öğretecek, hatta belki düşmanlık hissi verecek bir adabımuaşeret benimsetmeye çalışıyordu. Ama hemen hakaretler savurmaya başlıyordu. Ona göre Amalia'nın ses tonu fazla etkileyiciydi; elinin hareketi fazla yumuşak ve yavaştı; bakışı arsız denecek derecede canlıydı. Bütün bunlardan da önemlisi, hiçbir çaba göstermeksizin ve beğenilme kaygısı taşımaksızın beğeniliyordu. Bu, o istemese de oluyordu. Ve evet, o kadar hoşla gittiği için onu tokat ve yumrukla cezalandırıyordu. Onun mimiklerini, bakışlarını karanlık işlerin, gizli anlaşmaların bir işareti, sırf onu dışlamak için yapılan entrikalar olarak görüyordu. O acılı ve öfkeli haliyle babamı gözümün önünden silmekte zorluk çekiyordum. Güç. Babam beni taşlaştırıyordu. Gülleri parçalayıp etrafa saçarak oraya buraya vuran babamın imgesi on yıllardır beynimde bağıyor, bağıyordu. Şimdi Amalia'nın geri vermediği, gizlice giydiği yeni elbisesini yakıyordu. Yanık kumaş kokusuna tahammül edemiyordum. Cam açık olsa bile.

“Geri geldi ve ona vurdu, değil mi?”

Kadın istemeksizin onayladı:

“Bir sabah buraya erkenden geldi, sabahın altısıydı daha. Onu öldürmekle tehdit etti. Ona gerçekten kötü şeyler söyledi.”

“Ne zaman oldu bu?”

“Mayıs ortasında, annen yola çıkmadan bir hafta önce.”

“Peki Amalia yeni elbise ve iç çamaşırlarını almış mıydı?”

“Evet.”

“Mutlu muydu?”

“Evet.”

“Nasıl tepki verdi?”

“Amalia mı? Her zamanki gibi. O gider gitmez unuttu. Babanı çıkarken gördüm; una batırılmış balık gibi beyazdı. Amalia’nınsa hiçbir şeyi yoktu. ‘O böyle, yaşlılık bile onu değiştirmede,’ dedi arkasından. Yola çıkana, trene binene dek ona boyuna, ‘Amalia, dikkatli ol,’ dedim. Sakin görünüyordu. Bununla birlikte yolda normalde olduğundan daha yumuşak adımlar atıyordu. Özellikle yavaş yürüyordu. Vagonda durduk yerde gülmeye başladı ve eteğinin kenarıyla yelpazelenmeye başladı.”

“Bunda garip olan nedir?” diye sordum.

Dul kadın “Böyle şeyler yapılmaz,” diye karşılık verdi.

Bir çift kiraz aldım ve sapını gergin duran işaretparmağıma takarak sağa sola salladım. Büyük olasılıkla Amalia her insanın meşru ya da gayrimeşru olarak yapabileceği birçok şeyi yapmaktan feragat etmişti. Ya da belki de onları yapmamış gibi davranmıştı. Ya da belki babama kendisinin güvenilmez olduğunu düşündürmek ve bundan acı çekmesini sağlamak için, bir şeyler gizleyen kadın rolüne bürünmüştü. Belki de ancak bu şekilde tepki gösterebiliyordu. Ama bizim de, yani kızlarının da her zaman için aynı şeyleri düşüneneğini hesaba katmamıştı. Amalia’yı saf olarak düşünemiyordum. Şimdi bile. Caserta’nın onun arkadaşlığını talep ederken, sadece kendi gençliğinin bir parçasını arıyor olması mümkündü tabii. Ama Amalia’nın hâlâ

genç bir kız fettanlığıyla, kıvırcık perçemini kaşlarına düşürüp gözlerini kırıştırarak, kendi kendine oynadığı o eski oyunu sürdürerek kapıyı açtığından emindim. İhtiyarın kafası meşgul, zengin işadamı edasıyla, ihtiyatlı bir biçimde kendi fetişizmini ortaya koymak istemiş olması mümkündü. Ama Amalia geri çekilmemişti. O değiş tokuşa bilinçli olarak gülmüş, beni ve doğum günümü kullanarak onun yaşlılık dürtülerine karşılık vermişti. Hayır, evet. Tedbirsiz ve ürkme erdemine sahip olmayan bir kadın portresi çizdiğimi fark ettim. Bununla ilgili bazı şeyler hatırlıyordum. Babam ona ne zaman taş ya da odunmuş gibi şekil vermek üzere yumruk savursa, Amalia'nın gözbebekleri korkudan değil de şaşkınlıktan büyüdü. Caserta ona değiş tokuş teklif ettiğinde gözlerini aynı şekilde açmış olmalıydı. Neşeli bir şaşkınlıkla. Ben de bir şiddet sahnesini izliyormuşçasına, çıkara dayalı bu iki kişilik oyun karşısında –korkutmayan öcüye, etkisiz bırakılmamış kurbanı– şaşırdım. Amalia'nın ta çocukluğundan beri elleri eldiven gibi, önce kâğıttan, sonra deriden siluetler gibi görmüş olabileceği aklıma geldi. Onlardan o kadar çok yapmıştı ki. Sonra da dul kalmış general eşlerini, dişçilerin hanımlarını, hâkimlerin kız kardeşlerini gövde ve kalça ölçüsüne indirgemeye koyulmuştu. Amalia her yaşa ait kadın bedenlerini ölçen sarı terzi mezurasıyla o bedenleri saygıyla sarıyor, onları, sonradan kumaşa topluiğnelerle geçirdiği, göğüs ve kalça gölgeleri halinde resmettiği kâğıttan modeller haline getiriyordu. Şimdi modellerin taslağına sadık kalarak dikkatlice, gergin bir biçimde kumaş kesiyordu. Hayatı boyunca bedenlerin sıkıntısını kâğıda ve kumaşa indirgemişti ve belki de sessizce ölçüye göre ölçüsüzlüğü düşünme alışkanlığı edinmişti. Bunu daha önceden hiç düşünmemiştim, şimdi düşünüyordum ve ona gerçekten böyle olup olmadığını sorma imkânına sahip değildim. Her şey kayıptı. Ama kiraz yiyen Bayan De Riso'nun karşısında, her şeyi

eski amaşırlarla yeni çamaşırların değiş tokuşuna indirgeyen o son kumaş oyununun, onunla Caserta arasındaki gizli hikâyesinin bir anlamda ironik sonu olduğunu düşünüyordum. Ruh halim aniden değişti. Onunkinin düşünölmüş bir hafiflik olduğunu düşünmekten aniden memnuniyet duydum. Umulmadık, hayret verici bir şekilde hoşuma gitti; o kadın kendine göre boş kumaşlarla oynayarak kendi hikâyesini yaratmıştı. Tatminsiz ölmemiş olmasını diledim ve beklenmedik bir tatmin duygusuyla derin bir nefes verdim. Bu süre boyunca oynadığım kirazları kulağıma taktım ve güldüm.

Avcunda en azından on çekirdek biriktirmiş ihtiyara bakarak, “Nasılım?” diye sordum.

Kararsız bir ifadeyle kaşlarını çattı.

“İyi,” dedi, benim o tuhaflığıma şüpheyle bakarak.

“Biliyorum,” diye karşılık verdim kendimden hoşnut bir biçimde. Ve bir çift kiraz daha seçtim. Onları diğer kulağıma yerleştirmekken fikrimi değiştirdim ve Bayan De Riso’ya uzattım.

“Hayır,” dedi geri çekilerek.

Yerimden kalktım, arkasına geçtim ve kızarak güler, bir yandan da başını hayır anlamında sallarken, sağ kulağının üstündeki gri saçları geriye ittim ve kirazları yerleştirdim. Sonra manzaranın keyfini çıkarmak için bir iki adım geri çekildim.

“Ama olmaz ki,” dedi dul kadın mahcup, rahatsız olmuş tavırla.

Bir çift kiraz daha seçtim ve diğer kulağına takmak için gene arkasına geçtim. Sonra kollarımı iri göğsünde bitiştirerek kuvvetle ona sarıldım.

“Anneciğim,” dedim ona, “babama her şeyi söyleyen şendin, öyle değil mi?”

Ve hızla kızaran buruşuk boynundan öptüm. Duyduğu rahatsızlıktan mı, kendini kurtarmak için mi bilinmez, kollarımın

arasında huysuz huysuz kıpırdandı. İnkâr ediyor, böyle bir şeyi asla yapmayacağını söylüyordu. Bunu nasıl düşünebilirdim?

Bunu yaptı oysa diye düşündüm. Babamın bağırıldığını, kapıları çarptığını, tabakları kırdığını duyup, kendi hücrelerinde bundan korkuyla karışık bir zevk almak için yapmıştı.

Telefon çaldı. Telefona bakmadan önce –ikinci çalışıydu bunu yeniden, zorla, gri başından öptüm.

Sonra “Alo,” dedim.

Sessizlik.

Bana kararsız kararsız bakan ve sandalyeden zorlukla doğrulan Bayan De Riso’yu incelerken, bir yandan da sakın sakın “Alo,” diye yineledim.

Telefonu kapattım.

Gene “siz”e geçip “biraz daha kalın,” dedim. “Çekirdekleri vermek ister misiniz? Diğer kirazları da yiyin. Bir tanecik daha yiyin. Ya da kirazları beraberinizde götürün.”

Ama rahatlatıcı bir sesle konuşmadığımın farkındaydım. Yaşlı kadın ayaktaydı artık ve kulaklarındaki kirazlarla kapıya doğru gidiyordu.

“Bana kızgın mısınız?” diye sordum, onunla iyi geçinmeye çalışarak.

Bana şaşkın baktı. Aniden durmasına neden olan bir şey düşünmüş olmalıydı.

“O elbise...” dedi şaşkın bir halde, “nasıl oluyor da, o elbise sende? Sende olmamalı. Diğer eşyalarla birlikte valizdeydi o. Ve valiz bulunmadı. Nereden aldın onu? Onu sana kim verdi?”

Konuşurken, gözbebeklerinin hızla şaşkınlıktan korkuya geçiş emaresi gösterdiğini fark ettim. Buna sevinmedim, onu ürkütme niyetinde değildim, korkutmak hoşuma giden bir şey değildi. Elbisemi sanki onu uzatmak ister gibi elimle çekiştirdim ve o

kısa, daracık, fazla ılık, yaşıma uygun olmayan elbise tarafından sarılıyor olmaktan rahatsızlık duydum.

“Hafızası olmayan bir kumaş sadece,” diye mırıldandım. Ne ona ne de bana zarar verebileceğini söylemek istiyordum. Ama dul De Rosa tıslayarak, “Kirli o,” dedi.

Kapıyı açtı ve hemen ardından kapattı. Tam o anda telefon yeniden çalmaya başladı.

20.

Bıraktım telefon iki üç kez çalsın. Sonra ahizeyi kaldırdım: cızırtı, uzaktan gelen sesler, anlaşılmaz gürültüler. Hiçbir umudum olmaksızın, Caserta'ya sırf var olduğumu ve ürkmediğimi göstermek için "alo," dedim. Mutfak masasına geçtim, kulağıma taktığım kirazları çıkardım ve yemeye koyuldum. Bundan sonraki tüm telefonların bir hatırlatma işlevi göreceğini, erkeklerin bir zamanlar kadınlarına yola çıktıklarını, eve varmak üzere olduklarını ve makarnanın ocağa konabileceğini belirtmek için yaptıklarına benzer bir nevi ısıklık, çağrı görevi göreceğini biliyordum.

Saate baktım; altıyı on geçiyordu. Caserta'nın sessizliğini bana yeniden dayatmasına engel olmak için ahizeyi kaldırdım ve Filippo Dayı'nın numarasını çevirdim. Bunu, telefonun uzun uzun çalacağı fikrine hazırlıklı olarak yaptım. Oysa Filippo Dayı telefonu açtı, ama aradığım için neredeyse rahatsız olmuş gibi, duygusuzca konuştu. Eve daha yeni girdiğini, yorgun ve nezle olduğunu, yatmak istediğini söyledi. Numaradan öksürdü. Caserta'yı sadece sormam üzerine ve sıkıntılı bir ses tonuyla andı. Onunla uzun uzadıya, ama kavga etmeksizin konuştuğunu söyledi. Aniden kavga etmeleri için bir neden kalmadığını fark etmişlerdi. Amalia ölmüş, ömür de geçmişti.

Konuşmama izin vermek için bir an sustu; benden bir tepki bekliyordu. Tepki vermedim. Bunun üzerine yaşlılıktan, yalnızlıktan şikâyet etmeye başladı. Caserta'nın, oğlu tarafından kovulduğunu ve öylece evsiz barksız, bir köpek gibi kendi haline bırakıldığını söyledi. Oğlu kenara koyduğu tüm paraları çalmış, sonra da onu evden atmıştı. Tek talihi Amalia'nın nezaketi olmuştu. Caserta ona yıllar sonra yeniden görüştüklerini açıklamıştı: Amalia ona yardım etmişti, birbirlerine arkadaşlık etmişlerdi, ama bunu seviyeli bir biçimde, karşılıklı nezaket ölçüsünde yapmışlardı. Şimdiyse bir derbeder gibi, orada burada yaşıyordu. Onun gibi birinin bile hak etmediği şeylerdi bunlar.

“İyi bir adam,” diye yorumda bulundum.

Filippo Dayı'nın sesi daha da soğuklaştı.

“An geliyor başkalarıyla barışma ihtiyacı hissediyorsun.”

“Peki ya fönükülerdeki kız?”

Dayım rahatsız olmuştu.

“Arada olur böyle şeyler,” dedi. Bunu daha bilmiyordum ama, gün gelecek yaşlılığın ne denli fena ve acımasız bir şey olduğunu öğrenecektim. “Ondan daha büyük iğrençlikler var,” diye ekledi. Sonra, artık kontrol altında tutamadığı bir hınçla yeniden konuşmaya başladı:

“Onunla Amalia arasında hiçbir şey olmadı asla.”

“Bu belki de doğrudur,” diyerek, dediğini kabullendim.

Sesini yükseltti:

“Peki o zamanlar neden bize öyle şeyler anlattın?”

Misilleme yaptım:

“Peki sizler bana neden inandınız?”

“Beş yaşındaydın.”

“Evet ya, beş yaşındaydım.”

Filippo Dayı burnunu çekti ve mırıldandı:

“Git buralardan. Bunları unut.”

“Git tedavi ol,” dedim ve telefonu kapattım.

Birkaç saniye kadar gözlerimi telefona diktim. Telefonun çalacağını biliyordum; Caserta neredeydi bilmiyordum, ama bulunduğu yerden hattın müsait olmasını bekliyordu. Nitekim telefonun çalması çok zaman almadı. Kararımı verdim ve aceleyle, kapıyı kilitlemeden dışarı fırladım.

Ne bulut ne de rüzgâr vardı artık. Beyaza çalan bir ışık, kaba görünümlü binaların reklam kaplı cephelerinin arasında minicik duran Arciconfraternita di Santa Maria delle Grazie'nin heybetinden bir şeyler çalıyordu. Taksilerin bulunduğu yere yöneldim, sonra fikir değiştirerek metronun sarımtırak binasına daldım. Kalabalık, sanki çocukları eğlendirmek için özenle kesilmiş kâğıttan bir bebekmiş gibi yanımdan hışırdayarak geçti. Lehçeyle söylenen açık saçık laflar –zihnimde ses ve anlamı bağdaştırmamı sağlayan yegâne sözler saldırgan, zevk düşkününü ve yapışkan içeriğinden dolayı bezdirici bir seksi somutlaştıran bu açık saçık sözlerdi; lehçeyle söylenmeyen her türlü açık saçık söz bana anlamsız, genellikle neşeli, itici gelmeden söylenebilecek sözler gibi geliyordu– bir anda eski bir daktilonun rulosundan çıkan çok güçlü bir hışırtı halini alarak yumuşaklık kazandı. Cavour Meydanı'nın altına girdiğimde, metalik duvarlarda dalgalanan ve yürüyen merdivenlerin laciverdiyle kırmızısını birbirine katan sıcak bir rüzgâr esti ve ben Napoli iskambil kâğıtlarındaki resimlerden biri olduğumu hayal ettim; sakın ve silahlı, yürüyerek ilerleyen ve *briscola* oyunu sırasında kendini oyuna dahil edebilen maça sekizlisiydim. Canımın yandığını duyana dek dudaklarımı dişledim.

Yol boyunca sürekli arkama baktım. Caserta'yı göremedim. Tünelin iki kara deliği arasındaki yarı yarıya boş platformu daha iyi kolaçan etmek için beklemekte olan yolcuların en kalabalık olduğu yere karıştım. Tren tıklım tıkıştı, ama az sonra, Garibaldi

Meydanı'ndaki istasyonun orada boşaldı. Son durakta indim ve birkaç basamağın ardından, büyüdüğüm semtin kenarındaki eski tütün fabrikasına vardım.

Tozlu mahallenin ortasındaki o dört katlı, beyaza çalan bina ve o eski mahalle havası, zamanla kendini gökdelenlerin istilasına bırakmış, trafikten ve yavaşlayarak evlerin yakınından yılan gibi geçen trenlerden boğulmuş, sarılık kapmış bir banliyöye teslim olmuştu. Hemen sola, inşaat nedeniyle kapatılmış üç tünelin bulunduğu üst geçide yöneldim. Başımın üstünden geçen trenlerden dolayı boyuna deprem etkisi yapan, bitmek bilmeyen ve ıssız tek bir geçişi olduğunu hatırlıyordum. Yarı karanlıkta, idrar kokulu, daracık, nemden dolayı su akıtan duvarların arasından ve beni hızla giden bir dizi arabadan koruyan bariyerlerin yanı sıra yüz adım kadar yürüdüm.

Üst geçit, Amalia on altısına basıncaya dek orada kalmıştı. Eldivenleri teslim etmesi gerektiğinde o serin ve gölgeli tünellerden geçmesi gerekiyordu. Eldivenleri, ardımda bırakmakta olduğum yere, artık üzerinde Peugeot tabelası olan, kiremit çatılı eski bir fabrikaya getirdiğini hayal etmiştim hep. Ama kuşkusuz böyle değildi. Öte yandan böyle olan neydi ki? Taşlar ve gölgeler arasında, o zamanki halini korumuş, bana yardımı dokunabilecek tek bir hareket ya da adım kalmamıştı ki. Amalia o üst geçidin altında, brokoli ve domuz sosisiyle doldurulmuş ekmekler yiyip şarabı şişeden içen duvarcılar, demiryolu görevlileri, seyyar satıcılar, aylaklar tarafından izlenmişti. Canı anlatmak istediğinde, adamların ona yanaşarak sıkıştırdıklarını, nefeslerini kulağına verdiklerini söylerdi. Saçlarına, omzuna, koluna dokunmaya çalışıyorlardı. Birisi bir yandan lehçeyle açık saçık sözler söylerken, bir yandan da elini tutmaya çalışıyordu. O yere bakıyor ve adımlarını sıklaştırıyordu. Bazen kendilerini tutamayarak katıla katıla gülüyorlardı. Sonra peşindekinden daha hızlı koşmaya

başlıyordu. Nasıl da koşuyordu öyle; sanki oyun oynuyordu. Başımın içinde koşuyordu. Böylesine uygunsuz giyinmiş, yaşlanmış bedenimle oradan geçiyor olmam mümkün müydü? Onun, evde yapılmış çiçekli bir elbise giymiş on altılık bedeninin, benim bedenimden faydalanarak bir gölge gibi oradan geçmesi, su birikintilerine girmemeye özen gösterip, Mobil gaz pompasının anakronizmini içinde barındıran sarı bir ışığa doğru koşa koşa gitmesi mümkün müydü?

Belki de o bitmek bilmez iki günün sonunda önemli olan, hikâyenin baştan sona bana aktarılmasıydı; annemin bana olan sevgisinden dolayı devrettiği sağlıklı bir organ gibiydi. Babam da onu, henüz yirmi yaşlarındayken yolun o kesitinde köşeye sıkıştırmıştı. Onu pohpohlayan diğer adamlara benzemiyordu. O kendinden söz etmişti; sahip olduğu olağanüstü yeteneklerle övünmüştü; belki ona ne kadar güzel olduğunu kanıtlamak, belki de kendisinin ne kadar başarılı olduğunu göstermek için bir portresini çizmek istediğini söylemişti. Üzerindeki renklere değinmişti. Kim bilir nerelere kaybolmuş bir dolu söz! Onun peşinden gelen hiçbir adama bakmayan ve konuştukları sırada gülmemek için kendini zor tutan annem, bize ona sadece bir kez göz ucuyla baktığını ve hemen anladığını söylemişti. Kızları olan bizlerse anlamıyorduk. Onu neden beğendiğini anlamıyorduk. Babamız o dağınık, kilo almış, kel, belinden düşen ve renklere bulanmış pantolonuyla, her günkü sefaletten, kendi kazandığı ve Amalia'nın –bunu haykırıyordu, evet– gelişigüzel harcadığı paralardan dolayı sürekli hırçın haliyle bizlere hiç de sıra dışı gelmiyordu. Bununla birlikte annem tam da o işsiz adama kendisiyle konuşmak istediği takdirde evine gelmesini söylemişti: O gizlice sevişmezdi; bunu hiçbir zaman hiç kimseyle yapmamıştı. Ve o “sevişmek” sözcüğünü telaffuz ederken, ben devamı olmayan, tükenmeye başlamadan durdurulan o anın hikâyesini

öyle seviyordum ki, onu ağzım açık dinliyordum. O sesleri ve imgeleri saklıyordum. Belki de şimdi üst geçidin altında olmanın sebebi, o ses ve imgeler aracılığıyla annemi, annem olmadan önceki haliyle taşlar ve gölgeler arasında yeniden canlandırmak; sonradan sevişeceği, soyadıyla kaplanacağı, alfabetiyle silineceği adam tarafından sıkıştırılmadan önceki anneme varlığını yeniden kazandırmaktı.

Caserta'nın beni izlemeyip izlemediğini bir kez daha yokladıktan sonra adımlarımı sıklaştırdım. Bir dizi detayın kaybolmasına (oyun oynamaya gittiğim yeşilimsi suyu olan havuzun üstünde, sekiz katlı bir bina vardı şimdi) karşın, mahalle hâlâ tanıdık göründü gözüme. Çocuklar tıpkı eski yazlardaki gibi, sokaklarda bağlaşıyorlardı. Pencereleleri kapalı evlerden dışarı lehçeyle söylenen aynı bağırışlar geliyordu. Binaların düzeni hayal gücünden nasibini almamış, hep aynı, hep aynı olan o geometrik biçimi yansıtıyordu. Zavallı birkaç ticari teşebbüs, bu bina yerleşimine karşın onlarca yıl önceki varlığını sürdürmüştü. Örneğin anneme sabun almaya gittiğim, yarı bodrum dükkân seneler öncesinin, boyası atmış binasında hizmet veriyordu hâlâ. Artık kapısında her nevi süpürge, plastik kap ve deterjan vardı. Hafızamın geniş mağarasını yeniden bulacağımı düşünerek, o tarafa başımı uzattım. Ama hafızam kırık bir şemsiye gibi üstüme kapandı.

Babamın oturduğu daire birkaç metre ötedeydi. Ben o evde doğmuştum. Bahçe kapısını geçtim ve kendimden emin bir halde, basık ve fakir binalara doğru yöneldim. Tozlu bir dış kapıdan geçtim, girişteki fayanslar yerlerinden çıkmıştı, asansör yoktu, basamakların üstündeki yer yer kırılmış mermerin rengi sararmıştı. Daire ikinci kattaydı ve oraya en az on yıldır uğramamıştım. Merdivenleri çıkarken, o mekânla karşılaşma anının beni fazla sarsmaması için oranın planını zihnimde canlandırmaya çalıştım. Evde iki oda, bir mutfak vardı. Kapı penceresiz

bir koridora açılıyordu. En uçta, solda, şekilsiz, hiçbir zaman sahip olmadığımız gümüşlerin konulacağı bir dolap, bayramlarda yemek yediğimiz bir masa, mzden hangimizin kendini feda edip ortada yatacağını belirlemek için kavgaya tutuştığımız yatağın bulunduğu yemek odası vardı. O odanın hemen bitişiğinde uzun, daracık ve küçük bir penceresi olan, içinde sadece klozet ile emayesi dökülmüş bidesi bulunan tuvalet vardı. Tuvaleti mutfak izliyordu; içinde sabahleyin hepimizin sırayla temizlendiğı lavabo, kısa sürede kullanım dışı kalan beyaz fayanslı bir fırın, Amalia'nın tencereleri özenle parlatarak yerleştirdiğı bir bölme vardı. Bunlardan ayrı bir de annemlerin yatak odası ve ışık almayan, boğucu, gereksiz eşyalarla tıka basa dolu bir sandık odası bulunuyordu.

Annemle babamın odasına girmek yasaktı; çünkü boş alan çok azdı. İki kişilik yatağın karşısında, orta kapısında ayna olan bir dolap vardı. Sağı taraftaki duvarda, dikdörtgen bir aynası bulunan bir makyaj masası vardı. Onun tam karşısına, yatağın ucuyla pencerenin arasına, babam yüksek, kalın ayaklı, tahtakuruları tarafından delik deşik edilmiş, üzerinden firaları silmeye yarayan bezlerin sarktığı hantal bir şvale yerleştirmişti. Yatağın ucundan birkaç santim ötede içine boyaların rastgele atıldığı bir sandık vardı, içlerinden en büyük olanı ve tüpü, ağızına kadar katlandığında bile en rahat ayırt edileni beyazdı; ama Prusya mavisini gibi masalsı isminden ya da yanık Siena toprağı gibi yangın sonrası atmosferinden dolayı dikkat çekici olan başka renkler de vardı. Sandığın kapağında içi fira dolu geniş bir sürahi ve firaların renklere boyanmış bir deryaya evirdiğı bir kâğıt duruyordu. O bölgedeki sekizgen yer karoları, firalardan damlaya damlaya oluşmuş gri tabakanın altında kalmıştı. Etrafta, babamın, işverenlerinin siparişleri üzerine hazır ettiğı resim ruloları vardı; bu kişiler, babama az bir para verdikten sonra resimleri şehrini

kaldırımlarında, semt pazarlarında, kasaba panayırlarında satan seyyar satıcılara dağıtırlardı. Ev yağlıboya kokuyordu, ama bizim bunu fark edecek durumumuz kalmamıştı artık. Amalia babamla yirmi yıl kadar hiç söylenmeden yaşamıştı.

Babam Amerikalı denizcilere kadın portreleri, körfez manzaraları yapmayı bırakıp da dans eden yarı çıplak Çingeneleri çizmeye başladığında söylendi ama. O döneme ait doğrudan deneyimlerimdense, Amalia'nın anlattığı hikâyelerden çıkardığım, bulanık hatıralarım vardı: Dört yaşında ya var ya yoktum. Yatak odasının duvarları canlı renklerle boyanmış egzotik kadınlarla, kan kırmızısı pastel boyayla çizilmiş çıplak taslaklarla dolmuştu. Çingene'nin pozları, çoğu zaman babamın dolaptaki bir kutuda sakladığı ve benim gizli gizli baktığım kadın fotoğraflarından kopya edilmişti. Bazen de kırmızı kalemle çizilmiş bazı taslaklar, yağlıboya tablolar da boy gösterirdi.

Pastellerle yaptığı o taslakların annemin bedenini ortaya çıkaracağından şüphem yoktu. Geceleyin, yatak odalarının kapısını kapattıklarında Amalia'nın elbiselerini çıkardığını, dolabın önündeki çıplak resimlerin pozlarına büründüğünü ve "çiz" dediğini hayal ediyordum. O sarı kâğıt rulolara uzanıyor, içlerinden birini alıyor ve çiziyordu. En başarılı olduğu konu saç çizimiydi. Kadınları çehresiz bırakıyor, ama boş oval şeklin etrafına ustalıklı ve inanılmaz bir benzerlikle Amalia'nın uzun saçlarıyla yapmayı bildiği saç modelini çiziyordu. Ben uyuyamıyor, yatakta bir oraya bir buraya dönüyordum.

Babam Çingenesini bitirdiğinde ben emindim: Çingene oydu, Amalia'ydı; daha az güzel, daha az uyumluydu, renklere bulanmıştı, ama oydu. Caserta onu gördü ve resmin olmadığını, satılmayacağını söyledi. Rahatsız olmuş gibiydi. Amalia da söze karıştı, onunla aynı fikirde olduğunu söyledi. Tartışma çıktı. O ve Caserta babama karşı çıkıyorlardı. Merdiven boyunca yükse-

len seslerini duyuyordum. Caserta gittiğinde babam aniden sağ eliyle anneme iki kez, önce elinin içi sonra da tersiyle vurdu. O hareketi, öncesinde ve sonrasında gelen dalga hareketini gayet iyi hatırlıyordum; bunu yaptığını ilk olarak görmüştüm. Amalia koridorun diğer ucuna, sandık odasına kaçtı ve kapıyı içerden kilitlemeye çalıştı. Tekmeler yiyerek oradan çıkarıldı. Tekmelerden biri kalçasına isabet etti ve yatak odasındaki dolaba savruldu. Amalia doğruldu ve duvardaki tüm resimleri parçaladı. Babam onu yakaladı, saçlarından tuttu ve paramparça olan dolabın aynasına doğru itti.

Çingene, özellikle kasaba panayırlarında çok sevildi. Aradan kırk yıl geçmişti ve babam hâlâ onu çiziyordu. Zamanla bunu yapmakta çok hız kazanmıştı. Beyaz tuvale bakıyor ve usta ellerle genel hatlarını çiziyordu. Sonra beden, kırmızı parıltılar saçarak bronz oluyordu. Karın yay şeklini alıyor, memeler şişiyor, meme uçları ortaya çıkıyordu. Bu arada ışıltılı gözler, zamanla eski ama etkileyici bir model halini almış ve Amalia'nın kiler gibi taranmış, gür, simsiyah saçlar belirliyordu. Kısa zamanda tablo tamamlanıyordu. Resmi tutan raptiyeleri çıkarıyor, onu kuruması için duvara yaslayarak inceliyor, şövaleye yeni bir tuval yerleştiriyor ve bir yenisini çizmeye başlıyordu.

İlk gençlik yıllarımda o kadın resimlerinin, lehçeyle müstehcen yorumlar yapmaktan kaçınmayan yabancı eller tarafından evden çıkarıldığını görürdüm. Anlamazdım ve belki de anlaşılacak bir şey yoktu. Nasıl olurdu da babam zaman zaman öldürücü bir öfkeyle sakladığı o bedeni, cüretkâr ve tahrik edici hatlara bürüyerek o bayağı adamlara teslim ediyordu? Nasıl oluyordu da bir yandan ölçüyü azıcık aşmış tek bir tebessüm ya da bakışa acımasızca, hayvanca saldırmaya hazır olup, bir yandan ona arsız pozlar dayatıyordu? Neden aslını öylesine kışkandığı o bedenden onlarca ve yüzlerce kopya yaparak sokaklara ve yabancı evlere

terk ediyordu? Gecenin geç saatlerine dek dikiş makinesinin başında duran Amalia'ya bakıyordum. Öyle sanıyordum ki, o da sessizlik ve zahmetler içinde çalışırken aynı soruları soruyordu.

21.

Dairenin kapısı aralıktı. Tereddüt içindeydim ve bu nedenden dolayı, öyle bir kararlılıkla içeri girdim ki, kapı duvara gürültüyle çarptı. Hiçbir tepki gelmedi. Üzerime gelen tek şey yoğun bir boya ve sigara kokusu oldu. Yatak odası haricindeki yerlerin, yıllar tarafından yıkılmış olduğu hissiyle yatak odasına girdim. O odanın, evin diğer yerlerinin aksine, hiçbir değişikliğe uğramadığından emindim: iki kişilik yatak, dolap, dikdörtgen aynalı makyaj masası, pencerenin yanındaki resim sehпасı, her yerde duran rulo halindeki tuvaler, deniz dalgaları, Çingeneler ve kır manzaraları. Babamın sırtı bana dönüktü; iri bedenine giydiği atletleyle, iki büküm bir halde orada duruyordu. Sivri başının tepesi kel, yer yer koyu lekelerle kaplıydı. Ensesi beyaz saçlarla kaplıydı.

Üzerinde çalıştığı tuvali uygun ışıktaki görebilmek için hafifçe sağa kaydım. Gözlüğü burnunun uçundaydı, ağzı açık resim çiziyordu. Sağ elinde, boyalara hafifçe değdikten sonra tuvalde kararlılıkla hareket eden resim fırçası; sol elinde, işaretparmağıyla ortaparmağı arasında yanan ve külü yere düşmeye hazır bir sigara vardı. Birkaç fırça darbesinden sonra kendini geri çekerek, uzun bir süre boyunca kıpırtısız kalıyor, sonra da “ah” der gibi tuhaf bir mırıltı çıkarıyor ve sigarasından bir nefes çekerek boyaları

birbirine karıştırmaya koyuluyordu. Tablo iyi durumda değildi; körfez, mavi geniş bir leke halinde duruyordu; ateş kırmızısı bir göğün altındaki Vezüv'ün çizimi ise nispeten daha ilerlemiş durumdaydı.

“Gökyüzü ateş kırmızısıysa şayet, deniz böylesine mavi olmaz,” dedim.

Babam arkasını döndü ve gözlüğünün üstünden bana baktı.

“Kimsin sen?” diye sordu lehçeyle. Gerek ifadesi, gerekse ses tonu düşmancaydı. Gözlerinin altında morumsu büyük torbalar vardı. Onun son halini hatırlayan belleğim, düzensiz ruh hallerine boğulmuş o sarıya çalan yüzü tanımakta güçlük çekti.

“Delia,” dedim.

Fırçayı oradaki bardaklardan birine bıraktı. Genizden gelen uzun bir mırıltıyla sandalyesinden kalktı ve açık bacakları, eğri gövdesiyle, ellerini belinden düşen pantolona silerek bana doğru döndü. Bana gitgide artan bir şaşkınlıkla baktı. Sonra içten gelen bir hayretle, “Yaşlı bir kadın olmuşsun,” dedi.

Fark ettim ki, bana sarılıp öpse mi, otur mu dese, yoksa bağırıp evden kovsa mı bilmiyordu. şaşkındı, ama bu hoş bir şaşkınlık değildi; beni yersiz biri olarak görüyordu, belki de büyük kıızı olduğumdan bile emin değildi. Amalia'yla ayrılmalarından sonra, birbirimizi gördüğümüz o nadir zamanlarda hep kavga etmiştik. Zihninde yer alan gerçek kıızı, sessiz ve suskun, kaskatı bir buluğ çağına hapsolmuştu herhalde.

“Hemen gideceğim,” diye onu rahatlattım. “Annemle ilgili bilgi almak için geldim sadece.”

“Öldü,” dedi. “Benden daha önce öldüğünü düşünüyordum az evvel.”

“Kendini öldürdü,” dedim açık bir dille, ama vurgulamadan.

Babam yüzünü buruşturdu ve ben, üst köpekdişlerinin olmadığını fark ettim. Alttakilerse uzun ve sapsarıydı.

“Spaccavento’ya yüzmeye gitmişti,” diye homurdandı. “Gece vakti, küçük bir kız gibi.”

“Cenazeye niye gelmedin?”

“Biri ölünce, ölmüştür artık.”

“Gelmeliydin.”

“Sen benim cenazeme gelecek misin?”

Bir an düşündüm ve cevap verdim:

“Hayır.”

Gözlerinin altındaki torbalar iyice morlaştı.

“Cenazeme gelmeyeceksin, çünkü ben senden sonra öleceğim,” diye homurdandı. Sonra aniden bana bir yumruk savurdu.

Yumruk sağ omzuma geldi ve o hareketin yok ettiği parçama hâkim olmakta güçlük çektim. Bedenen çektiğim acı ise bana pek önemsiz göründü.

“Annen gibi bir yosmasın sen de,” dedi kesik kesik soluyarak ve düşmemek için sandalyeye sıkı sıkıya tutundu. “Beni burada bir hayvanmışım gibi bıraktınız.”

Boğazımda ses aradım ve ancak sesimin çıkacağından emin olduktan sonra, “Neden onun evine gittin? Onu son ana dek bunalttın,” dedim.

Yeniden vurmaya yeltendi ama bu sefer hazırlıklıydım, yumruğu ıska geçti ve daha da kızdı.

“Benim hakkımda ne düşünüyordu?” diye bağırmaya başladı. “Onun ne düşündüğünü hiçbir zaman bilmiyordum. Yalancıydı o. Hepiniz yalancıydınız.”

“Onun evine neden gittin?” diye yineledim sakince.

“Onu öldürmek için. Ben bu odada çürürken, yaşlılığının keyfini sürmek istediği için. Bak buramda ne var! Bak dedim!”

Sağ kolunu kaldırdı ve bana koltukaltını gösterdi. Terden kıvrır kıvrır olmuş tüylerinin arasında mora çalan çıbanlar vardı.

“Bunlardan dolayı ölmeyeceksin,” dedim.

Gerginlikten bitkin düşmüş bir halde kolunu indirdi. Gövdesini doğrultmaya çalıştı, ama omurgası birkaç santimden çok uzamak istemedi. Bacakları açık duruyordu, bir eliyle sandalyeyi tutuyordu ve göğsünden, balgamdan kaynaklanan bir hırıltı çıkıyordu. Belki o da elinde kalanın sadece o yer ve tutunduğu o sandalye olduğunu düşünüyordu.

“Onları bir hafta boyunca izledim,” diye mırıldandı. “Adam her akşam altı gibi, ceket giyip kravat takarak, son derece şık bir halde onun ziyaretine gidiyordu. Yarım saat sonra da beraberce çıkıyorlardı. Onun üzerinde her zamanki eski püskü kıyafetler vardı, ama onları kendine genç bir hava verecek şekilde düzeltiyordu. Senin annen yalancı, duyarsız bir kadındı. Adam onun hemen yanından yürüyordu ve aralarında konuşuyorlardı. Sonra bir restorana ya da sinemaya gidiyorlardı. Oradan kol kola çıkıyorlardı ve o, bir erkek gördüğünde hep yaptığı gibi davranıyordu; mimikleriyle, sesiyle, eliyle, başıyla, belile o bildik tavırları sergiliyordu.”

Konuşurken, bileğini bükerek göğsüne getiriyor, başını sallayıp gözlerini kırıştırıyor, dudaklarını büzüp kalçasını kibirle sallıyordu. Strateji değiştirmişti. Önce beni korkutmak isterken, şimdi Amalia’nın gülünç bir taklidini yaparak beni eğlendirmek istiyordu. Ama hareketlerinde Amalia’ya dair, bizim uydurduğumuz Amalia’ların hiçbirine, en kötüsüne bile dair hiçbir şey yoktu. Ve yaptıklarında eğlenceli bir şey de yoktu. Tatminsizlikten ve yırtıcılıktan dolayı hiç insanlığı kalmamış yaşlı bir adamdı sadece. Belki bir suçortaklığı, belli belirsiz bir tebessüm bekliyordu. Bunu yapmayı reddettim. Bunun yerine, tüm enerjimi hissettiğim tiksintiye bastırmaya harcadım. O bunu fark etti ve rahatsız oldu. Üzerinde çalıştığı tuvale geri dönmüştü; onun aniden resim çizmeye koyulduğunu, o ateş kırmızısıyla yanardağdan püsküren lavlar çizmeye çalıştığını fark ettim.

“Onu her zamanki gibi aşıladı,” dedim.

Babam akli karışmış gibi başını iki yana salladı, uzun uzun inleyerek olduğu yerde kaldı.

“Ona artık yalnız yaşamak istemediğimi söylemeye gittim,” diye homurdandı ve gözlerini inatçı bir ifadeyle yanında duran yatağa dikti.

“Seninle yeniden yaşamaya başlamasını mı istiyordun?”

Yanıt vermedi. Pencereden içeri, cama vurarak dolabın aynasına yansıyan ve odadaki çiğliği ve dağınıklığı iyice gözler önüne seren turuncu bir ışık geliyordu.

“Birikmiş çok param var,” dedi. “Bunu ona söyledim; ‘çok param var’ dedim.”

Bunun üzerine duymadığım başka sözler de söyledi. Konuştuğu sırada genç bir kızken Vossi’nin vitrininde hayranlıkla seyrettiğim tablonun, pencerenin altında yanlamasına durduğunu gördüm. Neredeyse iç içe geçmiş gibi duran velvelecî iki kadının portresi oraya, o odaya, dalgaların, Çingenelerin ve çoban kızların arasına gelmişti. Bitkinlikle içimi çektim.

“Bunu sana Caserta verdi,” dedim tabloyu işaret ederek. Ve yanılmadığımı fark ettim: Ona Caserta ve Amalia’dan bahseden kişi Bayan De Riso değildi. Bunu yapan Caserta’nın kendisiydi. Oraya gelmiş, yıllardır sakladığı hediyeyi getirmiş, kendinden söz etmiş, yaşlılığın ne menem bir şey olduğundan dem vurmuş, oğlunun onu sokağa terk ettiğini söylemiş, Amalia’yla aralarında hep içten ve saygılı bir dostluk olduğunu anlatmıştı. Ve babam da ona inanmıştı. Kuşkusuz birbirlerinin sefaleti karşısında üzülmüş ve birbirlerine destek olmuşlardı. Kendimi odanın merkezinde anlaşılmaz bir biçimde dengede duran bir şey gibi hissettim.

Babam sandalyede huzursuzca kıpırdandı.

“Amalia bir yalancıydı,” dedi. “Bana senin hiçbir şey görmediğini, hiçbir şey duymadığını söylemedi.”

“Caserta’yı dayaktan gebertme arzusuyla yanıp tutuşuyordun. Nihayet Çingenelerle büyük paralar kazanacağını sandığın için ondan kurtulmak istiyordun. Amalia’nın ondan hoşlandığından şüpheleniyordun. Pastanenin bodrum katında onları beraber gördüğümü sana söylemeye geldiğimde, benim sana dediklerimden daha fazlasını hayal ediyordun sen. Sana söylediklerim sadece kendini temize çıkarmana yaradı.”

Şaşkın bir ifadeyle bana baktı.

“Hatırlıyor musun? Ben artık hiçbir şey hatırlamıyorum.”

“Her şeyi ya da hemen her şeyi hatırlıyorum. Sadece o zaman kullandığım sözler eksik. Ama o sözlerin dehşetini hâlâ taşıyorum ve bu şehirde ne zaman birisi ağzını açıp iki laf etse, ben gene aynı dehşeti duyuyorum.”

“Hatırlamadığını sanıyordum,” diye homurdandı. “Hatırlıyor, ama kendime anlatamıyordum.”

“Küçüktün. Bunu nasıl bilebilirdim ki...”

“Bilebilirdin. Ona kötülük yapmak söz konusu olduğunda sen hep bilirdin. Amalia’ya onu acı çekerken görmek için gittin. Ona Caserta’nın, ikisinden söz etmek için sana geldiğini söyledin. Caserta’nın benden ve benim kırk yıl evvel nasıl yalan söylediğimden bahsettiğini anlattın. Tüm suçu annemin üzerine yükledin. Ve beni hastalıklı bir yalancı haline getirmekle suçladın onu.”

Babam sandalyeden doğrulmaya yeltendi.

“Küçükken de iğrençtin sen,” diye bağırdı. “Annemi benden ayrılmaya sevk eden sen oldun. Önce beni kullandınız, sonra da bir kenara attınız.”

“Onun hayatını mahvettin,” diye karşılık verdim. “Mutlu olması için hiçbir şey yapmadın.”

“Mutlu mu? Ben de hiç mutlu olmadım.”

“Bunu biliyorum.”

“Caserta’yı benden iyi buluyordu. Ona gelen o hediyeleri hatırlıyor musun? Caserta’nın onları kendi çıkarı için, intikam almak için gönderdiğini iyi biliyordu; bugün meyve, yarın kitap, ertesi gün bir elbise, sonra da çiçek gönderiyordu. Caserta’nın bunu benim ondan şüphelenmem ve onu hırpalamam için yaptığını biliyordu. O hediyeleri reddetmesi yeterliydi. Çiçekleri alıyor ve vazoya yerleştiriyordu. Elbiseyi giyiyor ve sokağa çıkıyordu. Ona güvenemezdim. Neler sakladığını anlamıyordum. Ne düşündüğünü anlamıyordum.”

Arkasında duran tabloyu işaret ederek mırıldandım:

“Sen de Caserta’nın hediyelerine dayanamıyorsun.”

Rahatsız bir tavırla resme bakmak için arkasını döndü.

“Onu ben yaptım,” dedi. “Hediye değil. Benim o.”

“Öyle bir tabloyu yapacak yetenek sende yok,” diye mırıldandım.

“Onu gençken yaptım,” diye ısrar etti. Ona inanmam için bana yalvardığı izlenimine kapıldım. “Onu Vossi kardeşlere 1948 yılında satmıştım.”

Bana oturmamı söylememesine karşın sandalyesine bitişik olan yatağa oturdum. Ve ona tatlılıkla, “Ben gidiyorum,” dedim. İrkildi.

“Bekle.”

“Hayır,” dedim.

“Seni rahatsız etmeyeceğim. Beraberce gayet güzel yaşayabiliriz. Ne iş yapıyorsun?”

“Çizgi romanla uğraşıyorum.”

“İyi kazandırıyor mu?”

“Çok masrafım yok benim.”

“Benim kenarda param var,” diye yineledi.

“Azla yetinmeye alışkınım,” dedim. Ve onu çocukluk anılarından çıkarıp, her şeye karşın, belki de gerçekte olduğu gibi,

daha insan kılmak için ona orada, o anda sarılmak istedim. Ama bunu zamanında yapamadım. Bana yeniden, bu sefer göğsüme vurdu. Canım yanmamış gibi yaptım. Onu ittim, ayağa kalktım ve koridorun diğer ucuna hiç bakmaksızın dışarı çıktım.

“Sen de yaşlısın,” diye bağırdı arkamdan. “O elbiseyi çıkar üzerinden. İğrenç görünüyorsun.”

Kapıya doğru giderken kırk yıl önceki evin, zoraki bir dengeyle ayakta durduğumu hissettim; orası babamı, resim sehpasını, yatak odasını hâlâ taşıyordu, ama benim ağırlığımdan çökebileceğinden korktum. Alelacele kapıya koştum ve kapıyı temkinlice örttüm. Açık havaya çıkar çıkmaz elbiseme baktım. Sadece o zaman, tiksinti içinde, kasığımın oralarda, kenarları beyaza çalan geniş bir boya lekesi olduğunu gördüm. O kısımdaki kumaş daha koyu renkliydi ve dokununca kolalanmış hissi uyandırıyordu.

22.

Karşıya geçtim. Köşeyi döndükten sonra, eskiden Caserta'nın babasına ait olan Coloniali'yi kolaylıkla tanıdım. Bir kitap sayfasının ucu gibi bükülmüş olan kepenk, çapraz yerleştirilmiş iki tahtayla kapatılmıştı. Üstte "oyun salonu" yazılı ve çamurlandığı için zor okunan bir levha vardı. Harap kepenkte açılmış üçgen şeklindeki karanlık boşluktan, ağzından fare kuyruğu sarkan sapsarı gözlü bir kedi çıktı; korkuyla bana baktı, sonra kepenkle tahtaların arasından temkinle yürüdü ve uzaklaştı.

Binanın etrafında dolaştım. Bodruma giden hava geçişlerini buldum. Tam hatırladığım gibiydi; kaldırımın yarım metre kadar ötesinde, dokuz demir çubuğun kestiği, sık bir ağla kaplanmış dikdörtgen şeklinde açıklıklar vardı. İçerden ılık bir esinti, nem ve toz kokusu geliyordu. Gözlerimi elimle koruyarak ve karanlığa alışmaya çalışarak içeri baktım. Hiçbir şey göremedim.

Dükkânın girişine geri döndüm ve bulunduğum yerden so-kağı inceledim. Günbatımında hiç de tekin durmayan sokaktan, telaşsız çocuk sesleri geliyordu. Sıcak hava, rafinerilerden gelen gaz kokusuna karışmıştı. Su birikintilerinin etrafında böcekler vardı. Dört beş yaşlarındaki çocuklar karşı kaldırımda üç tekerli plastik bisikletlerle yarışıyorlardı. Sarı bir gömlek ve altına şiş

göbeğini saran bir pantolon giymiş, elli yaşlarında, yorgun bir adam onlara göz kulak oluyor gibiydi. Kolları iri, gövdesi tüylü ve uzun, bacaklarıysa kısaydı. Ona ait olmadığı izlenimi edindiğim demir çubuğun yanında, duvara yaslanmış öylece duruyordu. Çubuk yetmiş santim kadardı, ucu sivriydi; tehlikeli oyunlar oynamak için bir çocuk tarafından çöpten çıkarılmış ve sonra oraya bırakılmış, eski bir giriş kapısının kalıntısı olmalıydı. Adam puro içiyor ve bana dikkatle bakıyordu.

Karşıya geçtim ve lehçeyle kibrit verip veremeyeceğini sordum. Cebinden bir kibrit kutusu çıkardı ve elbisemdeki lekeye ısrarla bakarak bana uzattı. Bakışlarından rahatsız olmuyormuşçasına, kutunun içinden beş tane kibrit çöpü aldım. Puro isteyip istemediğimi de sordu. Teşekkür ettim: Ne puro ne de sigara içiyordum. O zaman tek başıma dolaşmakla hata ettiğimi söyledi. Güvenli bir yer değildi orası; çocukları dahi rahatsız eden kötü insanlar vardı orda. Demir çubuğu aldı ve çubukla çocukların olduğu yeri işaret etti. Birbirlerine lehçeyle küfrediyorlardı.

“Çocuklarınız mı, yoksa yeğenleriniz mi?” diye sordum.

“Çocuklarım ve yeğenlerim,” diye yanıt verdi sakince. “Onlara parmağının ucuyla dokunmaya çalışanı öldürürüm.”

Tekrar teşekkür ettim ve gene karşıya geçtim. Tahtaların birinden atladım, eğildim ve kepengin karanlık üçgenine girdim.

23.

Önümde, babamın üzerine yıllar evvel egzotik sahneler çizdiği tezgâh varmış gibi hareket etmeyi denedim. Tezgâh kalındı, başımdan en az beş santim kadar yüksekte bulunuyordu. Sonra meyankökü ve bademşekeri dolu o tezgâhın karşısında gerçekten durduğum zamanlardan bu yana boyumun en az yetmiş santim uzadığını fark ettim. Bir an için neredeyse iki metre yüksekliğe kavuşan ahşap ve metal duvarlar, hemen aşağı indi ve belime kadar geldi. Etraflarında temkinle dolandım. Tezgâhın arkasındaki ahşap basamağa çıkmak için ayaklarımı kaldırdım ama boşuna; ne tezgâh ne de basamak vardı. Yerde emekleyerek sürünüyor, döküntü ve çividen başka hiçbir şeye rastlamıyordum.

Kibrit yakmaya karar verdim. Bulunduğum yer bomboştu ve onu doldurabilecek anı yoktu; beni Caserta'nın babasının tatlı ve dondurma yaparken kullandığı araçları sakladığı yere götüren açıklıktan, sadece yere devrilmiş bir sandalye ayırıyordu. Yanmamak için kibriti attım ve eski pastaneye girdim. Sağdaki duvarda hiçbir şey olmasa da, sol duvarın yukarısında dikdörtgen şeklinde, demirli ve telle çevrilmiş üç tane açıklık vardı. Odada portatif yatağı ve üzerinde uzanmış, uyuyormuş gibi duran bedeni net biçimde görebileceğim kadar ılık vardı. Sesimi duyurmak

için öksürdüm, ama hiçbir şey olmadı. Bir kibrit daha yakarak oraya yaklaştım ve yatağa uzanmış gölgeye elimi uzattım. Bunu yaparken meyve kasasına çarptım. Bir şeyler yerde yuvarlandı, ama yataktaki karaltı kıpırdamadı. Parmaklarımda sıcaklığını hissettiğim kibrit aleviyle yere çömeldim. Yere düştüğünü duyduğum şeyi el yordamıyla buldum. Metal bir el feneriydi. Kibrit söndü. El fenerini hemen, uyumakta olan bir insan gibi görünen, yatağa bırakılmış siyah poşete tuttum. Çarşafsız duran yatağın üstüne Amalia'nın bir iç etekliği ve eski külotları serpiştirilmişti.

“Burada mısın?” diye sordum buğulu, kontrol altına alamadığım bir ses tonuyla.

Yanıt gelmedi. O zaman ben de el fenerinin ışığını ortalıkta gezdirdim. Bir köşeye, bir duvardan diğerine giden bir sicim asılmıştı. Sicimde iki gömleğin, gri bir ceketin ve özenle katlanmış bir pantolon ile bir yağmurluğun asılı olduğu askılar vardı. Gömlekleri inceledim; annemin evinde bulduğum gömlekle aynı markaydılar. Bunun üzerine ceketin ceplerini karıştırmaya koyuldum ve biraz bozukluk, yedi telefon jetonu, Formia üzerinden 21 Mayıs tarihli, ikinci sınıf bir Napoli-Roma bileti, kullanılmış üç otobüs bileti, meyve aromalı iki şeker, Formia'daki bir otelden tek kişilik iki odaya ait tek bir fatura, birbirinden ayrı üç kafeteryanın ve Mintumo'daki bir restoranın fişi vardı. Tren bileti, annemin Napoli'den yola çıktığı günün tarihini taşıyordu. Oteldeki hesap ve restoran fişi ise 22'sine aitti. Caserta ile Amalia'nın akşam yemeği zengindi: iki kişilik servis ücreti 6.000 lired, 2 deniz mahsülü meze 30.000 lired, karidesli iki *gnocchetti* 20.000 lired, 2 karışık balık ızgara 40.000 lired, 2 garnitür 8.000 lired, iki dondurma 12.000 lired, iki şarap 30.000 lired.

Bol yemek, bol şarap. Annem çok az yerdi oysa ve azıcık şarap bile başını döndürürdü. Bana açtığı telefonları, söylediği müstehcen sözleri yeniden düşündüm; belki de sadece çok

korkmuş değildi; belki hem neşeliydi hem de çok korkmuştu. Amalia bir kıymığın öngörülemezliğine sahipti; onu tek bir sığata hapsedemezdim. Onu en az kocası kadar bunaltmış olan ve hâlâ inceden inceye bunaltmayı sürdüren bir adamla beraber seyahat etmişti. Bir otel odasına, geceleyin bir kumsala gitmek üzere onunla birlikte Napoli-Roma bileti almıştı. Caserta fetişizmini daha kararlı bir biçimde ortaya koyduğunda, fazla endişelenmiş olmamalıydı. Onu orada, o gölgede, yataktaki o poşetteymiş-çesine hissediyordum; gerilmiş ve merak içindeydi, ama acılı değildi. Kuşkusuz seneler önce ona hediyeler gönderirken onu kocasının şiddetine maruz bırakacağını bilen bu adamın, ona sapkın bir inatla musallat olmayı sürdürdüğünü ve peşinden geldiğini keşfetmek, ona daha çok acı vermişti. Onun kendisi ve beraber geçirdikleri zaman hakkında konuşmak üzere babama gittiğini öğrendiğinde, Amalia'nın kafasının karıştığını gözümde canlandırabiliyordum. Babamın hep tehdit ettiği halde rakibini öldürmeyip, aksine sakın sakın dinlemiş olmasından ve ardından da kendisini gözetlemeye, dövmeye, tehdit etmeye, kendi yakınlığını dayatmaya çalışmasından dolayı şaşkıındı. Amalia büyük olasılıkla eski kocası tarafından izlendiğinden emin olarak, alalecele yola çıkmıştı. Bayan De Riso'ylayken, yol boyunca buna iyiden iyiye ikna olmuştu büyük ihtimalle. Trene bindikten sonra rahat bir soluk almış ve belki de anlatmak, anlamak için Caserta'nın ortaya çıkmasını beklemişti. Amalia'yı kafası karışık ve kararlı, içinde bana aldığı hediyelerin olduğu valize sıkı sıkıya sarılmış bir halde canlandırıyorordum zihnimde. Kendime geldim ve onların tüm yolculuk izlerini tekrar Caserta'nın ceketine bıraktım. Cebin dibinde, dikişlerin bulunduğu yerde kum vardı.

Kendime geldiğimde soluksuz kaldım. El fenerinin ışığı etrafta gezinirken, yatağın karşısındaki duvarda bir kadın silüetinin üzerinden geçti. Işığı bir an için gördüğüm o silüete tuttum gene.

Duvara bir çiviyle tutturulmuş askıya, annemin yola çıktığı gün giydiği lacivert tayyör düzgünce asılmıştı. Annemin yıllar boyunca minik müdahalelerle önemli gördüğü her duruma uyarladığı, dayanıklı kumaştan yapılmış ceket ve etek karşımdaydı. Her ikisi de, öyle bir asılmıştı ki, o elbiseleri giyen kişi içlerinden bir an için çıkmış da hemen geri gelmeyi vaat ediyormuş gibiydi. Ceketin altında gayet iyi bildiğim mavi eski bir gömlek vardı. Çekerek gömleğin yakasından içeri elimi uzattım ve içinde gömleğe bir topluiğneyle tutturulmuş, Amalia'nın çok eski sutyenlerinden birini buldum. Eteğin altına da baktım; yamalanmış külotu vardı. Yerde yıpranmış ve modası geçmiş, defalarca yenilenmiş kısa topuklu ayakkabılarını ve üzerlerinde bir tül gibi duran ince çoraplarını gördüm.

Yatağın kenarına iliştim. Tayyörün duvardan çıkmasına mâni olmam gerekiyordu. O giyim eşyalarından her birinin orada, öylece kıpırtısız durmasını ve Amalia'nın onlarda bıraktığı enerji kalıntılarının tükenmesini istiyordum. Her yanının sökülmesine, lacivert kumaşın yeniden henüz biçilmemiş, yeni kumaş kokan bir hal almasına, kumaş kokulu bir dükkândaki rulolardan birini seçmekte olan ve lacivert-kırmızı çiçekli Amerikan tarzı bir elbise giymiş genç Amalia'nın daha henüz dokunmadığı bir kumaşa dönüşmesine izin verdim. Amalia neşe içinde konuşuyordu. Onu dikmeyi planlıyor, kumaşını kontrol ediyor, tersine yüzüne bakmak için onu ucundan kıvırıyordu henüz. Ama onu uzun süre bu halde tutmayı başaramadım. Amalia onun üzerinde heyecanla çalışmaya başlamıştı bile. Kumaşı, bedenini canlandıran kâğıdın üzerine tutuyordu. Onu parça parça topluiğnelerle tutturuyordu. Kumaşı sol elinin başparmağıyla ortaparmağı arasında tutarak kesiyordu. Teyelliyordu. Geniş aralıklarla dikiyordu. Ölçüyor, söküyor, yeniden dikiyordu. Astar koyuyordu. Onun bir çift yaratma sanatı beni nasıl da büyülüyordu! Elbisenin bir başka be-

den gibi, daha erişilir bir beden gibi şekillendiğini görüyordum. Kaç kere yatak odasındaki dolaba gizlice girmiş, dolap kapısını kapatmış, elbiselerinin arasındaki karanlıkta kalmış, o tayyörün kokulu etekliğinin altına girmiş, onun bedeninin kokusunu içime çekmiş ve onu giymiştim? Onun bir kumaştan bir kişi; resmi, tiyatroyu, hikâyeyi andıran, sıcaklık ve kokuyla beslenen bir maske yaratması beni büyülüyordu. Elbiseye dokunmama hiçbir zaman izin vermese bile, hiç kuşkusuz, ilk gençliğime kadar o ikisinin silueti etki, imge ve zevk açısından bende zengin bir yer edinmişti. Tayyör canlıydı.

Caserta da bunu düşünmüş olmalıydı. Son yılda yoğunluğunu ve bütün kapsamını bilemediğim o yakınlaşmaları sırasında, Amalia'nın bedeni o elbiseye özenle yerleşmişti. Amalia üzerinde o kıyafetle, babamın söylediklerinden telaşa düşmüş, şüphe içinde, gözlendiği korkusuyla alelacele yola çıkmıştı. Caserta trende, aniden yanına oturduğunda Amalia'nın bedeni o elbiseyle Caserta'nın bedenine değmişti. Randevulaşmış mıydılar? Şimdi onları Bayan De Riso'nun bakışlarından uzak kalır kalmaz aynı vagonda, beraberce görüyordum. Amalia hâlâ ince ve uzun boylu, saçları o eski modelde taranmış; o ise uzun boylu, sıska, bakımlı; gayet hoş duran yaşlı bir çift. Belki de aralarında önceden yapılmış hiçbir anlaşma yoktu; Caserta kendi inisiyatifiyle onu trene kadar izlemiş, yanına oturmuş, yapmasını gayet iyi bildiği gibi büyüleyici bir biçimde konuşmaya başlamıştı. Öte yandan, olaylar nasıl gelişmiş olursa olsun, Amalia'nın evime, onunla beraber gelmeyi düşündüğünden şüpheliydim; belki Caserta ona sadece yol boyunca eşlik etmeyi teklif etmiş, belki Amalia yol boyunca ona eski tatillerimizi anlatmış, belki son aylarda olduğu gibi anlam yitimine uğramış, babamı unutmaya, yanında oturan adamın kişiliğiyle, bedeniyle, hal ve hareketleriyle bir saplantısı, yaşlılığın getirdiği bir dolu fantezi içinde somut bir fantezisi

olduğunu ve o adamın hep daha soyut, daha bulanık bir hal alan intikam saplantısını unutmaya başlamıştı.

Ya da hayır! Amalia bunu aklında tutuyor ve tıpkı elbiselere yaptığı gibi, kendi hayatına vereceği son olay kıvrımlarını planlıyordu. Her halükârda, gidilecek yer aniden değişmişti; Caserta'nın isteğiyle olmamıştı bu. Onu Formia'da inmeye sevk eden hiç kuşkusuz Amalia'ydı. Caserta'nın bizim (babamın, annemin, benim, kız kardeşlerimin) ellili yıllarda denize girdiğimiz o yerlere dönmeyi istemesi için herhangi bir neden yoktu. Babamın kim bilir nereden onları gizlice gözetleyeceğine inanan Amalia'nın o bakışları taşılaştıracak yolları denemeye karar vermiş olması muhtemeldi oysa.

Bir kafede bir şeyler yiyip içmiş, aralarında hiç kuşkusuz Amalia'nın öngörmediği, ama çekiciliğine kapıldığı yeni bir oyun başlamıştı. Bana ettiği ilk telefon, onu heyecanlandırmakla birlikte yerini yolunu şaşırtan bir dağınıklığa işaret ediyordu. Ve her ne kadar otelde iki ayrı oda ayırmış olsalar da, ikinci telefonda Amalia'nın kendi odasına kapandığından şüphe duyuyordum. Önemli günler için olan o eski elbisede, onu evden dışarı çıkarak benden uzaklaştıran o gücü ve bir daha dönmeme riskini hissediyordum, evet. O lacivert kumaşta, onu kaybetme korkusunun dehşetiyle mücadele etmek için içine kapandığım, yatak odasının hemen bitişiğindeki sandık odasındaki geceyi görüyordum. Hayır, Amalia kendi odasında kalmamıştı.

Ertesi gün beraberce, büyük ihtimalle trenle ya da otobüsle Mintumo'ya gitmişlerdi. Akşamleyin ne kadar harcadıklarına aldırış etmeksizin, iki şişe şarap sipariş edecek kadar büyük bir neşeyle yemek yemişlerdi. Sonra geceleyin kumsal boyunca dolaşmışlardı. Annemin kumsalda, önceden bana hediye etme niyetinde olduğu kıyafetleri giydiğini biliyordum. Belki onu soyunmaya ve onun için Vossi'den aşırıldığı elbiseleri, iç çamaşır-

ları, sabahlığı giymeye sevk eden Caserta olmuştu. Belki Amalia bunu kendiliğinden, şarabın etkisiyle ve eski kocasının nevrotik takibinden bunaldığı için yapmıştı. Şiddet görmüş olma ihtimali bir kenara atılmalıydı: otopsinin doğrulayabileceği şiddet doğrulanmamıştı.

Onu eski tayyöründen sıyrılırken görüyordum ve edindiğim izlenim tayyörün şimdi duvarda durduğu gibi, kaskatı ve tessellisiz, soğuk kumlarda öylece kaldığıydı. Onu yalpalayarak o lüks çamaşırlara, o fazla genç işi kıyafetlere girmeye çalışırken görüyordum. Onu bitkin bir halde, dantelli sabahlığı giyene dek görüyordum. Parçalanmış olan kendisiydi; büyük ihtimalle Caserta'nın yanındayken bana açtığı o telefonlar, o neşeli mutsuzluğunu, belki de içinde bulunduğu durumun karmaşıklığını, yaşamakta olduğu rahatsızlığı anlamam içindi. Kuşkusuz suya çıplak girmiş, bunu kendi rızasıyla yapmıştı. İki çift göz tarafından izlendiğini, iki bakış tarafından istimlak edildiğini sanıyordu. Ve babamın orada olmadığını, Caserta'nın bulanmış beyniyle kurduğu yaşlılık fantezilerinin peşinde olduğunu, kısacası o sahnenin seyircilerinin orada bulunmadığını takatsiz kalarak keşfettiğini hissediyordum. Saten sabahlığı çıkarmış, üzerinde sadece Vossi sutyenini bırakmıştı. Büyük olasılıkla Caserta oradaydı ve görmez gözlerle bakıyordu. Ama bundan emin değildim. Belki Amalia'nın kıyafetleriyle gitmişti bile. Ya da belki de Amalia ona gitmesini söylemişti. Elbise ve iç çamaşırlarını kendi kendine karar vererek alıp götürdüğünden şüpheliydim. Amalia'nınsa hediyelerimi bana vermesini şart koştuğundan ve onun da buna söz verdiğinden emindim; önemseydiği o eski iç çamaşırlarını elde etmek için bunu yapması şarttı. Benim hakkımda konuşmuş olmalıydılar. Belki de ben Caserta'nın yönettiği bu sadizm oyununda uzun zamandır yer alıyordum. Hiç kuşkusuz onun yaşlılık fantezilerinin inceden inceye düşünülmüş bir parçasıydım ve

kırk yıl öncesinin küçük kızımıymışım gibi benden intikam almak istiyordu. Caserta'yı sahilde, dalga seslerinden sersemleşmiş, Amalia kadar yolunu şaşırmış, onun kadar sarhoş, oyunun nereye vardığını anlamaktan âciz bir halde hayal ediyordum. Ömrünün büyük bir kısmı boyunca eğlendiği farenin, boğulmak üzere elinin altından kaçıp gittiğini bile fark etmemiş olabileceğinden şüphelendim.

24.

Güzellikle karşı duvara asılı lacivert gölgeyi görmemek için yataktan kalktım. Binanın avlusuna açılan basamakları buldum. Beş basamaktı, bunu iyi hatırlıyordum; Antonio'nun dedesi tatlı yapmakla meşgulken Antonio'yla basamaklardan atlardık. Basamakları çıkarken onları tek tek saydım. Üst basamağa vardığımda hayretle kapının kilitli değil de örtük olduğunu fark ettim; kilit kırıktı. Duruma bakılırsa ihtiyar buradan girip çıkıyordu. Kapıyı açtım ve başımı avluya uzattım. Bir tarafta avluya bakan büyük kapı, diğer tarafta ise bir zamanlar, ilerisinde Caserta'nın dairesinin bulunduğu merdivenler vardı. Filippo ve babam onu öldürmek için o merdivenler boyunca kovalamıştı. O, önce kendini korumaya çalışmış, sonra ise bundan vazgeçmişti.

Merdivenlerin altından yukarı baktım ve ensemden bir ağrı hissettim. Onlarca yıl kadar yaşlı bir bakışım vardı ve bana şu an görebileceğimden fazlasını göstermek istiyordu. Tutarsız bin bir imgeye bölünmüş hikâye, taşlara ve demire ayak uydurmakta güçlük çekiyordu. Oysa merdivenlerin tırabzanını sımsıkı saran şiddet şu an gerçekleşiyordu ve kırk yıl boyunca hep burada —orada değil, burada— bağırmak için kalmış izlenimi uyandırıyor.

Caserta kendini savunmaya gücü yetmediğinden, suçunu kabullendiğinden ya da korkaklıktan dolayı vazgeçmemiştir. Bunu Filippo Dayı dördüncü katta Antonio'yu yakaladığı için, Antonio'yu bileklerinden tutarak aşağıya sarkıttığı için ve annemin lehçesiyle, çirkin mi çirkin o lehçeyle sövdüğü için yapmıştı. O zamanlar dayım gençti, her iki kolu da vardı ve Caserta'yı, kıpırdayacak olursa çocuğu aşağı atmakla tehdit ediyordu. Babamın görevi ise gayet basitti.

Kapıyı açık bıraktım ve bodrum katına geçtim yine. El feneriyle bodrumun en altına açılan küçük kapıyı aradım. Demirden ve boyalı olduğunu hatırlıyordum, belki de kahverengiydi. Elli santim uzunluğunda ahşap bir kapı buldum; kapıdan çok, kepenginde ve çerçevesinde birer göz bulunan, yarı aralık küçük bir pencere kanadını andırıyordu. Çerçeveedeki gözde açık bir kilit vardı.

Kapıyı görünce Caserta ile Amalia'nın dimdik ve çevrelerine ışıltılar saçarak, kâh kol kola, kâh el ele durmalarının ve Amalia'nın tayyör, Caserta'nınsa deve tüyü paltosuyla oradan girip çıkmasının, hatıraların söylediği bir yalan olduğunu kabul etmek durumunda kaldım. Benim ve Antonio'nun bile oradan geçerken eğilmesi gerekiyordu. Çocukluk, şimdiki zamanın hikâyesiyle yaşayan bir yalanlar fabrikasıdır: Hiç olmazsa benimki öyle olmuştu. Ama sokaktaki çocukların seslerini duyuyordum ve onların benim olduğumdan çok da farklı olmadığı kanaatine varıyordum: Benim lehçemde bağıyorlardı; her biri başka bir şey duyuyordu; adetli adamın göz hapsinde, kaldırımında geçirdikleri akşam boyunca duyduklarının hepsi uydurmaydı. Üç tekerli bisikletlerle yarışıyor ve birbirlerine neşeli bağırışlarla karışık hakaretler sıralıyorlardı. Cinsel içerikli hakaretlerdi bunlar. Konuşmalarına müstehcenlik karışsa da, elinde demir çubuk tutan adamın dili çok daha müstehcendi.

Hafifçe inledim. O küçük kapının ardında, bodrumun karanlığında duyduklarımdan pek de farklı olmayan sözleri Antonio'ya yinelerken buluverdim kendimi; o da aynı sözleri yineliyordu. Ama ben o sözleri dile getirirken yalan söylüyordum. Eğer Amalia olamayacaksam, "ben" olmak da istemiyordum. Amalia'nın gizlice yaptığını hayal ettiğim şeyleri yapıyordum. Ve onun hayatının şahit olmadığım kesitleriyle ilgili olarak, ona, yaşlı Caserta'nın Coloniali'sinde geçirdiğim kendi kesitlerimi dayatıyordum. Evden çıkıyor, köşeyi dönüyor, cam kapıyı itiyor, kremalar tadıyor, oyun arkadaşını bekliyordu. Ben bendim ve ben oydum. Ben o Caserta'yla karşılaşıyorduk. Zira Antonio avlunun kapısında belirlediğinde, ben Antonio'nun yüzünü değil de, Antonio'nun babasının olgun yüzündeki çizgileri seçiyordum.

Caserta'yı annemin onu sevdiğini hayal ettiğim yoğunlukla seviyordum. Ve Caserta'dan nefret de ediyordum, çünkü o gizli aşka dair kurduğum hayaller öylesine canlı ve somuttu ki, hiçbir zaman o şekilde sevimemeyeceğimi hissediyordum: Caserta tarafından değil de, Amalia tarafından. Caserta bana ait olması gereken her şeyi almıştı. Boyalı tezgâhın etrafında dönerken Amalia gibi hareket ediyor, onun sesini taklit ederek konuşuyor, gözlerimi kırıştırıyor, babamın Amalia'nın gülmesini istemediği şekilde gülüyordum. Sonra tahta basamağa çıkıyor ve bir kadın edasıyla pastaneye giriyordum. Antonio'nun dedesi tatlılara krema püskürtüyor ve bana fırınların sıcaklığıyla bulutlanmış, derin gözlerle bakıyordu.

Döner kapıyı ittim ve el feneriyle önümü aydınlattım. Yere çömeldim, dizlerimi göğsüme çekip başımı eğdim. O iki büküm vaziyette üç basamağın ötesine gidiverdim. O süre zarfında kendime her şeyi –o yalanlardaki gerçeği– anlatmaya razı oldum.

Günlerden bir gün pastaneyi boş, o küçük kapıyı açık bulduğumda, kesinlikle Amalia'ydım. Haftalarca hakaretler, lanetler,

tehditler savrulmuş, babamın çizdiği Çingene gibi çıplak bir halde, karanlık bodrumda Caserta'yla oynaşmaya giden Amalia'ydım; di'li geçmiş zamanda oydum. Dikiş makinesinden, eldivenlerden, iğneden ve iplikten, babamdan, babamın tuvallerinden, kanlı karalamaların yapıldığı sarıya çalan kâğıtlardan kaçmış, özgür ve mutlu Amalia olarak hissediyordum kendimi. Onun tıpkısıydım, ama buna karşın, o kimliğin eksikliğinden dolayı sancılanıyordum. Sadece oyun sırasında "ben" olmayı başarıyorduk ve ben bunu biliyordum artık.

Küçük kapının ötesindeki üç basamağın arkasından, iki büküm durmayan Caserta bana baktı ve "gel," dedi. Ben, onun sesinin, o fiilin eşliğinde "Amalia"ya da ses verdiğini hayal ederken, o, boğumlu ve kremaya bulaşmış parmağını bacağımda, annemin bana diktiği elbisenin altında dolaştırdı. O temas bana zevk verdi. Ve bana dokunarak boğuk sesle mırıldanan adamın sözleri, inatla zihnimde teker teker gerçekleşiyordu. Onları ezberliyordum ve bana o sözleri ağzından değil de, pantolonundan konuşan uzun kırmızı bir dille söylüyormuş gibi geliyordu. Nefesim kesilmişti. Hem zevk hem dehşet duyuyordum. Her ikisini de içimde tutmaya çalışıyor, ama bu oyunu başaramadığımı fark ediyordum. Zevkin tamamını alan Amalia'ydı; bana sadece dehşet kalıyordu. Olaylar geliştikçe onun zevkinde "ben" olamamama daha da sinirleniyor ve titriyor, titriyordum.

Öte yandan Caserta da pek inandırıcı gelmiyordu bana. Arada Caserta olabiliyordu, ama arada yüz hatlarını yitiriyordu. Bu beni daha da tedirgin ediyordu. Antonio'yla olduğu zamanki gibi oluyordu: Oyunlarımız sırasında ben, gayet inanmış bir şekilde Amalia oluyordum, ama o, belki de hayal gücünün eksikliğinden olacak, babası rolüne tam olarak bürünemiyordu. Öyle zamanlarda ondan nefret ediyordum. Onu o aşağıda, bodrum katında tek eli organında Antonio olarak duyumsamak beni çaresiz bir Delia

kılıyor; bu süre zarfında da Amalia, avludaki kızların da arada yaptığı gibi, beni saf dışı bırakarak kim bilir nerede gerçekten Amalia olma oyunu oynuyordu.

Aynı şekilde, belli bir noktada bodrum katının oradaki üç basamaktan bana “gel,” diye seslenen adamın, dondurma ve tatlı yapan donuk ihtiyar, minik Antonio’nun dedesi, Caserta’nın babası olduğunu kabullenmek zorunda kaldım. O Caserta değildi: Caserta hiç kuşkusuz başka yerde, annemle beraberdi. O zaman karşımdaki ihtiyarı ittim ve ağlayarak kaçtım oradan. Babamın, tuvalin ve yatak odasının bulunduğu yere zıplayıverdim. Avlunun arsız lehçesiyle babama, o adamın bana yaptıklarını ve söylediklerini ilettim. Ağlıyordum. Yaşlı adamın heyecandan ve korkudan şekli değişmiş yüzü gözümün önündeydi.

Caserta, diye başladım sözüme ve babama pastanenin bodrum katında, aslında Antonio’nun dedesinin bana dediklerini ve belki de yaptıklarını, Amalia’nın onayıyla Caserta’nın Amalia’ya yaptığı ve dediği şeyler olarak anlattım. Babam çalışmayı kesti ve annemin dönmesini beklemeye koyuldu.

Söylemek, kayıp zaman ve yerleri bir araya getirmektir. Tam da o zamanki basamak olduğunu düşünerek en üst basamağa oturdum. Caserta’nın babasının hararetle sıraladığı o açık saçık sözleri kısık sesle yineledim. Ve bu sözlerin, özünde, annemin boğulmadan önce telefonda gülerek haykırdığı sözlerle aynı olduğunu fark ettim. Kendini kaybetmeye ya da kendini bulmaya yarayan sözlerdi bunlar. Belki de kırk yıl önce yaptıklarımın otürü ben-den nefret ettiğini söylemek istiyordu. Belki de öyle konuşarak, yanındaki adamın kim olduğunu anlamamı sağlamak istiyordu. Belki de kendimi kollamamı, Caserta’nın bunakça zıvalıklarına karşı dikkatli olmamı söylemek istiyordu. Ya da belki de sadece o sözlerin söylenebilir olduğunu ve hayatım boyunca sandığımın aksine, bana zarar vermeyebileceğini göstermek istiyordu.

O son varsayıma sıkı sıkıya sarıldım. Orada, hayallerle bunalmış, yere çömelmiş bir vaziyette bulunmamın nedeni, Caserta'yla karşılaşmak ve ona zarar vermek istemediğimi söylemekti. Onunla annem arasında geçenler beni artık ilgilendirmiyordu. Yüksek sesle ondan ve hatta belki babamdan ne o zaman ne de sonradan nefret etmediğimi; sadece Amalia'dan nefret ettiğimi itiraf etmek istiyordum. Zarar vermek istediğim tek kişi Amalia'ydı sadece. Çünkü Amalia beni ölçsüz, gerçeksiz, yalan sözler oyununda yalnız başıma oynamaya terk etmişti.

25.

Ama Caserta ortaya çıkmadı. Bodrum katında sadece boş karton kutular, eski gazoz ve bira şişeleri vardı. Tozdan ve örümcek ağlarına değmekten rahatsız olarak, kendimi dışarı attım ve yatağın oraya geri döndüm. Yerde kanlanmış külotumu gördüm ve onu ayağımın ucuyla yatağın altına attım. Onu orada görmek beni rahatsız ediyordu, benden gizlice alınmıştı ve Caserta onu kim bilir ne şekilde kullanmıştı.

Amalia'nın lacivert elbisesinin asılı olduğu duvara döndüm. Askılığı çekip aldım, elbiseyi özenle yatağa bıraktım, ceket askılıktan çıkardım; astarı yırtılmıştı, cepleri boştu. Bana yakışıp yakışmadığını görmek ister gibi ceket üzerine tuttum. Sonra karar vererek, el lambasını yatağa koydum, elbiseyi çıkararak yere bıraktım; acele etmeden ve özenle giyindim. Bana göre çok bol olan eteği belime tutturmak için Caserta'nın sutyeni gömleğe tutturduğu çengelli iğneyi kullandım. Ceket de üzerine büyük geliyordu, buna karşın hoşnut bir edayla üzerine geçirdim. Yaptığım düzeltmeler sayesinde üzerine tam oturan bu eski elbiseyi annemin bana bıraktığı en büyük öykü olarak görüyordum.

Gerçek hikâyeye benim kendime anlattığımdan basit ya da büyüleyici olabilirdi, içinden bir ip çekmek ve onun sadeleştirici

çizgisini izlemek yeterliydi. Örneğin Amalia eski sevgilisiyle birlikte yola çıkmış ve gürültülü bir biçimde gülerek, yiyip içerek, sahilde soyunarak, bana hediye etmeyi düşündüğü kıyafetleri bir giyip bir çıkararak, son bir yolculuk yapmıştı onunla. Yaşlı bir adama kendini beğendirmek için kendine genç süsü vermeye çalışan yaşlı bir kadının oyunu. Sonunda da denize çırlıçıplak girmeye karar vermişti. Ama, körkütük sarhoş olduğu için fazla açılmış ve boğulmuştu. Caserta korkmuştu, ordaki her şeyi toplamış ve kaçıp gitmişti. Ya da Amalia kıyı boyunca çıplak koşuyor, Caserta da onu izliyordu; kadın onun arzularından, erkekse geri çevrilmekten telaşlanmış, korkmuştu. Amalia ancak suya girerse ondan kaçabileceğini sanana kadar bu durum devam etmişti.

Evet, annemin gizemli imgesiyle oynamayı sürdürmek ve onu bir zenginleştirip bir aşağılamak için bir ip çekmek yeterliydi. Ama artık buna ihtiyaç duymadığımı fark ettim ve o ince ışıktaki, tam da onun yaptığını düşündüğüm şekilde hareket ettim. El lambasını söndürdükten sonra, kepenkteki maviye çalan üçgen şeklindeki açıklığa doğru eğildim ve başımı pencereden dışarı uzattım. Sokak lambaları yansa da, gün ışığı vardı hâlâ. Çocuklar artık koşmuyor ve bağırmıyordu. Onlar, elleri dizinde, eğilerek onların boy hizasında duran adamın etrafını sarmışlardı. Bu adam Caserta'ydı. Gür beyaz saçları ve çekici bir ifadesi vardı. Küçüklerin ve büyük adamın, hepsinin ayakları ışıldayan bir su birikintisinin içindeydi. Çocuklar onun az evvel bölüştürdüğü şekerlerin kâğıdını açıyordu.

Tıraşlı, iyi giyimli, rengi atmış ve gergin yüzlü o yaşlı adama baktım ve içimde onunla konuşma, olanları anlatma isteği kalmadığını fark ettim. Kaldırım boyunca köşe başına dek görünmeden yürümeye karar verdim; ama o arkasını döndü ve beni gördü. Öylesine şaşırdı ki, arkasında ne olup bittiğini fark etmedi. Adetli adam demir çubuğu özenle duvara yaslamış, purosunu

yere atmıştı ve şimdi doğrudan ona bakarak, kısa bacaklarıyla dimdik yürüyor ve sessizce yaklaşıyordu. Caserta mor ısıltılar saçan suyun aynasında yalnız başına kaldı; ağzı açık, telaşsız bakışları üzerimdeydi. Onun sakin oluşu nefes almamı sağladı. Kırk yıl öncesinin Coloniali'sine saptım, palmiyeli ve develi tezgâha çarpmamaya dikkat ettim, ahşap basamağı çıktım. Fırının, makinelerin, tezgâhların tavaların arasından onlara değmeden maharetle geçtim, avluya bakan kapıdan çıktım. Açığa çıkar çıkmaz acelesi olmayan bir yetişkinin adımlarıyla yürümeye çalıştım.

26.

Gecenin karanlığında rafinerilerin bacalarından gaz tütüyor-
du. Işıkları yanan ve uykuya dalmış yolcuların bulunmadığı bir
kompartıman arayıp bulduktan sonra, can çekişircesine ağır ağır
giden bir trenle yolculuk etmeye başladım. Trenin tamamının
olmasa bile, hiç olmazsa oturduğum koltuğun sağlam olmasını
istiyordum. Kısa süreli bir izinden sonra askeriye geri dönen,
yirmili yaşlardaki gençlerin yanında boş bir yer buldum. Nere-
deyse anlaşılmaz bir lehçeyle sarf ettikleri her cümle, dehşet veri-
ci bir saldırganlık içeriyordu. Kışlaya tam zamanında varmalarını
sağlayacak treni kaçırmışlardı. Cezalandırılacaklarını biliyor ve
alacakları cezadan korkuyorlardı. Ama korktuklarını itiraf etmek
yerine, alaycı bir üslupla, onları cezalandıracak subayları cinsel
içerikli hakaretlere maruz bırakmayı planlıyorlardı. Verecekleri
karşılığı, belirsiz bir geleceğe taşıyor ve bu bekleyiş sırasında o
geleceği en ince detaylarıyla tasvir ediyorlardı. Bana doğru dönüp
ters ters bakarak, kimseden korkmadıklarını söylüyorlardı. Bunu
her söylediklerinde bakışları daha da küstahlaşıyordu. İçlerinden
biri benimle konuşmaya başladı ve içtiği kutu biradan ikram etti.
Biradan içtim. Diğerleri katıla katıla gülüyor, kasılan bedenlerine

hâkim olamayıp birbirlerini eziyor, sonra da morarmış yüzleriyle güçlkle doğruluyorlardı.

Onları Minturno'da bıraktım. Issız yollardan, kaba görünüm-lü ve boş küçük villaların arasından geçerek Appia'ya vardım. Tatil zamanlarında kaldığımız, eğimli bir çatısı olan, sürgülü ve gece çiyinin içinde sessizce duran iki katlı binayı bulduğumda gün henüz ışımamıştı. Günün ilk ışıklarında kumlu yol boyunca yürümeye başladım. Orada havanın ısınmasını kıpırdamadan bekleyen kertenkeleler ve kınkanatlı böcekler vardı sadece. Zamanında kendime ve kız kardeşlerime uçurtma yapmak için yararlandığım kamışlara değer değmez tayyörüm ıslanıyordu.

Ayakkabılarımı çıkardım ve acı içinde kıvranan ayaklarımı her türden hurdanın bulunduğu, ince, soğuk ve kirli kumlara batırdım. Güneşin beni ısıtmasını beklerken, kumda iyice kök salmış bir şeye sıkı sıkıya tutunmuş olmak için kıyıdaki ağaç kütüklerinden birinin üstüne oturdum. Şimdi deniz mavi ve sakindi, ama güneş ışınları kıyıya zar zor ulaşıyor, kumlar gri bir gölgeye bürünüyordu. Dağılmak üzere olan hafif sis, gölgeyi, tepeleri, dağları gizliyordu hâlâ. Annem öldükten sonra buraya gelmişim. Ne denizi ne de kumsalı görmüştüm o zaman. Sadece detayları görmüştüm: bir istiridyenin beyaz kabuğunu; gövdesin-de çizgiler bulunan ve güneşe yönelen yengeci; bir deterjanın ye-şil plastik kutusunu; üstünde oturduğum kütüğü. Annemin ne-den böyle bir yerde ölmek istediğini sormuştum kendi kendime. Bunu hiç bilemeyecektim. Ben bu hikâyenin kaynağı olabilecek tek kişiydim ve onu kendi dışımda arayamayacağım gibi, kendi dışımda aramak da istemiyordum.

Güneş beni hafifçe ısıtmaya başladığında, ilk bikinilerin piya-saya çıkmasını hayretle karşılayan genç Amalia'nın varlığını ya-nımda hissettim. Şöyle diyordu: "Her iki parça da bir avuca sığı-yor." Oysa o her sene kendi kendine diktiği boynu kapalı, kalın,

vücut ölçülerini gizleyen aynı yeşil mayoyu giyiyordu. Tedbiri elden bırakmayıp, kumaşın kaba etlerine kadar çıkıp çıkmadığını sık sık kontrol ediyordu. Pazarları, görünüşte kendi isteğiyle babamın yanına geçiyor, şemsiyenin altındaki şezlongun üstünde üşürmüş gibi havluya sarınarak yatıyordu. Oysa üşümüyordu. Tatil günlerinde iç bölgelerden kumsala, kıvrıcık saçlı, uygunsuz mayolu, yüzleri, boyunları, kolları güneşte yanmış, bedenlerinin geri kalanı bembeyaz, gürültücü ve kavgacı, kumsalda ya da denizde bazen şakadan, bazen de gerçekten kapışan gençler gelirdi. Zamanını genellikle kumsalda topladığı midyeleri yiyerek kıyıda geçiren babamın ruh hali ve tutumu, onları görünce değişirdi. Amalia'ya şemsiyenin altından çıkmamasını emrederdi. Onlara gizlice bakıp bakmadığını kontrol etmek için Amalia'yı gözetlerdi. Gençler oyunları sırasında, saçlarına dek kumlanmış bir halde ve gülerek bizim şemsiyeye fazla yaklaşıp olursa babam aceleyle bize doğru gelir ve dördümüze onun yanından ayrılmamamızı emrederdi. Bir yandan da o gençlere kötü kötü bakarak onlara savaş ilan ederdi. Biz, her zaman olduğu gibi korkardık.

Ama o tatillerden hatırımda kalan en rahatsızlık verici anı, sık sık gittiğimiz açık hava sinemasıydı. Babam bizi muhtemel tacizlerden korumak için en küçük kız kardeşimi sıranın ilk sandalyesine, orta koridora bakan yere oturturdu. Sonra diğer kız kardeşime onun yanına oturmasını emrederdi. Sonra sırasıyla ben, annem ve nihayet o otururdu. Amalia eğlenmekle hayranlık arasında bir tavır takınırdı. Bense bu yer sırasını bir tehlike sinyali olarak yorumlar ve huzursuz olurdum. Babam yerleşip bir kolunu karısının omzuna attığında, bu hareketi her an gerçekleştirebilecek karanlık bir tehdide karşı alınan, son korunma tedbiri olarak yorumlardım.

Film başlardı, ama ben onun huzursuz olduğunu duyardım ve filmi gergin gergin izlerdim. Amalia kazara arkasını dönecek

olsa, hemen ardından babam da arkasını dönerdi. Belli aralıklarla ona, “Ne var?” diye sorardı. Amalia bir şey olmadığını söylerdi, ama babam ona güvenmezdi. Ben onun o huzursuzluğundan çok etkilenirdim. Başıma bir şey gelecek olsa –bu bir şeyin ne olabileceğini bilmiyordum, ama dünyanın en kötü şeyi bile olsa– bunu ona söylemeyeceğimi düşünürdüm. Neden bilmem ama Amalia’nın da aynı şekilde davranacağı sonucuna varırdım. Ama bunun bilincinde olmak beni daha da korkuturdu. Çünkü babam ondan bilmem hangi yabancıнын bilmem hangi davranışını gizlediğimizi öğrenecek olsaydı, Amalia’nın sayısız suçlarının kanıtlarını bir anda buluvermiş olurdu.

Bende o kanıtlar zaten vardı. Sinemaya onsuz gittiğimizde annem babamın dayattığı kuralların hiçbirine uymazdı: Etrafı rahatlıkla seyreder, gülmemesi gerektiği gibi güler ve tanımadığı kişilerle, örneğin ışıklar söndüğünde ve gökte yıldızlar belirdiğinde yanına oturan şeker satıcısıyla sohbet ederdi. Bu nedenle babam olmadığı zaman film izleyemezdim. Babamın Amalia’nın suçunu keşfetmesini önlemek için Amalia’nın sırlarını önceden keşfetmeye çabalar, Amalia’yı kaçamak bakışlarla kontrol etmeye çalışırdım. Sigara dumanı ve projektörden çıkan ışık huzmesinin arasından, sandalye sıralarının altından çevikçe zıplayan, ellerini ve kaygan dillerini uzatan kurbağa biçimli erkek bedenleri hayal ederdim dehşet içinde.

Ama kocası yanında olduğunda Amalia, etrafına meraklı ve çekingen, kaçamak bir bakış attıktan sonra, başını babamın omzuna dayar ve mutlu gibi görünürdü. O davranıştaki ikilik beni mahvederdi. Kaçan annemi hangi açıdan takip edeceğimi, bakışının hizasından mı, yoksa kocasının omzundaki saçlarının çizdiği parabolden mi izleyeceğimi bilemezdim. Ben orada, onun yanında durur ve titrerdim. Gökteki binlerce yıldız bile bana kendimi yitirdiğimi gösteren titreşmeler gibi gelirdi. Amalia’dan

farklı olma konusunda öylesine kararlıydım ki, ona benzeme nedenlerimi teker teker yitirmiştim.

Güneş beni ısıtmaya başladı. Çantamı karıştırdım ve içinden kimliğimi çıkardım. O resimde Amalia'yı görmeye çalışarak, resmi uzun uzun inceledim. Yakın zamanda, kimliği yenilemek için çektiirdiğim bir resimdi. Güneş boynumu yakarken, keçeli bir kalemle çehremi etrafına annemin saç modelini çizdim. Kısa saçlarımı kulaklarımın üzerinden uzattım ve alındaki simsiyah dalganın içinde kaybolan iki geniş bant çizdim. Saç bandı ile kirpiğimin arasına, sağ gözümün üstüne asi bir bukle çizdim. Kendime baktım ve gülümsedim. Kırklı yıllarda kullanılan ve el-lili yılların sonunda bile pek rastlanmayan o eski saç modeli bana yakışuyordu. Amalia var olmuştu. Ben Amalia'ydım.

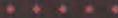
ELENA FERRANTE
Napoli Romanları

“Çünkü annem beni ölçüsüz, gerçeksiz, yalan sözler oyununu yalnız başıma oynamaya terk etmişti.”

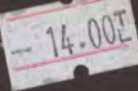

Orta yaşının hassas bir döneminde annesinin ölüm haberini alan Delia, ailesiyle ilgili sarsıcı gerçeklerle yüzleşmeye zorlanarak doğup büyüdüğü şehre, Napoli'nin boğucu, karmaşık sokaklarına geri döner. Ancak geçmişî gün yüzüne çıkarmak, annesinin ölümüne neden olan gizemli olaylara anlam vermek için kazmayı çok derine vurmalıdır. Kimliği belirsiz kişilerden gelen telefonlar, notlar, imzasız mektuplar gibi ipuçlarından yola çıkan Delia, annesi Amelia'yı ölüme götüren son günleri yeniden kurgular. Bu çabanın sonucunda keşfedeceği şey ise, annesinin hiç de bildiği gibi biri olmadığıdır... *Belalı Aşk* gerçekleri bilmek ve geçmişî sarmalayan yalanlarla, tutkular ve anılarla örülü düğümü çözmek için, –belki bir yerde de her şeye karşın “yeniden başlamak” için– köklerine dönmeyi göze alan bir kadının hikâyesini anlatıyor... “Napoli Romanları” ile adını tüm dünyada duyuran Elena Ferrante'den, anne-kız ilişkisinin derin açmazları ve erkek egemen bir toplumdaki aile kurumunun içyüzü üzerine kısa ama çarpıcı bir gece müziği...

“Bu romanı bir oturuşta bitirdim; en fazla bir yüzücü gibi, çabucak nefes alma izni veriyordum kendime.”

ALI
LOVELY BARI

EVEREST

www.everestyayinlari.com

f/everestyayinlari

t/everestkitap

@everestyayinlari

